การวิเคราะห์หน่วยคำ “ที่” ในประโยคความเดียวและประโยคความซ้อน ที่ปรากฏในหนังสือวรรณกรรมสำหรับเด็กอายุ 3-5 ปี ที่ได้รับรางวัล ในงานสัปดาห์หนังสือแห่งชาติ ปี พ.ศ. 2538-2548

ปริญญานิพนธ์

ของ

วรรณธิภา อุนารัตน์

เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา

ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาภาษาศาสตร์การศึกษา

พฤษภาคม 2551

การวิเคราะห์หน่วยคำ “ที่” ในประโยคความเดียวและประโยคความซ้อน ที่ปรากฏในหนังสือวรรณกรรมสำหรับเด็กอายุ 3-5 ปี ที่ได้รับรางวัล ในงานสัปดาห์หนังสือแห่งชาติ ปี พ.ศ. 2538-2548

ปริญญานิพนธ์

ของ

วรรณธิภา อุนารัตน์

เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา

ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาภาษาศาสตร์การศึกษา

พฤษภาคม 2551

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

AN ANALYSIS OF THE MORPHEME “THII” IN INDEPENDENT AND EMBEDDED CLAUSES FOUND IN BOOKS FOR CHILDREN BETWEEN THE AGES OF 3 TO 5 YEARS AWARDED PRIZES AT THE BANGKOK INTERNATIONAL BOOK FAIRS FROM 1995-2005

A THESIS

BY

WANTIPA UNARAT

Presented in partial fulfillment of the requirement for the

Master of Education degree in Educational Linguistics

At Srinakharinwirot University

May 2008

Copyright 1999 Srinakharinwirot University

การวิเคราะห์หน่วยคำ “ที่” ในประโยคความเดียวและประโยคความซ้อน ที่ปรากฏในหนังสือวรรณกรรมสำหรับเด็กอายุ 3-5 ปี ที่ได้รับรางวัล ในงานสัปดาห์หนังสือแห่งชาติ ปี พ.ศ. 2538-2548

บทคัดย่อ

ของ

วรรณธิภา อุนารัตน์

เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาภาษาศาสตร์การศึกษา
พฤษภาคม 2551

วรรณธิภา อุนารัตน์. (2551). *การวิเคราะห์หน่วยคำ "ที่" ในประโยคความเดียวและ ประโยคความ ซ้อน ที่ปรากฏในหนังสือวรรณกรรมสำหรับเด็ก อายุ 3-5 ปี ที่ได้รับรางวัลในงานสัปดาห์หนังสือแห่งชาติ ปี พ.ศ. 2538-2548.* ปริญญานิพนธ์ กศ.ม. (ภาษาศาสตร์การศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. คณะกรรมการควบคุม: อาจารย์ ดร.สุพัตรา ทองกัลยา, อาจารย์ ดร.สุกัญญา เรืองจรูญ.

ปริญญานิพนธ์ฉบับนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อวิเคราะห์และเปรียบเทียบหน่วยคำ "ที่" ในประโยคความเดียวและประโยคความซ้อนในหนังสือวรรณกรรมสำหรับเด็กอายุ 3-5 ปี ที่ได้รับรางวัลในงานสัปดาห์หนังสือแห่งชาติ ปีพ.ศ. 2538-2548 จำนวน 18 ชื่อเรื่อง

ผลการวิจัยพบว่าการใช้หน่วยคำ "ที่" ในประโยคความซ้อนในหนังสือวรรณกรรมสำหรับเด็ก ประกอบด้วยโครงสร้าง 3 ลักษณะ คือ 1) คุณานุประโยค 2) อนุประโยคไม่มีกาล 3) อนุประโยควิเศษณ์ มีความถี่ของคุณานุประโยคคิดเป็นร้อยละ 75 เป็นคุณานุประโยคขยายนามตำแหน่งประธาน คิดเป็นร้อยละ 20 และคุณานุประโยคขยายนามตำแหน่งกรรม คิดเป็นร้อยละ 55 อนุประโยคไม่มีกาล คิดเป็นร้อยละ 13.75 และอนุประโยควิเศษณ์ คิดเป็นร้อยละ 11.25 ผลจากการวิจัยไม่สอดคล้องกับคำกล่าวของ สมศักดิ์ ศรีมาโนชน์. 2523, กล่อมจิตต์ พลายเวช. 2524, อรสา กุมารี ปุกหุต. 2524, หทัย ตันหยง. 2527 ที่ว่าโครงสร้างประโยคในวรรณกรรมสำหรับเด็กเป็นประโยคสั้นๆ มีกริยาตัวเดียว และเป็นประโยคกรรตุวาจก ผลจากการวิจัยแสดงให้เห็นว่าความถี่ของการใช้หน่วยคำ "ที่" ในประโยคความซ้อนมีมากกว่าประโยคความเดียว

AN ANALYSIS OF THE MORPHEME “THII” IN INDEPENDENT AND EMBEDDED CLAUSES FOUND IN BOOKS FOR CHILDREN BETWEEN THE AGES OF 3 TO 5 YEARS AWARDED PRIZES AT THE BANGKOK INTERNATIONAL BOOK FAIRS FROM 1995-2005

AN ABSTRACT

BY

WANTIPA UNARAT

Presented in partial fulfillment of the requirement for the

Master of Education degree in Educational Linguistics

At Srinakharinwirot University

May 2008

Wantipa Unarat. (2008). *An Analysis of the Morpheme “thii” in Independent and Embedded Clauses Found in Books for Children Between the Ages of 3 to 5 Years Awarded Prizes at the Bangkok International Book Fairs from* Thesis, M.Ed. (Educational Linguistics) Bangkok: Graduate School, Srinakharinwirot University. Advisor Committee: Dr. Supattra Tongkalaya, Dr. Sugunya Ruangjaroon.

The purpose of this thesis is to analyze and compare the prize winning books of the Bangkok International Book Fair (1995-2005) and their use of the morpheme "thii" in independent and embedded clauses. This study focuses on 18 books written for children, ages 3 to 5 years old.

The study shows that "thii" in embedded clauses consists of 3 different characteristics: 1) relative clauses 2) infinitive clauses 3) adjectival clauses. The percentage of relative clauses is 75 %; of which 20% are subject modifying clauses and 55% are object modifiers. The percentage of infinitival clauses is 13.75%, and adjectival clauses is 11.25%. The results of this research proves to be contradictory with (Somsak Srimanoch. 1980, Kormchitt Playwach. 1981, Orasa Gumaree Pookkahoot. 1981, Hathai Tanyong. 1984), which found simple sentence structures to be in the active voice. The study found the percentage of embedded clauses greater than the percentage independent clauses.

ประกาศคุณูปการ

ปริญญานิพนธ์นี้สำเร็จได้ด้วยดีเป็นเพราะผู้วิจัยได้รับความกรุณาอย่างยิ่งจาก อาจารย์ ดร.สุพัตรา ทองกัลยา ประธานกรรมการควบคุมปริญญานิพนธ์ และอาจารย์ ดร. สุกัญญา เรืองจรูญ กรรมการควบคุมปริญญานิพนธ์ ท่านทั้งสองได้เสียสละเวลาอันมีค่าเพื่อให้คำปรึกษาแนะนำในการจัดทำงานวิจัยนี้ทุกขั้นตอน อีกทั้งทำให้ผู้วิจัยได้รับประสบการณ์ในการทำงานวิจัยและรู้คุณค่าของงานวิจัยที่จะช่วยให้การทำงานในด้านภาษาศาสตร์การศึกษาเป็นไปอย่างมีคุณค่ามากขึ้น และท่านทั้งสองยังเป็นแบบฉบับของอาจารย์ที่ทุ่มเทให้กับศิษย์และงานด้านวิชาการอย่างไม่เหน็ดเหนื่อย

ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณอาจารย์ ญานิสา บูรณะชัยทวี อาจารย์ที่ปรึกษาและอาจารย์ภาควิชาภาษาศาสาตร์ทุกท่านที่ให้ความรู้แก่ผู้วิจัยในการศึกษาตามหลักสูตรภาษาศาสตร์การศึกษา ซึ่งทำให้ผู้วิจัยรู้ว่าการศึกษาในระดับปริญญาโทของผู้วิจัยนั้นมิได้สิ้นสุดลงเพียงการทำปริญญานิพนธ์ฉบับนี้ให้สำเร็จลงได้เท่านั้น หากผู้วิจัยได้ซึมซับเอากระบวนการเรียนรู้ที่ถูกจุดประกายขึ้นในระยะเวลา 5 ปี ที่ผ่านมา ให้กลายเป็นการเรียนรู้ที่ต้องสืบเนื่องต่อไปอย่างไม่สิ้นสุด และจะต้องนำเอาความรู้นั้นไปยังประโยชน์ให้แก่ผู้อื่นต่อ ๆ ไปอีกด้วย จึงจะสมตามเจตนารมณ์ของการศึกษาภาษาศาสตร์อย่างสมบูรณ์

ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณคุณลุงประจักษ์ กือเจริญ ที่กรุณาให้คำปรึกษา ชี้แนะแนวทางในกระบวนการจัดทำวิจัยทุกขั้นตอน รวมทั้งดูแลเอาใจใส่ให้ความช่วยเหลือในทุก ๆ ด้านจนทำให้การดำเนินงานวิจัยสำเร็จลุล่วงด้วยดี

ท้ายที่สุดผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณคุณพ่อพินิจ คุณแม่ประไพ อุนารัตน์ และน้องณัฐนันท์ อุนารัตน์ ที่เป็นกำลังใจและให้การสนับสนุนในทุกเรื่องด้วยดีตลอดมา และขอขอบคุณคุณเดวิส สแตนลี่ ซิมซัน ผู้จัดการบริษัท วีโลซิตี้ รีซอสกรุ๊ป จำกัด และเพื่อนร่วมงานทุกคนที่ให้กำลังใจและให้การสนับสนุน

วรรณธิภา อุนารัตน์

สารบัญ

บทที่		หน้า
1	**บทนำ**.....	1
	ภูมิหลัง.....	1
	ความมุ่งหมายของการวิจัย.....	3
	ขอบเขตการวิจัย.....	3
	นิยามศัพท์เฉพาะ.....	5
	สมมติฐานการวิจัย.....	6
	ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการวิจัย.....	6
2	**แนวคิด ทฤษฎี งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง**.....	7
	การรับรู้ภาษาของเด็ก.....	8
	พัฒนาการด้านภาษาของเด็กวัย 3-5 ปี.....	9
	การพัฒนาด้านการรับรู้ภาษา.....	9
	การพัฒนาด้านการใช้ภาษา.....	10
	พัฒนาการด้านภาษาของเด็กกับการอ่าน.....	11
	ปัจจัยที่เอื้อต่อการพัฒนาภาษาของเด็ก.....	11
	การใช้ภาษาในวรรณกรรมสำหรับเด็ก.....	12
	โครงสร้างประโยคในภาษาไทย.....	13
	โครงสร้างประโยคความเดียว.....	14
	โครงสร้างประโยคความซ้อน.....	15
	คุณานุประโยค.....	16
	อนุประโยคไม่มีกาล.....	25
	อนุประโยควิเศษณ์.....	30
	งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	31
	งานวิจัยเกี่ยวกับความสามารถทางภาษาของเด็ก.....	31
	งานวิจัยเกี่ยวกับ หน่วยคำ “ที่”.....	32

สารบัญ (ต่อ)

บทที่ **หน้า**

3 **วิธีดำเนินการวิจัย**..... 35

ขั้นตอนในการดำเนินการวิจัย..... 35

วิธีการเก็บข้อมูล..... 35

การจัดกระทำและการวิเคราะห์ข้อมูล..... 36

4 **ผลการวิเคราะห์ข้อมูล**..... 38

5 **สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ**..... 56

บรรณานุกรม..... 61

ภาคผนวก..... 71

ประวัติย่อผู้วิจัย..... 84

บัญชีตาราง

ตาราง **หน้า**

1 จำนวนและค่าร้อยละของหน่วยคำ “ที่” ในประโยคความเดียว
และประโยคความซ้อนทั้งหมดที่ปรากฏในหนังสือวรรณกรรมเด็ก..... 53
2 จำนวนและค่าร้อยละลักษณะทางวากยสัมพันธ์ของหน่วยคำ “ที่”
ในประโยคความเดียว..... 54
3 จำนวนและค่าร้อยละลักษณะทางวากยสัมพันธ์ของหน่วยคำ “ที่”
ในประโยคความซ้อน..... 55

บทที่ 1

บทนำ

ภูมิหลัง

เด็กก่อนวัยเรียนมีพัฒนาการด้านภาษาจากการปฏิสัมพันธ์ระหว่างเด็กกับพ่อแม่ ผู้เลี้ยงดู และสิ่งแวดล้อม รวมทั้งการสร้างกฎเกณฑ์ทางภาษาโดยการใช้กลไกการรับภาษาที่ติดตัวมาแต่กำเนิดเมื่อเด็กยังพูดไม่ได้เด็กจะสื่อสารกับพ่อแม่ หรือผู้เลี้ยงดูด้วยการทำเสียงอ้อแอ้ หรือส่งเสียงร้อง เด็กเรียนรู้ความหมายของวัตถุจากการได้ฟังและสร้างความเชื่อมโยงกับวัตถุนั้น เช่น การเรียนรู้ความหมายของคำว่า นม เมื่อแม่พูดว่า “นม” พร้อมยกขวดให้เด็กดู กลไกการเรียนรู้ภาษาที่อยู่ในสมองของเด็กจะทำหน้าที่วิเคราะห์ แยกแยะข้อมูล และสร้างกฎเกณฑ์ทางภาษาของตนเองขึ้นมา จากนั้นเด็กจะเริ่มใช้ภาษาในระดับคำ วลี และประโยค และแก้ไขกฎเกณฑ์ทางภาษาของตนเองจนใกล้เคียงกับการใช้ภาษาของผู้ใหญ่ การเพิ่มระดับพัฒนาการด้านภาษาของเด็กก่อนวัยเรียนทำได้หลายวิธี เช่น ร้องเพลงกล่อมเด็ก เล่านิทาน หรืออ่านหนังสือให้เด็กฟัง การอ่านหนังสือให้เด็กฟังจะช่วยให้เด็กเรียนรู้คำศัพท์ เข้าใจประโยคที่มีโครงสร้างซับซ้อนมากกว่าการพูดคุยกับพ่อแม่หรือผู้เลี้ยงดู หนังสือสำหรับเด็กเป็นสื่อที่ช่วยพัฒนาการเรียนรู้ของเด็กที่ประกอบด้วยลักษณะโครงสร้างภาษาที่ซับซ้อน เรื่องราวของตัวละคร ฉาก ภาพประกอบที่มีสีสัน สิ่งดังกล่าวจะทำให้เด็กได้รับประสบการณ์ทางภาษาและความสนุกเพลิดเพลิน เด็กวัย 3-5 ปี ยังไม่มีความเข้าใจในสิ่งต่าง ๆ ได้อย่างถูกต้องชัดเจน การใช้ภาษาและภาพประกอบในหนังสือสำหรับเด็กเริ่มอ่านวัย 3-5 ปี จึงมีความสำคัญมาก เพราะช่วยให้เด็กเกิดการเรียนรู้และสามารถศึกษาสิ่งต่าง ๆ รอบตัวได้ดีขึ้น (สมาคมห้องสมุดแห่งประเทศไทย. 2509) เด็กวัย 3-5 ปีเริ่มหัดอ่าน รับรู้ เข้าใจเรื่องราวจากการฟัง ดูภาพประกอบ การอ่านบรรยายเรื่องราวและการถามคำถามเกี่ยวกับเรื่องที่อ่านของพ่อแม่และครูในขณะเล่าเรื่อง ส่งเสริมประสบการณ์ทางภาษาให้แก่เด็กเพราะเด็กจะจดจำคำศัพท์ที่สัมพันธ์กับรูปภาพ และประโยคที่เป็นภาษาเขียน

โครงสร้างทางภาษาของเด็กวัย 3 ปียังขาดความสมบูรณ์ การใช้คำประเภทเสริมความหมายยังมีน้อยมาก ตัวอย่าง “ใส่เป๋าแม่” “แม่เปิดไหน” จะเห็นได้ว่า ในประโยค “ใส่เป๋าแม่” เด็กในวัยนี้ละพยางค์บางพยางค์คือพยางค์แรก “กระ” จากคำว่า “กระเป๋า” และในประโยค “แม่เปิดไหน” เด็กละพยางค์แรกของคำว่า “ที่” จากคำว่า “ที่ไหน” ในขณะที่เด็กวัย 4 ปีจะสามารถพูดประโยคได้ยาวกว่า และใช้คำประเภทเสริมความหมายได้มากขึ้น ตัวอย่าง “เขาไม่ตีแบงค์เลย” เด็กใช้คำเสริมความ “เลย” เพื่อเน้นให้ทราบว่า “เขาไม่ตีแบงค์” นอกจากนี้เด็กยังสามารถพูด

ประโยคในลักษณะเดียวกับผู้ใหญ่ได้ตัวอย่างเช่น “แบงค์เคยไปเขาดิน” “มันเอาดาบไปสู้กับสัตว์ประหลาด” ในประโยค เมื่อเด็กอายุ 5 ปีจะมีพัฒนาการทางภาษาเพิ่มมากขึ้นโดยสามารถพูดประโยคที่ซับซ้อนและมีเหตุผล มีคำศัพท์เพิ่มขึ้น และใช้คำได้เกือบทุกประเภท เช่น “โจโจ้กินได้เพราะโจโจ้คิดว่ามันสะอาด” (วีนา พรรุ่งสุริยพันธ์. 2533 : 4; อ้างอิงจาก นันทวัน ผลฉาย และคนอื่น ๆ. 2530 : 34, 372, 381, 385)

เด็กวัย 3 ปี จะมีพัฒนาการการใช้ประโยคความเดียวซึ่งประกอบด้วยภาคประธานและภาคแสดง เมื่อเด็กอายุได้ 5 ปี จะเริ่มใช้ภาษาที่มีโครงสร้างประโยคที่ซับซ้อนมากขึ้น ดังนั้นการใช้ภาษาในหนังสือวรรณกรรมสำหรับเด็กวัย 3-5 ปี จะมีลักษณะโครงสร้างประโยคที่ประกอบด้วยประโยคความเดียวและประโยคความซ้อนหรือประโยคซับซ้อน จากการทบทวนวรรณกรรมโครงสร้างประโยคความซ้อน ผู้วิจัยพบว่ามีการศึกษาหน่วยคำ “ที่” ในประโยคความซ้อนของภาษาไทย โดยพรทิพย์ กิจสมบัติ (2523) แน่งน้อย คุ้มทรัพย์ (2527) อรวรรณ วังสมบัติ (2546) แต่ยังขาดการศึกษาเรื่องการใช้หน่วยคำ “ที่” ในภาษาเขียนสำหรับเด็ก หน่วยคำ “ที่” เป็นตัวบ่งชี้คุณานุประโยคในประโยคความซ้อน เช่น “ฉันชอบม้า<u>ที่วิ่งชนะการแข่งขัน</u>” ประโยคดังกล่าวประกอบด้วยอนุประโยค 2 ประโยคคือ (1) ฉันชอบม้า (2) ม้า(ตัว)ที่วิ่งชนะการแข่งขัน หน่วยคำ “ที่” ทำหน้าที่ขยายคำนาม “ม้า” เป็นการเฉพาะเจาะจงว่าต้องเป็นม้าตัวที่ชนะการแข่งขัน ดังนั้นหน่วยคำ “ที่” ในคุณานุประโยคอ้างอิงถึงนามวลีหรือคำนามที่มาข้างหน้าในคุณานุประโยคนั้น

นอกจากนี้หน่วยคำ “ที่” ยังเป็นส่วนประกอบของการสร้างคำประสมซึ่งเป็นวลี (1) นามวลี เช่น <u>ที่</u>ไหน (2) วิเศษณ์วลี เช่น ใน<u>ที่</u>สุด และ(3) บุพบทวลี <u>ที่</u>ลำธาร จากการสังเกตเบื้องต้นของผู้วิจัยทำให้เกิดประเด็นคำถามว่าเด็กสามารถเรียนรู้ลักษณะโครงสร้างและความหมายของคำว่า “ที่” ที่ปรากฏอยู่ในประโยคความเดียวและประโยคความซ้อนได้อย่างไร โดยเฉพาะอย่างยิ่งประโยคความเดียวและประโยคความซ้อนที่ปรากฏในหนังสือสำหรับเด็กที่ได้รับรางวัล เพราะการใช้ภาษาในหนังสือเหล่านั้นมีจุดประสงค์ในการพัฒนาการการใช้ภาษาของเด็กให้สอดคล้องเหมาะสมกับวัย จากเหตุผลดังกล่าวผู้วิจัยจึงทำการศึกษาวิเคราะห์หน่วยคำ “ที่” ในประโยคความเดียวและประโยคความซ้อนที่ปรากฏอยู่ในหนังสือที่ได้รับรางวัลในงานสัปดาห์หนังสือแห่งชาติในปี พ.ศ. 2538-2548

ความมุ่งหมายของการวิจัย

ผู้วิจัยตั้งความมุ่งหมายไว้ดังต่อไปนี้

1. เพื่อศึกษาหน่วยคำ "ที่" ในประโยคความเดียวและประโยคความซ้อน ที่ปรากฏในหนังสือวรรณกรรมสำหรับเด็กอายุ 3-5 ปี ที่ได้รับรางวัลในงานสัปดาห์หนังสือแห่งชาติ ปี พ.ศ. 2538-2548

2. เพื่อวิเคราะห์หน้าที่หน่วยคำ "ที่" ในประโยคความเดียวและประโยคความซ้อน ในหนังสือวรรณกรรมสำหรับเด็กอายุ 3-5 ปี ที่ได้รับรางวัลในงานสัปดาห์หนังสือแห่งชาติ ปี พ.ศ. 2538-2548

3. เพื่อเปรียบเทียบความถี่ของหน่วยคำ "ที่" ในประโยคความเดียวและประโยคความซ้อน ในหนังสือวรรณกรรมสำหรับเด็กอายุ 3-5 ปี ที่ได้รับรางวัลในงานสัปดาห์หนังสือแห่งชาติปี พ.ศ. 2538-2548

ขอบเขตของการวิจัย

การศึกษาวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยศึกษาเฉพาะข้อมูลภาษาที่ปรากฏในหนังสือวรรณกรรมสำหรับเด็กอายุ 3-5 ปี ที่ได้รับรางวัลจากงานสัปดาห์หนังสือแห่งชาติ พ.ศ. 2538-2548 หนังสือที่ได้ผ่านการตัดสินให้เป็นหนังสือดีเด่นและชมเชยมีจำนวนทั้งสิ้น 30 เล่ม แบ่งออกเป็นการเขียนประเภทร้อยแก้วจำนวน 18 เล่ม การเขียนประเภทร้อยกรองและหนังสือแปลจากภาษาอื่น จำนวน 12 เล่ม ผู้วิจัยเลือกศึกษาหนังสือที่ได้รับรางวัล การเขียนประเภทร้อยแก้วเนื่องจากหนังสือดังกล่าวมี ลักษณะการเขียนแบบพรรณนา พร้อมทั้งมีภาพประกอบการบรรยายเพื่อให้เด็กเข้าใจเรื่องราวได้ง่าย ภาษาที่ใช้มีลักษณะใกล้เคียงกับภาษาพูด ซึ่งต่างจากการเขียนประเภทร้อยกรอง คือภาษาที่ใช้มีโครงสร้างเฉพาะและถูกบังคับด้วยกฎเกณฑ์ หนังสือประเภทร้อยแก้วที่ผู้วิจัยศึกษามีรายชื่อดังต่อไปนี้

ลำดับที่	ชื่อเรื่อง	ชื่อผู้แต่ง	สำนักพิมพ์	ปี	ประเภทรางวัล
1.	ความลับในกระสอบ	วิริยะ สิริสิงห	สุวีริยสาส์น	2538	ดีเด่น
2.	ช้างน้อยหาเพื่อน	บุษบง โควินท์	ไทยวัฒนาพานิช	2538	ชมเชย
3.	กระดุ๊กกระดิ๊กกระด๊อกกระแด๊ก	เกริก ยุ้นพันธ์	แพรวเพื่อนเด็ก	2540	ชมเชย

ลำดับที่	ชื่อเรื่อง	ชื่อผู้แต่ง	สำนักพิมพ์	ปี	ประเภทรางวัล
4.	เค้าโมงหลบมุม	ภาพพิมพ์	ไทยวัฒนาพานิช	2540	ชมเชย
5.	รองเท้าของลูกหมี	อำนาจ เย็นสบาย	ต้นอ้อแกรมมี่	2540	ชมเชย
6.	ฉันคือสายฝน	อำนาจ เย็นสบาย	ต้นอ้อแกรมมี่	2541	ชมเชย
7.	ติ๊กตอกพักผ่อน	ชัชชัย ทับทิมอ่อน	มูลนิธิเด็ก	2541	ชมเชย
8.	แม่ไก่สามตัว	วิริยะ สิริสิงห		2542	ชมเชย
9.	เจ้าป่าตัวน้อย	ระวี นิมมานะเกียรติ	สุวีริยสาส์น	2543	ชมเชย
10.	ชุดใหม่ของขนฟู	ทิพย์วรรณ แสวงศรี	ไทยวัฒนาพานิช	2543	ชมเชย
11.	ขอหนูหลับหน่อย	รินนา คลานุวัฒน์	แพรวเพื่อนเด็ก	2545	ดีเด่น
12.	ก้ามแก้ว	ระวี นิมมานะเกียรติ	สุวีริยสาส์น	2545	ชมเชย
13.	บันทึกวันหยุด	ภัทรวลี นิ่มนวล	ไทยวัฒนาพานิช	2545	ชมเชย
14.	เพื่อนบ้าน	ระวี นิมมานะเกียรติ		2546	ชมเชย
15.	คุณเทา-เทา จากดาวขมุกขมัว	สุริยัน สุดศรีวงศ์	มูลนิธิเด็ก	2547	ชมเชย
16.	คุณแม่ขาอุ้มหน่อย	เกวลิน กายทอง	บ้านแปลน	2548	ชมเชย
17.	ตกใจ! หมดเลย	ระวี นิมมานะเกียรติ	อุ้ยโปรสเตอร์	2548	ชมเชย
18.	ตั๊กแตนสามตัว	นรินทร์ เซียวพิบูลย์กิจ	Happy Kids	2548	ชมเชย

นิยามศัพท์เฉพาะ

ผู้วิจัยได้นำเสนอนิยามความหมายและขอบเขตของคำศัพท์เฉพาะต่าง ๆ ไว้ดังนี้

1. ประโยคความเดียว

ประโยคความเดียว หมายถึง ประโยคที่ประกอบด้วยภาคประธานและภาคแสดง ประโยคความเดียว คือ ประโยคที่มีกริยาหนึ่งหน่วย มีหน่วยนามหนึ่งหน่วยและมากกว่านั้นและอาจจะมีหน่วยเสริมอยู่ด้วยหรือไม่ก็ได้ หน่วยนามและหน่วยกริยาในประโยคความเดียวจะต้องไม่มีประโยคขยายอยู่ด้วย

2. ประโยคความซ้อน

ประโยคความซ้อน หมายถึง ประโยคที่มีกริยาหนึ่งหน่วย มีหน่วยนามหนึ่งหน่วยหรือมากกว่านั้นและอาจจะมีหน่วยเสริมอยู่ด้วยหรือไม่ก็ได้ หน่วยนามและหน่วยกริยาในประโยคความซ้อนจะต้องมีประโยคขยายอยู่ด้วย

ประโยคความซ้อนในงานวิจัยนี้แบ่งการศึกษาออกเป็นสามประเภทคือ คุณานุประโยค อนุประโยคไม่มีกาล และอนุประโยควิเศษณ์

3. คุณานุประโยค

คุณานุประโยค หมายถึง อนุประโยคที่มีตัวบ่งชี้ ***ที่ ซึ่ง อัน*** ทำหน้าที่เป็นตัวเชื่อมประโยคหลักและอนุประโยคขยายนามวลี ในงานวิจัยนี้มุ่งศึกษาเฉพาะหน่วยคำ “ที่” เท่านั้น

4. อนุประโยคไม่มีกาล

อนุประโยคไม่มีกาล เป็นอนุประโยค ที่มีตัวบ่งชี้ ***ที่*** เชื่อมประโยคหลักและอนุประโยคที่ไม่มีกาลเข้าด้วยกัน ทั้งนี้คืออนุประโยคขยายหน่วยกริยา

5. อนุประโยควิเศษณ์

อนุประโยควิเศษณ์คือ อนุประโยคที่ปรากฏในประโยคความซ้อน มีคำที่เกิดจากการประสม หน่วยคำ “ที่” กับหน่วยคำอื่นเป็นคำวิเศษณ์ ทำหน้าที่เชื่อมอนุประโยค เช่น ขณะที่

6. ตัวบ่งชี้คุณานุประโยคและตัวบ่งชี้อนุประโยคไม่มีกาล

จากการทบทวนวรรณกรรมผู้วิจัยพบว่าการเรียกตัวบ่งชี้ *ที่ ซึ่ง อัน* ในงานวิจัยอื่น ๆ ใช้คำเรียกที่แตกต่างกันได้แก่ ประพันธสรรพนาม (ปราณี กุลละวณิชย์. 2549 : 15; อ้างอิงจาก พระยาอุปกิตศิลปสาร. 2480) คำเชื่อม (อมรา ประสิทธิ์รัฐสินธุ์. 2549) ตัวนำส่วนเติมเต็ม (อรวรรณ วังสมบัติ. 2546) เพื่อให้เกิดความเข้าใจที่ตรงกันผู้วิจัยจะใช้เรียกหน่วยคำ “ที่” ว่า ตัวบ่งชี้ ในประโยคความซ้อน

7. ตัวบ่งชี้เน้นย้ำ (Focus Marker) (สุกัญญา เรืองจรูญ. 2550)

หน่วยคำ “ที่” ที่ปรากฏในประโยค คาแร็คเตอร์ไรเซชั่นนอลเคล็ฟต์ (Characterizational Cleft) ว่าทำหน้าที่เป็นตัวบ่งชี้ชี้เฉพาะ เกิดขึ้นเฉพาะประโยคที่มีกริยาเชื่อม “เป็น” ซึ่งมีส่วนเติมเต็มเป็นประโยคที่มีกริยาแปลงเป็นนาม สุกัญญา เรืองจรูญ. (2550) ยังได้กล่าวไว้ในงานวิจัยว่ามีความเป็นไปได้ที่หน่วยคำ “ที่” จะทำหน้าที่เป็นตัวบ่งชี้เน้นย้ำ

8. วรรณกรรมสำหรับเด็ก

วรรณกรรมสำหรับเด็ก หมายถึง วรรณกรรมสำหรับเด็กอายุ 3-5 ปี ที่ได้รับรางวัลในงานสัปดาห์หนังสือแห่งชาติ ปี พ.ศ. 2538-2548

สมมติฐานของการวิจัย

ผู้วิจัยตั้งสมมติฐานไว้ว่าจะพบโครงสร้างประโยคความเดียวและประโยคความซ้อนที่มีความถี่ไม่แตกต่างกัน เนื่องจากประโยคความเดียวเป็นภาษาที่ง่ายต่อการสื่อความ ไม่ซับซ้อน สามารถช่วยให้เด็กเข้าใจเรื่องราว ในขณะที่ประโยคความซ้อนเป็นภาษาที่ยากแต่ช่วยสร้างจินตนาการ แต่อย่างไรก็ตามเด็กสามารถเข้าใจภาษาได้เนื่องจากมีภาพประกอบเพื่ออธิบายประโยคความซ้อนนั้น

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

แนวทางการใช้ภาษาในการเขียนหนังสือสำหรับเด็ก เพื่อสื่อความหมาย และเสริมสร้างจินตนาการให้แก่เด็กวัย 3-5 ปี เนื่องจากนิทานสำหรับเด็กเป็นแหล่งความรู้ขั้นพื้นฐานที่พ่อแม่ผู้ปกครองใช้เพื่อเสริมสร้างพัฒนาการการเรียนรู้ภาษาและทักษะการ อ่าน ของเด็ก

บทที่ 2

เอกสารและผลงานการวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในการศึกษาครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับ ทฤษฎีการรับรู้ภาษาและพัฒนาการด้านภาษาของเด็กวัย 3-5 ปี และโครงสร้างประโยคความเดียวและประโยคความซ้อนในภาษาไทย โดยมีหัวข้อดังต่อไปนี้

1. การรับรู้ภาษาของเด็ก
2. พัฒนาการด้านภาษาของเด็กวัย 3-5 ปี
    2.1 การพัฒนาด้านการรับรู้ภาษา
    2.2 การพัฒนาด้านการใช้ภาษา
3. พัฒนาการด้านภาษาของเด็กกับการอ่าน
    3.1 ปัจจัยที่เอื้อต่อการพัฒนาภาษาของเด็ก
    3.2 การใช้ภาษาในวรรณกรรมสำหรับเด็ก
4. โครงสร้างในภาษาไทย
    4.1 โครงสร้างประโยคความเดียว
    4.2 โครงสร้างประโยคความซ้อน
        4.2.1 คุณานุประโยค
        4.2.2 อนุประโยคไม่มีกาล
        4.2.3 อนุประโยควิเศษณ์
5. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
    5.1 งานวิจัยเกี่ยวกับความสามารถทางภาษาของเด็ก
    5.2 งานวิจัยเกี่ยวกับ หน่วยคำ “ที่”

1. การรับรู้ภาษาแม่ของเด็ก

นักจิตวิทยาและนักภาษาศาสตร์ทำการศึกษาพัฒนาการการรับรู้ภาษาแม่ของเด็ก พร้อมทั้งเสนอทฤษฎีต่างๆ เพื่ออธิบายว่าเด็กพัฒนาภาษาแม่ได้อย่างไร ทำไมเด็กจึงเป็นผู้ใช้ภาษาได้อย่างยอดเยี่ยมก่อนที่จะเข้าโรงเรียน เป็นต้น ประเด็นในการรับรู้ภาษาแม่ที่นักจิตวิทยาเชิงพฤติกรรม นักภาษาศาสตร์จิตวิทยา และนักภาษาศาสตร์ให้ความสนใจมากมี 3 ประเด็น คือ การพัฒนาการทางด้านสติปัญญาซึ่งเป็นแนวคิดของเพียเจท์ (Piaget. 1959) การมีปฏิสัมพันธ์ทางสังคมของไวกอทสกี้ (Vygotsky. 1962) และสภาวะติดตัวมาแต่กำเนิดโดยชอมสกี้ (Chomsky. 1959)

การพัฒนาการทางด้านสติปัญญา (Cognitive development) เป็นแนวคิดของเพียเจท์ (Piaget. 1959) ที่ว่าพัฒนาการด้านภาษามีความสัมพันธ์กับพัฒนาการด้านพุทธิปัญญา เด็กเรียนรู้ภาษาด้วยตนเอง ความสามารถในการเรียนรู้ภาษาของเด็กมีความแตกต่างกันโดยขึ้นอยู่กับวัยตัวอย่างเช่นเด็กในช่วงอายุระหว่าง 2-4 ปีเป็นวัยที่เริ่มสร้างสมมติฐานเกี่ยวกับสัญลักษณ์และประสบการณ์ตรง (Symbolic stage) เด็กอาบน้ำให้ตุ๊กตาเพราะดูแบบอย่างจากพ่อแม่ที่อาบน้ำให้ตน เด็กในวัยนี้จะยังไม่เข้าใจคำ ความหมาย และสัญลักษณ์

ทฤษฎีปฏิสัมพันธ์ทางสังคม (Interaction theory) ของไวกอทสกี (Vygotsky. 1962) กล่าวว่า กระบวนการเรียนรู้ทางภาษาของเด็กเกิดจากความสัมพันธ์ระหว่างประสบการณ์ของเด็กกับสิ่งแวดล้อม กล่าวคือคนเราเกิดมาพร้อมบางสิ่งบางอย่างซึ่งทำให้คนแตกต่างจากสัตว์ สิ่งนั้นคือความสามารถในการเรียนภาษา (Language capacity) และความรู้เกี่ยวกับโลก (Cognitive knowledge) พัฒนาการทางภาษาจะเกิดขึ้นเมื่อเด็กมีการปฏิสัมพันธ์กับสิ่งแวดล้อมซึ่งกระตุ้นให้เด็กเป็นผู้แสวงหาความรู้ด้วยตนเอง เด็กได้รับประสบการณ์ตรงในการเรียนรู้ภาษาจากการใช้ความคิดและลงมือกระทำด้วยตนเอง ความสัมพันธ์กับบุคคลในสังคมรอบ ๆ ตัว ทำให้เด็กสร้างระบบการพูด ระบบภาษาของตนเองขึ้นมาโดยมีแม่เป็นผู้ดูแลช่วยเหลือ ระบบภาษาของเด็กจะค่อย ๆ พัฒนาขึ้นเรื่อย ๆ ถ้าเด็กได้อยู่ในสิ่งแวดล้อมที่เป็นตัวอย่างที่ดีในการใช้ภาษา เช่น การใช้คำพูดที่เหมาะสม การใช้ภาษาเขียนที่ถูกต้อง สะอาดเรียบร้อย สิ่งดังกล่าวจะส่งผลให้การพัฒนาความสามารถทางภาษาของเด็กเพิ่มมากขึ้น

ทฤษฎีสภาวะติดตัวมาแต่กำเนิด (Innateness theory) เป็นแนวคิดของชอมสกี้ (Chomsky. 1968) นักภาษาศาสตร์ผู้คิดค้นทฤษฎีสภาวะติดตัวมาแต่กำเนิด กล่าวคือ เด็กทุกคนเกิดมาพร้อมกับความสามารถในการพัฒนาภาษา สมองของมนุษย์มีความพร้อมในการเรียนรู้ภาษา เด็กสามารถเรียนรู้ภาษาโดยธรรมชาติ โดยใช้กลไกเครื่องมือทางภาษาที่อยู่ในสมองมนุษย์

คือ LAD (Language Acquisition Device) สร้างสมมติฐาน กฎเกณฑ์ทางไวยากรณ์และทดสอบกฎเกณฑ์จากการได้ยิน เด็กอายุประมาณ 5 ขวบ ไวยากรณ์ของเด็กจะมีความสมบูรณ์เหมือนกับภาษาของผู้ใหญ่

ผู้วิจัยมีความเห็นสอดคล้องกับประเด็นที่ว่าเด็กก่อนวัยเรียนหรือก่อนอายุ 5 ขวบ เข้าใจสิ่งที่ผู้ใหญ่พูด แต่ไม่สามารถสร้างประโยคที่ซับซ้อนและสมบูรณ์ได้อย่างผู้ใหญ่ ดังนั้นการมีปฏิสัมพันธ์ระหว่างเด็กและผู้เลี้ยงดูจะช่วยทำให้เด็กวิเคราะห์และสร้างภาษาของตนเองขึ้นมา การที่เด็กทุกคนมีพัฒนาการในด้านการใช้ภาษาที่ใกล้เคียงกัน เป็นหลักฐานยืนยันว่าเด็กแต่ละคนเกิดมาพร้อมกับเครื่องมือทางภาษา เพื่อทำหน้าที่ประเมินและทดสอบโครงสร้างทางภาษาของตนให้สอดคล้องกับการใช้ภาษาของผู้ใหญ่

2. พัฒนาการด้านภาษาของเด็กวัย 3-5 ปี

แบ่งการพัฒนาออกเป็น 2 ด้านคือ

2.1 การพัฒนาด้านการรับรู้ภาษา (Receptive skills) เป็นความก้าวหน้าในการรับรู้และเข้าใจภาษา จากการฟัง การอ่าน การเห็นสีหน้าท่าทาง การพัฒนาความเข้าใจภาษาเกิดจากการที่เด็กเชื่อมโยงเสียงที่ได้ยินกับสิ่งที่เด็กมองเห็น และสัมผัสรับรู้ได้ในขณะนั้น ทำให้เกิดการจำและเมื่อได้ยินซ้ำอีกหลาย ๆ ครั้ง ก็พัฒนาความคิดรวบยอดขึ้น เมื่อได้ยินเสียงซ้ำอีกเด็กก็จะระลึกได้ว่าเป็นเสียงอะไร เช่น เด็กได้ยินคำว่า “แม่” ซ้ำ ๆ เมื่อมองเห็นแม่ เด็กก็จะเชื่อมความสัมพันธ์ระหว่างเสียงพูดว่า “แม่” กับคนที่เด็กเห็นในขณะนั้น ว่าเสียงพูด “แม่” หมายถึงคนไหน หลังจากนั้นเมื่อได้ยินเสียงพูดว่า “แม่” เด็กก็จะรู้ว่าหมายถึงใคร กระบวนการในการรับรู้ และเรียนรู้ เกิดจากการได้ยินคำนั้น และเกิดความคิดรวบยอดเกี่ยวกับคำนั้น ต่อมาเด็กได้บยินคำนั้นอีกก็จะเชื่อมโยงคำที่ได้ยินกับความคิดรวบยอดที่มีอยู่ ทำให้เด็กเข้าใจความหมายของคำนั้น การเกิดความคิดรวบยอดอีกแบบหนึ่งเกิดจากการได้ยินคำพูดในสถานการณ์หนึ่ง เมื่อเด็กได้ยินคำนั้นซ้ำอีกในสถานการณ์แบบเดิมก็จะเข้าใจคำศัพท์นั้น เด็กโดยทั่วไปจะมีจำนวนคำศัพท์ที่เข้าใจจมากกว่าจำนวนคำศัพท์ที่พูดได้ (ลำเพย กองทิพย์. 2546 : 17) การรับรู้และเข้าใจภาษาของเด็กอายุตั้งแต่ 3 ปีขึ้นไป จะพัฒนาอย่างมาก เด็กอายุ 3 ปี ชอบฟังเสียงต่าง ๆ ที่คุ้นหู เช่น เสียงสัตว์ร้อง เสียงยานพาหนะ ชอบฟังนิทานที่ผู้ใหญ่อ่านหรือเล่าให้ฟัง เด็กจะฟังได้นาน และฟังอย่างตั้งใจ เข้าใจคำพูดสั้น ๆ ได้เช่น อย่า ไม่ (นิตยา ประพฤติกิจ. 2539 : 178-179; หรรษา นิลวิเชียร. 2535 : 198-199) แต่ยังไม่สามารถเข้าใจคำพูดเกี่ยวกับสิ่งที่มองไม่เห็น ดังนั้นการปฏิบัติตามคำสั่ง คำขอร้องของผู้ใหญ่จึงยังไม่สม่ำเสมอ (พราวพรรณ เหลืองสุวรรณ. 2537 : 90-93) พออายุ 4-5 ขวบ จะฟังได้นานขึ้นสามารถปฏิบัติตามคำสั่งได้มาก เข้าใจคำพูดที่มีข้อความยาว ๆ ของผู้ใหญ่ได้ (นิตยา ประพฤติกิจ. 2539 : 178-179; หรรษา นิลวิเชียร. 2535 : 198-199)

2.2 **การพัฒนาด้านการใช้ภาษา** (Productive Skills) เป็นความก้าหน้าในการแสดงวามรู้สึก ความคิดต่าง ๆ โดยการแสดงออกทางภาษา ได้แก่ การพูด การเขียน การแสดงสีหน้า ท่าทาง การพัฒนาการพูดเกิดจากการเข้าใจคำศัพท์นั้นแล้ว อวัยวะในการเปล่งเสียงของเด็กก็พัฒนาจนเปล่งเสียงได้ดังต้องการ เด็กก็จะสามารถพูดให้คนอื่นเข้าใจได้ (เบญจมาศ พระธานี. 2540 : 6) เริ่มจากพูดคำพูดเดียว ไปสู่วลีและเป็นประโยค เช่น เด็กเล็กจะเริ่มจากการพูดคำเดียวว่า “แม่” ต่อมาก็พัฒนาเป็นวลี เช่น “แม่จ๋า” และเป็นประโยคว่า “แม่ไปไหน” (กุลยา ตันติผลาชีวะ. 2542 : 11-13)

เด็กอายุ 3 ปี มีการพัฒนาภาษาเร็วมาก สามารถตั้งคำศัพท์ใหม่ ๆ ตามความเข้าใจของตน ชอบใช้คำถาม “ทำไม” อายุ 4-5 ปี จะพูดประโยคยาวและซับซ้อนขึ้นใช้คำถามที่มีเหตุผลมากขึ้น (พราวพรรณ เหลืองสุวรรณ. 2537 : 90-93) อายุ 5-7 ปีใช้ประโยคที่ซับซ้อนมากขึ้น สามารถอธิบายเหตุการณ์ รูปภาพอย่างมีความหมายมากขึ้นสามารถใช้การเชื่อมประโยค และอธิบายความคิดของตัวเองได้

พฤติกรรมการอ่านธรรมชาติของเด็กเล็ก คือ การทำท่าเลียนแบบการอ่านของผู้ใหญ่ จากการจดจำสิ่งที่ผู้ใหญ่อ่านให้ฟัง หลังจากที่เด็กได้ฟังข้อความหรือเรื่องราวที่ครูอ่านให้ฟัง เด็กจะทำท่าอ่านโดยพูดคำที่จำได้โดยอาศัยภาพในการเดาข้อความในขณะที่อ่าน เด็กจะดูภาพเป็นส่วนใหญ่ เด็กที่ผู้ใหญ่อ่านหนังสือให้ฟังพร้อมทั้งชี้ข้อความให้ดูไปด้วยอาจจะสนใจดูหรือชี้ข้อความที่เขาประทับใจบ้างเป็นครั้งคราว โดยเฉพาะถ้าข้อความนั้นสัมพันธ์กับภาพและอาศัยการเดาเนื้อหาว่าควรจะเป็นไปในทำนองใด ไม่เป็นไปในทำนองใด หรืออะไรคู่กับอะไร เด็กจะทำท่าอ่านโดยอาศัยความรู้เดิมในการเดา

ดังนั้นช่วงอายุ 2-5 ขวบ จึงเป็นช่วงที่เด็กต้องสะสมประสบการณ์ทางภาษา รอบ ๆ ตัว ไม่ว่าจะเป็นการสนทนากับพ่อแม่ ครู และเพื่อนๆ กิจกรรมในโรงเรียน เช่น การร้องเพลง การฟังนิทาน หรือเรื่องเล่า เป็นต้น เด็กปฐมวัยเป็นวัยที่กำลังมีพัฒนาการอย่างรวดเร็วทั้งทางด้านร่างกาย อารมณ์ สังคม และสติปัญญา การจัดประสบการณ์ให้เด็กได้มีอิสระทางความคิดการแสดงออกจะทำให้เด็กเกิดการเรียนรู้ด้วยตนเองและสามารถพัฒนาการสื่อสารได้ดี (เนื้อน้อง สนับบุญ. 2541 : 23)

ทั้งนี้กิจกรรมพัฒนาการทางภาษาที่ พ่อแม่และครูเลือกใช้กับเด็กในวัยเด็กเล็กที่เพิ่งจะเริ่มเรียนรู้ ด้วยการเล่าเรื่องราว จากนิทานหรือหนังสือภาพ เพราะเด็กวัยนี้เป็นวัยแห่งการเพ้อฝัน สามารถสร้างจินตนาการมากมายแต่จำกัดทางการรับรู้หากเด็กขาดประสบการณ์ ดังนั้นเด็กวัยนี้จึงต้องเพิ่มพูนประสบการณ์ ความคิดสร้างสรรค์จากการฟังนิทาน ฉวีวรรณ

กินาวงศ์ (2526 : 125-126) กล่าวว่าการเล่านิทานมีอิทธิพลและคุณค่าต่อเด็กมากโดยเฉพาะในเด็กก่อนระดับประถมศึกษา การที่พ่อแม่และครูใกล้ชิดกับเด็กโดยการเล่านิทานจะเป็นเครื่องช่วยให้เด็กเข้าใจยิ่งขึ้น คุณค่าของการเล่านิทาน จะช่วยชดเชยและเสริมสร้างพัฒนาการทางภาษาให้เด็กเป็นนักฟังที่ดี สร้างความเพลิดเพลินให้แก่เด็ก ปลูกฝังความรู้สึกชอบฟังนิทานและความรู้สึกชื่นชอบในหนังสือนิทานก่อนที่จะอ่านได้อย่างเข้าใจ ปลูกฝังให้เด็กเป็นคนใจกว้าง ยอมรับความเป็นจริงในชีวิตประจำวัน ช่วยให้ครูและพ่อแม่ทราบถึงความรู้สึกนึกคิดของเด็กจากการสนทนาหรือซักถามในขณะฟังนิทานสอดคล้องกับ ศิริกาญจน์ โกสุมภ์ (2520 : 37-39) และ สรรชัย ศรีสุข (2530 : 26) กล่าวว่า คุณค่าของการเล่านิทานให้เด็กฟังช่วยพัฒนาทางภาษา ความคิดและจินตนาการอันเป็นรากฐานที่จะนำไปสู่ความคิดสร้างสรรค์และประสบการณ์ต่าง ๆ อย่างไรก็ดีครูและพ่อแม่ควรตระหนักถึงการเลือกนิทานให้มีเรื่องราวเหมาะสมกับวัยของเด็กด้วย และประการสำคัญคือภาษาที่ใช้ประกอบเนื้อเรื่องควรจะเป็นภาษาที่เหมาะสม

3. พัฒนาการด้านภาษาของเด็กกับการอ่าน

การอ่านมีความสำคัญที่จะช่วยเสริมการพูดได้ดี ด้วยประสบการณ์ที่เด็กได้มีโอกาสทดลองอ่านเพื่อเสริมทักษะในการอ่านและถ้าได้รับความเพลิดเพลินความสนใจในการอ่านจะเพิ่มมากขึ้น ทำให้เด็กได้พบสิ่งแปลกใหม่เพื่อส่งเสริมให้เด็กได้ฝึกคิด วิเคราะห์เรื่องราว เหตุผล การเอาแบบอย่างจากตัวละคร สอนให้รู้จักแนวความคิดที่สอดคล้องกับการดำเนินชีวิตของเด็กได้เป็นอย่างดี ความสามารถในการอ่านของเด็กวัย 3 ขวบ ชอบพูดและคิดถึงตนเอง สนใจภาพในหนังสือลองอ่านแบบพี่ พูดคนเดียว เห็นภาพเด็กก็จะพูดชื่อตน ฝึกอ่านภาพ วัย 4 ขวบจะพัฒนาการอ่านด้วยการอ่านภาพเรื่องราวตามพี่โดยเลียนแบบคำพูด ฝึกร้องเพลงและฝึกแสดงท่าทางประกอบได้จากที่ได้พบเห็นสิ่งนั้น และวัย 5 ขวบ พยายามจะอ่านภาพการ์ตูนเอง แต่ยังต้องอาศัยความช่วยเหลือจากพี่และผู้ใหญ่ช่วยส่งเสริมมักเป็นการทดลองอ่านชั่วระยะเวลาที่สั้นมาก สนใจที่จะฟังนิยาย ขอร้องให้ผู้ใหญ่เล่านิทานให้ฟัง

3.1 ปัจจัยที่เอื้อต่อการพัฒนาภาษาของเด็ก

เด็กวัยก่อนเข้าเรียนเป็นวัยที่มีพัฒนาการทางภาษาอย่างรวดเร็ว เด็กได้เรียนจากการฟัง ฝึกพูด รู้จักคำที่ไม่คุ้นเคยเพื่อที่จะฝึกใช้ถ้อยคำสื่อความหมายในครอบครัวและกลุ่มเพื่อนเล่น เมื่อเด็กเริ่มเข้าเรียนเด็กจะได้รับการสอน ฟัง พูด อ่าน และ เขียน เพื่อให้สามารถใช้ทักษะได้ครบถ้วน การสอนอ่านและเขียนจึงเป็นทักษะใหม่ที่เด็กจำเป็นต้องฝึกให้เด็ก เพื่อช่วยเพิ่มพูนความสามารถในการสื่อความหมาย และในเชิงการใช้สัญลักษณ์ พื้นฐานประสบการณ์ในด้านภาษาที่เด็กใช้ จะมีส่วนสำคัญในด้านการฟัง การพูด และเรียนภาษาอย่างมาก ดูเรล (Durell) อ้างอิงใน บันลือ พฤกษะวัน. (2536 : 31) กล่าวถึงปัจจัยสำคัญสำหรับการอ่าน ว่า

ทักษะในการเห็น เห็นชัดเจน สังเกตรูปร่างลักษณะของคำได้ดี ทักษะการฟัง สามารถที่จะวิเคราะห์เสียงได้ มีความสนใจในหนังสือ เช่น แสดงความสนใจที่จะเปิดภาพในหนังสือ และมีสมาธิ ในการที่จะอ่าน ฟัง สังเกตได้นานๆ

ในการอ่านของเด็กจึงต้องการความช่วยเหลือ ทั้งในด้านการออกเสียง การจำรูปคำ อาจจะใช้การแนะชี้เปรียบเทียบบัตรคำ ให้แนวคิด อธิบายให้เข้าใจในประโยคที่อ่าน เด็กจะเกิดความพอใจ และสนใจ อยากอ่านต่อไป

3.2 การใช้ภาษาในวรรณกรรมสำหรับเด็ก

แสงโสม กชกรกมุท (2545 : 22) ได้กล่าวถึงการใช้ภาษาในวรรณกรรมสำหรับเด็กว่า การใช้ภาษาเป็นองค์ประกอบที่สำคัญในการพิจารณาตัดสินและประเมินคุณค่าวรรณกรรมเด็ก ภาษามีบทบาทต่อพัฒนาการทางสติปัญญา และจิตใจของเด็ก ดังนั้นการเลือกใช้ภาษาในวรรณกรรมสำหรับเด็กจึงควรคำนึงถึงความเหมาะสมกับวัยของผู้อ่านที่ยังมีประสบการณ์การอ่านไม่มากนัก ภาษาที่เรียบง่าย ชัดเจนและสละสลวย จะช่วยให้เด็กเข้าใจเรื่องราวได้ง่ายขึ้นโดยที่เด็กไม่ต้องตีความ

หนังสือวรรณกรรมสำหรับเด็กจัดได้ว่าเป็นสิ่งใกล้ตัวอันดับแรกที่ส่งเสริมพัฒนาการทางด้านภาษาแก่เด็กเป็นอย่างดี การเล่านิทานจากหนังสือโดยพ่อแม่จะทำให้เด็กเกิดพัฒนาการ การเรียนรู้จากรูปภาพ การได้ยินเสียงอ่านจากพ่อแม่ หรือชี้รูปภาพตามแล้วออกเสียง ล้วนเป็นสิ่งที่ช่วยส่งเสริมพัฒนาการทางด้านภาษาทั้งสิ้น ฉวีวรรณ กินาวงศ์ (2526 : 125) กล่าวว่าการเล่านิทานหรือเล่าเรื่องให้เด็กจะช่วยส่งเสริมพัฒนาการทางภาษาของเด็ก การใช้ภาษาในหนังสือสำหรับเด็กจึงมีความสำคัญอย่างยิ่ง ดังที่ ปราณี เชียงทอง (2526 : 137) ได้สนับสนุนว่า ภาษาในหนังสือสำหรับเด็กสามารถใช้เป็นอุปกรณ์ในการพัฒนาความสามารถในการใช้ภาษาของเด็กได้ดี

ภาษาหนังสือสำหรับเด็ก ควรได้รับการพิจาณาด้วยความรอบคอบในการคัดเลือกระดับภาษาให้เหมาะสมกับวัย ยิ่งเป็นเด็กเล็กเท่าใด ภาษาจะต้องให้ง่ายตรงไปตรงมา เพื่อให้เข้าใจง่าย ควรใช้คำและใช้ภาษาที่เหมาะสม และน่าอ่าน ไม่สับสน (กล่อมจิตต์ พลายเวช. 2524 : 41, บันลือ พฤษะวัน. 2521 : 5, อรสา กุมารี ปุกหุต. 2524 : 172); (หทัย ตันหยง. 2527 : 175-176) ได้แสดงข้อคิดเห็นว่า ประโยคที่ใช้ในหนังสือเด็กควรเป็นประโยคกรรตุวาจก (Active Voice) เป็นประโยคสั้น ๆ ไม่เกินประโยคละ 10 คำ มีกริยาตัวเดียว สมศักดิ์ ศรีมาโนชน์ (2523 : 5-6) ได้กล่าวเพิ่มเติมถึงลักษณะประโยคว่า ต้องเรียงคำเข้าประโยคให้ถูกต้องกับหน้าที่และความหมาย มีความกระชับ มีเนื้อหา, ใจความ, และแก่นสารของเรื่องราวที่ชัดเจน

จากผลการศึกษาเกี่ยวกับหนังสือสำหรับเด็กได้กล่าวถึงภาษาในหนังสือสำหรับเด็กในลักษณะกว้าง ๆ ที่สอดคล้องกันไว้ว่า ภาษาที่เหมาะสำหรับเด็กนั้นต้องเป็นภาษาที่เข้าใจง่าย ไม่มีศัพท์ยาก อ่านง่าย ระดับภาษาต้องเหมาะสมกับวัยของเด็ก ใช้ประโยคสั้น ๆ และ

สื่อความตรงไปตรงมา ดังนั้นการประเมินค่าทางภาษาโดยผสมผสานกับหลักจิตวิทยาและอื่น ๆ จะช่วยให้สามารถวิเคราะห์และประเมินค่าหนังสือสำหรับเด็กได้ดี โดยเฉพาะอย่างยิ่งเด็กวัย 3-5 ปี ซึ่งเป็นวัยก่อนเรียน เป็นช่วงพัฒนาการทางที่สำคัญที่สุด ระยะนี้เป็นระยะที่เด็กเกิดการเรียนรู้มากที่สุดในชีวิต (ปรียา เกตุทัต. 2526 : 243) เป็นระยะสำคัญในการพัฒนาด้านภาษาที่ต้องใช้พูดในชีวิตจริง ภาษาที่ใช้ในหนังสือสำหรับเด็กควรเกื้อหนุนพัฒนาการทางด้านนี้ให้มาก จึงจะกล่าวได้ว่าเป็นหนังสือที่เหมาะกับวัยของเด็ก (ศรียา นิยมธรรม และ ประภัสสร นิยมธรรม. 2519 : 43)

4. โครงสร้างประโยคในภาษาไทย

พระยาอุปกิตศิลปสาร (2507 : 192 – 193) ได้อธิบายถึงประโยคในภาษาไทยว่า เป็นถ้อยคำที่มีเนื้อความบริบูรณ์และสามารถแบ่งออกเป็นสองภาคคือ ภาคประธานและภาคแสดง

ภาคประธาน หมายถึง ส่วนที่ผู้พูดอ้างขึ้นก่อน เพื่อให้ผู้ฟังรู้ว่าอะไรเป็นส่วนสำคัญของข้อความ ส่วนมากจะเป็นคำนาม เช่น ตาสี หรือคำสรรพนาม เช่น ฉัน เขา เป็นต้น

ภาคแสดง หมายถึง คำที่แสดงอาการของภาคประธานเป็นคำกริยานอนในประโยค ตาสีนอน

อุดม วโรตม์สิกขดิตถ์ (2513 : 168) กล่าวว่า ประโยคที่สมบูรณ์ประกอบด้วยส่วนสำคัญสองส่วนคือภาคประธานและภาคแสดง หรือ นามวลี (Noun phrase) ทำหน้าที่เป็นประธานของประโยค และกริยาวลี (Verb phrase) ทำหน้าที่เป็นกริยาของประโยค ประโยคใดที่ถ้อยคำขาดหายหรือส่วนประกอบมีไม่ครบ ได้แก่ มีแต่ภาคประธานแต่ไม่มีภาคแสดงเป็นประโยคที่ไม่สมบูรณ์

นววรรณ พันธุเมธา. (2525) แบ่งประเภทของประโยคตามลักษณะหน่วยนามประธาน หน่วยนามกรรม และหน่วยกริยา โดยพิจารณาตำแหน่งและความสัมพันธ์ของประธาน กริยา และกรรม โดยแบ่งประโยคออกเป็น 3 ประเภท คือ ประโยคความเดียว ประโยคความซ้อน และประโยคความรวม

1. ประโยคความเดียว เป็นประโยคที่มีหน่วยนามหนึ่งหน่วยหรือมากกว่านั้น และหน่วยกริยาหนึ่งหน่วย และอาจมีหรือไม่มีหน่วยเสริมกริยา หน่วยนามทำหน้าที่เป็นประธาน หรือกรรมของกริยาซึ่งอาจเป็นกรรมตรงหรือกรรมรอง

2. ประโยคความซ้อน เป็น ประโยคที่ประกอบด้วยประโยคความเดียวสองประโยค โดยที่มีประโยคหนึ่งเป็นประโยคหลักและอีกประโยคหนึ่งมาขยายประโยคหลัก หรือเรียกว่าอนุประโยค อนุประโยคทำหน้าที่ขยายคำนาม คำกริยา ของประโยคหลัก โดยแบ่งออกเป็น 3 ประเภท คือ

1. อนุประโยคขยายหน่วยนาม เช่น

(1) รถชนเด็ก<u>ที่ยืนอยู่หน้าโรงเรียน</u>

ประโยค (1) ประกอบด้วยประโยคหลัก “รถชนเด็ก” และอนุประโยค “<u>ที่ยืนอยู่หน้าโรงเรียน</u>” เป็นอนุประโยคขยายหน่วยนาม “เด็ก” ในตำแหน่งกรรมของประโยคหลัก

2. อนุประโยคขยายหน่วยกริยา เช่น

(2) เขาเสียใจ<u>ที่ขับรถชน</u>เด็ก

ประโยค (2) ประกอบด้วยประโยคหลัก “เขาเสียใจ” และอนุประโยค “<u>ที่ขับรถชนเด็ก</u>” เป็นอนุประโยคขยายหน่วยกริยา “เสียใจ”

3. อนุประโยคขยายหน่วยนามและหน่วยกริยา เช่น

(3) เขาเสียใจ<u>ที่ชน</u>เด็ก<u>ที่ยืนอยู่หน้าโรงเรียน</u>

ประโยค (3) ประกอบด้วยประโยคหลัก “เขาเสียใจ” อนุประโยค <u>ที่ชนเด็ก</u> ขยายหน่วยกริยา “เสียใจ” และอนุประโยค “<u>ที่ยืนอยู่หน้าโรงเรียน</u>” ขยายหน่วยนาม “เด็ก” ในตำแหน่งกรรมของประโยคหลัก

3. ประโยคความรวม คือ ประโยคที่มีหน่วยนามหนึ่งหน่วยหรือมากกว่านั้น หน่วยกริยาสองหน่วยขึ้นไป และอาจมีหรือไม่มีหน่วยเสริมหน่วยกริยาหรือหน่วยนาม

เนื่องจากนักภาษาศาสตร์มีความเห็นไม่ตรงกันในเรื่องการจัดประเภทประโยคในภาษาไทย กล่าวคือนักภาษาศาสตร์บางท่านแบ่งประโยคในภาษาไทยเป็น 3 ประเภท คือ ประโยคความเดียว ประโยคความซ้อน และ ประโยคความรวม (นววรรณ พันธุเมธา. 2525) ส่วนนักภาษาศาสตร์ท่านอื่นจัดประโยคในภาษาไทยเป็น 2 ประเภท คือ ประโยคความเดียวและประโยคความซ้อน (สมทรง บุรุษพัฒน์. 2536 : 167) ดังนั้นผู้วิจัยจึงแบ่งประเภทประโยคในหนังสือวรรณกรรมเด็กเป็น 2 ประเภท ตามลักษณะเดียวกับนักภาษาศาสตร์กลุ่มหลัง

4.1 ประโยคความเดียว

ประโยคความเดียว หมายถึง ประโยคที่ประกอบด้วยภาคประธานและภาคแสดงที่มีใจความหลักเพียงใจความเดียว เช่น

(4) คุณยายหลับ

ประโยค (4) ประกอบด้วยคำนาม “คุณยาย” อยู่ในตำแหน่งประธาน และคำกริยา “หลับ” โครงสร้างประโยคความเดียวในภาษาไทยอาจประกอบคำนามหรือคำสรรพนามสองคำ คำหนึ่งทำหน้าที่เป็นประธานอีกคำหนึ่งทำหน้าที่เป็นกรรมของประโยค เช่น

(5) คุณยายตีฉัน

ประโยค (5) ประกอบด้วยคำนาม “คุณยาย” อยู่ในตำแหน่งประธาน และคำสรรพนาม “ฉัน” อยู่ในตำแหน่งกรรม

เมื่อพิจารณาโครงสร้างประโยคตามกฎโครงสร้างวลี (Phrase structure rules) คำนาม “คุณยาย” ในประโยค (4) และ คำสรรพนาม “ฉัน” ในประโยค (5) คือ นามวลี และคำกริยา “หลับ” ในประโยค (4) คำกริยา “ตี” ในประโยค (5) คือ กริยาวลี ดังนั้น อาจเขียนใหม่ได้ว่า

(6) ก. ประโยค ⟶ นามวลี + กริยาวลี

ข. ประโยค ⟶ นามวลี + กริยาวลี + นามวลี

นอกจากนี้ประโยคความเดียวสามารถปรากฏหน่วยเสริมให้มีความหมายสมบูรณ์ขึ้น ดังตัวอย่าง (7) – (9)

(7) คุณยายหลับ<u>ที่ไหน</u>

(8) คุณยายหลับ<u>ที่ใต้ต้นไม้</u>

(9) คุณยายหลับ<u>สบายที่สุด</u>

พิจารณาหน่วยเสริมที่ปรากฏในประโยคที่ (7) – (9) จะอยู่ในตำแหน่งท้ายคำกริยาหรือกริยาวลี หรือภาคแสดง “หลับ” คือ (7) <u>ที่ไหน</u> เป็นนามวลีประโยคที่ (8) <u>ที่ใต้ต้นไม้</u> เป็นบุพบทวลี และ ประโยคที่ (9) <u>สบายที่สุด</u> เป็นวิเศษณ์วลี

สรุปโครงสร้างประโยคความเดียวที่ประกอบด้วยภาคประธานและภาคแสดง พบว่าภาคประธานจะเป็นคำนามหรือนามวลีเสมอ ส่วนภาคแสดงต้องเป็นคำกริยาหรือกริยาวลี และหน่วยเสริมจะเป็นหน่วยที่เสริมให้กริยาวลีมีความหมายสมบูรณ์ ด้วยวลีประเภทต่างๆ เช่น นามวลี <u>ที่ไหน</u> บุพบทวลี <u>ที่ใต้ต้นไม้</u> และ วิเศษณ์วลี <u>สบายที่สุด</u> เป็นต้น

4.2 ประโยคความซ้อน

ประโยคความซ้อนหรือประโยคซับซ้อนหรือสังกรประโยค คือ ประโยคที่มีประโยคเดียวซ้อนกันอยู่ 2 ประโยค หรือมากกว่า 2 ประโยค โดยประโยคความเดียวหนึ่ง ทำหน้าที่ขยายส่วนของประโยคความเดียมอีกประโยคหนึ่งที่เป็นประโยคหลัก หรืออาจกล่าวได้ว่า เป็นประโยคความเดียวที่มีส่วนขยายเป็นประโยค โดยส่วนขยายนั้นจะขยายในหน่วยนามหรือหน่วยกริยา โดยมีประพันธสรรพนาม หรือคำเชื่อม เป็นตัวเชื่อม เช่น

(10) คุณครูชอบ**นักเรียน***<u>ที่มีความคิดสร้างสรรค์</u>*

(11) เก่งแกล้ง**เด็ก***<u>ที่หลับอยู่</u>*

ประโยค (10) ประกอบด้วย ประโยคหลัก คือ “คุณครูชอบนักเรียน” และส่วนขยาย “<u>ที่มีความคิดสร้างสรรค์</u>” ขยายนักเรียน อยู่ในตำแหน่งกรรมของประโยคหลัก ด้วยคำเชื่อม “ที่”

เช่นเดียวกับ ประโยค (11) ประกอบด้วย ประโยคหลัก คือ “เก่งแกล้งเด็ก” และส่วนขยาย “*ที่หลับอยู่*” ขยายเด็ก อยู่ในตำแน่งกรรมของประโยคหลัก ด้วยคำเชื่อม “ที่”

การศึกษาประโยคความซ้อนผู้วิจัยเลือกศึกษาคุณานุประโยค อนุประโยคไม่มีกาล ดังจะให้รายละเอียดตามลำดับต่อไปนี้

4.2.1 คุณานุประโยค

4.2.2 อนุประโยคไม่มีกาล

4.2.1 คุณานุประโยค

พระยาอุปกิตศิลปสาร (2507 : 266-267) ให้ความหมายคุณานุประโยคว่า เป็น อนุประโยคประกอบนามหรือสรรพนามที่มีอยู่ในมุขยประโยค ประโยคชนิดนี้มีประพันธสรรพนาม *ที่ ซึ่ง อัน* เป็นบทเชื่อม โดยประพันธสรรพนามดังกล่าวต้องอยู่ติดกับนามหรือสรรพนามที่มันแทนเสมอ ดังตัวอย่าง

(12) คน*ที่*เกียจคร้าน ย่อมลำบาก

(13) ฉันไม่ชอบ คน*ซึ่ง*เกียจคร้าน

(14) ก. ผลของการ *อัน*เหลวไหล ย่อมไม่แน่นอน

ประโยค (12) และ (13) *ที่*เกียจคร้าน และ *ซึ่ง*เกียจคร้าน คุณานุประโยค ขยายคำนาม (คน) ในประโยค คนลำบาก และ ฉันไม่ชอบคน...

ประโยค (14) *อัน* เป็นประพันธสรรพนาม ของคุณานุประโยค *อัน*เหลวไหล ขยายคำนาม (การ) แต่ถ้าทดสอบการ ละประพันธสรรพนาม “อัน” ในประโยค (14) ข.

ข. ผลของการ เหลวไหล ย่อมไม่แน่นอน

เมื่อทดสอบการ ละประพันธสรรพนาม พบว่า คำนาม “การ” ถ้าติดอยู่กับ “เหลวไหล” ทำให้เกิดคำนาม ประโยค ไม่ใช่คุณานุประโยค

ปราณี กุลละวณิชย์. (2549) กล่าวว่าต้องมี *ที่* ปรากฏอยู่เสมอในคุณานุประโยคภาษาไทย ดังตัวอย่าง

(15) ก. เขายังไปตีหมา*ที่*เด็ก ๆ ชอบแกล้งเสียอีก

ข.* เขายังไปตีหมาเด็ก ๆ ชอบแกล้งเสียอีก

เมื่อประโยค (15) ข. ถูกละ บทเชื่อม “ที่” ทำให้ประโยคผิดไวยากรณ์

บทเชื่อมของคุณานุประโยคจะต้องติดอยู่กับคำนาม หรือคำสรรพนามเสมอ แต่ถ้าบทเชื่อม ไม่มีคำนามหรือคำสรรพนามนำหน้า จะไม่ใช่คุณานุประโยค เช่น

(16) ฉันไม่ชอบ *ที่*ท่านทำเช่นนี้

ประโยคที่ 16 ไม่เป็นคุณานุประโยคเพราะไม่มีคำนามหลักและ “ที่” ในที่นี้ก็ไม่ใช่

ประพันธสรรพนาม การจะทำให้เป็นคุณานุประโยคต้องเติมคำนามหรือคำสรรพนามเข้าข้างหน้า ดังที่พระยาอุปกิตศิลปสารได้ให้คำจำกัดความเพิ่มเติมเกี่ยวกับคุณานุประโยคว่า อนุประโยคที่ปราศจากคำนาม ไม่สามารถเป็นคุณานุประโยคได้ ถ้าจะทำให้ (16) เป็นคุณานุประโยคต้องคำนามหรือสรรพนามข้างหน้า ในประโยค (17) หรือ (18) เพราะประโยค <u>ที่ท่านทำเช่นนี้</u> ทำหน้าที่เป็นบทขยายนาม คือ "การ"

(17) ฉันไม่ชอบ **การ***<u>ที่ท่านทำเช่นนี้</u>*

(18) **การ**<u>ที่ท่านทำเช่นนี้</u>ฉันไม่ชอบ

นอกจากนี้ งานวิจัยที่ศึกษาเกี่ยวกับคุณานุประโยคในภาษาไทย ได้แก่ เพียรศิริ เอกนิยม (Peansiri Ekniyom. 1971), นววรรณ พันธุเมธา (Navavan Banhumedha. 1976), ภาสินี ศรหิรัญ (Pasinee Sornhiran. 1978), นฤมล วัฒนไพบูลย์ (Naruemon Wattanapaiboon. 2001), สุกัญญา เรืองจรูญ (Sugunya Ruangjaroon. 2005) และปราณี กุลละวณิชย์ (Pranee Kullavanijaya. 2006)

เพียรศิริ เอกนิยม (Peansiri Ekniyom. 1971 อ้างอิงใน เมธาวี ยุทธพงษ์ธาดา. 2544 : 17) ศึกษาคุณานุประโยคโดยใช้ทฤษฎีไวยากรณ์ปริวรรต ซึ่งอ้างถึงโครงสร้างลึกและโครงสร้างผิว จากผลการศึกษาพบว่า คุณานุประโยคภาษาไทยแบ่งได้เป็น 3 ประเภทคือ

1. อนุประโยคที่มีส่วนที่มาข้างหน้าเป็นนามหลักหรือนามวลี ใช้เพื่อบอกข้อจำกัด หรือเจาะจงนามวลีที่ถูกขยาย ไม่สามารถละอนุประโยคที่มาขยายคำนามหลักได้ คุณานุประโยคชนิดนี้ใช้คำว่า "ที่" เป็นประพันธสรรพนามเท่านั้น เพียรศิริให้คำศัพท์ภาษาอังกฤษเรียกคุณานุประโยคลักษณะนี้ว่า Restrictive Relative Clauses เช่น

(19) นักเรียน<u>*ที่มาโรงเรียนสาย*</u>

(20) ม้าสามตัว<u>*ที่เขาซื้อ*</u>

ประโยค (19) และ (20) <u>*ที่มาโรงเรียนสาย*</u> และ <u>*ที่เขาซื้อ*</u> คุณานุประโยคที่ขยายนามวลีที่มาข้างหน้าเจาะจงนามวลีที่ถูกขยายคือ นักเรียน และ ม้าสามตัว

2. อนุประโยคที่มีส่วนข้างหน้าเป็นนามวลีทั้งหมดใช้เพื่อเสริมความให้กับนามวลี และจะมีลักษณะเป็นข้อความที่แยกอยู่ต่างหาก คุณานุประโยคชนิดนี้ใช้คำว่า *ซึ่ง อัน* และ *ผู้* เป็นประพันธสรรพนาม ซึ่งเพียรศิริได้ให้คำศัพท์ภาษาอังกฤษเรียกอนุประโยคลักษณะนี้ว่า Appositive Relative Clauses เช่น

(21) นายศรี<u>*ซึ่งฉันรู้จักดี*</u>

(22) หญิงสามคน<u>*อันเป็นภรรยาเขานี้*</u>

(23) น้อย<u>*ผู้เป็นลูกของนายอำเภอ*</u>

ประโยค (21) ซึ่งฉันรู้จักดี ทำหน้าที่เสริมความให้ นามวลี นายศรี ว่าเป็นคนที่ฉันรู้จักดี เช่นเดียวกับประโยค (22) *อัน*เป็นภรรยาเขานี้ และ (23) *ผู้*เป็นลูกของนายอำเภอ ทำหน้าที่เสริมความให้ หญิงสามคน และ น้อย ตามลำดับ

3. อนุประโยคที่มีส่วนข้างหน้าเป็นเนื้อหาสาระหรืออาจเป็นประโยคที่มีหน้าที่เสริมความแยกอยู่ต่างหาก อนุประโยคลักษณะนี้ไม่ได้ขยายคำนามวลีที่เป็นคำนามหลักแต่ทำหน้าที่ขยายทั้งประโยค คุณานุประโยคชนิดนี้จะใช้คำว่า *ซึ่ง อัน* เป็นประพันธสรรพนาม ซึ่งเพียรศิริได้ให้คำศัพท์ภาษาอังกฤษเรียกอนุประโยคลักษณะนี้ว่า Sentential Relative Clauses เช่น

(24) **เขามาสาย**<u>ซึ่งทำให้ทุกคนโกรธ</u>

(25) **เขาเกลียดฉัน**<u>*อัน*เป็นเหตุให้เขาไล่ฉันออก</u>

ประโยค (24) ซึ่งทำให้ทุกคนโกรธ ไม่ได้ทำหน้าที่ขยายกริยา สาย ที่อยู่ข้างหน้าคุณานุประโยค แต่ขยายความเนื้อหา ว่า เพราะเขามาสาย ทุกคนจึงโกรธ

ประโยค (25) *อัน*เป็นเหตุให้เขาไล่ฉันออก ไม่ได้ทำหน้าที่คำนาม ข้างหน้าคุณานุประโยค แต่ขยายความเนื้อหา ว่า เพราะเขาเกลียดฉัน เขาจึงไล่ฉันออก

เพียรศิริ ให้ข้อสรุปว่า โครงสร้างพื้นฐานของคุณานุประโยคประเภท Restrictive relative clause เพียงโครงสร้างเดียวที่เป็นเหมือนอนุประโยคทำหน้าที่ขยายนามวลี ส่วนโครงสร้างที่เหลืออีก 2 ประเภท มีโครงสร้างที่มีลักษณะเป็นประโยคเชื่อม

งานวิจัยของนววรรณ พันธุเมธา (Navavan Banhumedha. 1976) กล่าวไว้ว่า คุณานุประโยคในภาษาไทย เป็น embeded clauses ชนิดหนึ่งที่เรียกว่า Restrictive relative clauses อนุประโยคที่ใช้ขยายในหน่วยนามโดยใช้ relative marker คือ *ที่ ซึ่ง อัน* นำหน้า ซึ่งต่างจากเพียรศิริ เอกนิยม ซึ่งนววรรณแบ่งคุณานุประโยคไว้เป็น 2 ประเภท ดังนี้

1. คุณานุประโยคที่มีคำนามที่อยู่ในอนุประโยคอ้างถึงคำนามหลัก ตัวอย่างประโยคที่ (26)

(26) ก. นันท์พบ**ผู้หญิง**<u>*ที่*เขาเคยรัก**เธอ**</u>

ข. นันท์พบ**ผู้หญิง**<u>*ที่*เขาเคยรัก</u>Ø

จากประโยคนี้จะเห็นว่า คำนามหลัก คือ ผู้หญิง ซึ่งทำหน้าที่เป็นกรรมของกริยา “รัก” ในประโยคที่ (26 ก.) ซึ่งอ้างถึงสิ่งเดียวกันโดยใช้คำสรรพนาม “เธอ” และ “เธอ” ในที่นี้สามารถละได้ ดังตัวอย่างในประโยคที่ (26 ข.)

2. คุณานุประโยคที่มีคำนามที่อยู่ในอนุประโยคไม่ได้อ้างถึงคำนามหลัก ยกตัวอย่างประโยคที่ (27)

(27) นันท์บอกน้อย**เรื่อง**<u>*ที่*เขาจะไปเชียงใหม่</u>

จากประโยคที่ (27) ไม่มีคำนามในอนุประโยค <u>เขาจะไปเชียงใหม่</u> ที่อ้างถึงคำนามหลัก คือ "เรื่อง"

คำนามบางคำสามารถเป็นคำนามหลักในประโยค Restrictive relative clause ทั้งสองประเภทได้ เช่น

(28) ก. ฉันไม่เชื่อ**เรื่อง**<u>*ที่*เขาพูด (**ถึงมัน**)</u>

ข. ฉันไม่เชื่อเรื่อง<u>*ที่*เขาจะลาออก</u>

ค.* ฉันไม่เชื่อ**เรื่อง**<u>*ที่*เขาจะลาออก**มัน**</u>

ผู้วิจัยคิดว่า ประโยค (28ก.) มีคำสรรพนาม "มัน" เป็นคำสรรพนามในอนุประโยคที่อ้างถึงคำนามหลัก "เรื่อง" แต่ในที่นี้ละเอาไว้ ในทางตรงกันข้าม นววรรณ วิเคราะห์ประโยค (28 ข.) ไว้ว่าเป็นคุณานุประโยคประเภทที่ 2 ดังนั้นผู้วิจัยจึงทดลองใส่คำสรรพนาม "มัน" ดังตัวอย่างที่ (28 ค.) ผู้วิจัยพบว่า คำสรรพนาม "มัน" ในอนุประโยคไม่สามารถอ้างถึงคำนามหลักได้เพราะประโยค (28 ค.) เป็นประโยคที่ผิดไวยากรณ์

นววรรณ ให้ข้อสังเกตุว่าประโยคขยายที่มี *ที่ ซึ่ง อัน* นำหน้าจะต้องเป็นประโยคที่ไม่สมบูรณ์และจะมีคำนามที่ซ้ำกับคำนามหลักไม่ได้ ซึ่งมีส่วนสอดคล้องกับการให้คำจำกัดความมคุณานุประโยคของ ปราณี กุลละวณิชย์ (2549 : 38-39) คุณานุประโยค คือ ประโยคที่ฝังตัว (embedded sentence) อยู่ในประโยคใหญ่ ทำหน้าที่ขยายคำนามที่อยู่ข้างหน้า ในโครงสร้างคุณานุประโยคจะมีอาร์กิวเมนต์หรือคำนามคำหนึ่งหายไป และคำนามที่หายไปมีตัวอ้างอิงเดียวกับคำนามที่มันขยาย ในบางกรณี อาร์กิวเมนต์ที่อยู่ในคุณานุประโยคอาจถูกแทนด้วยบุรุษสรรพนาม ดังตัวอย่าง

(29) ก. ชาวนามีรายได้*ที่*แน่นอน

ข. ชาวนามีรายได้*ที่***มัน**แน่นอน

(30) ก. เด็ก*ที่*แม่ให้เงินเรียนหนังสือเก่งมาก

ข. เด็ก*ที่*แม่ให้เงิน**เขา**เรียนหนังสือเก่งมาก

(31) ก. วัน*ที่*เก่งมา แนนไม่อยู่บ้าน

ข. *วัน*ที่*เก่งมา**มัน** แนนไม่อยู่บ้าน

ปราณี กุลละวณิชย์ ให้ความเห็นว่าการใช้บุรุษสรรพนามในคุณานุประโยคเป็นที่ยอมรับได้ถ้าคำนามหลักในประโยคหลักเป็นประธานของกริยาในประโยคและคำนามในคุณานุประโยค

เป็นประธานหรือกรรมของกริยาในคุณานุประโยค แต่ไม่เป็นที่ยอมรับเมื่อคำนามนั้นเป็นวิเศษณ์บอกเวลา ในประโยคที่ (31) ผิดไวยากรณ์

สรุปได้ว่า คำนามในคุณานุประโยคมีตัวอ้างอิงเดียวกับคำนามในประโยคหลักโดยปกติแล้วจะถูกละไป การใช้สรรพนามแทนที่อาจพบได้ในภาษาพูด แต่มีข้อแม้ว่าคำนามหลักต้องทำหน้าที่ประธานของกริยาหลักและคำนามในคุณานุประโยคที่มีตัวอ้างอิงเดียวกันนั้นจะต้องทำหน้าที่ประธานหรือกรรมของกริยาในคุณานุประโยค และคุณานุประโยคต้องเป็นคุณานุประโยคแบบเจาะจง ดังตัวอย่าง

(32) ก. เด็ก*ที่*แม่ให้เงินเรียนหนังสือเก่งมาก

(คุณานุประโยคแบบเจาะจง; คำนามหลักทำหน้าที่เป็นประธานของกริยาหลักและกรรมรองของกริยาในคุณานุประโยค)

ข. เด็ก*ที่*แม่ให้เงิน**เขา**เรียนหนังสือเก่งมาก

(33) ก. คนที่เก็บเงินค่านาให้เราทุกปีเป็นคนซื่อสัตย์

(คุณานุประโยคแบบเจาะจง; คำนามหลักทำหน้าที่เป็นประธานของกริยาหลักและประธานของกริยาในคุณานุประโยค)

ข. คนที่**เขา**เก็บเงินค่านาให้เราทุกปีเป็นคนซื่อสัตย์

งานวิจัยของภาสินี ศรหิรัญ (Pasinee Sornhiran. 1978) ศึกษาเรื่อง A transformational study of Relative Clauses in Thai โดยศึกษาลักษณะทางวากยสัมพันธ์และลักษณะทางความหมายของคุณานุประโยคในภาษาไทยตามแนวไวยากรณ์ปริวรรต ซึ่งได้ให้คำจำกัดความของคุณานุประโยคไว้ไปในทางเดียวกันกับ เพียรศิริ และ นววรรณ ว่า อนุประโยคทำหน้าที่เป็นส่วนขยายของส่วนที่มาข้างหน้าหรือแสดงความเกี่ยวเนื่องกับส่วนที่ถูกแทนที่ ที่ตามมาข้างหลัง โดยจะใช้ คำ “*ที่ ซึ่ง อัน*” เป็นตัวเชื่อม ส่วนที่มาข้างหน้าอาจเป็นนามวลี กริยาวลี ประโยค หรือประโยคที่เรียงกัน

ภาสินีแบ่งคุณานุประโยคตามลักษณะทั่วไปและหน้าที่ได้เป็น 3 ประเภท คือ

1. อนุประโยคที่เป็นส่วนประกอบของนามวลีโดยตามหลังคำนามหลัก มีคำเชื่อม *ที่ ซึ่ง อัน* คำใดคำหนึ่งนำหน้า และอาจละหรือไม่ละสรรพนามที่สอดคล้องกับนามที่มาข้างหน้าได้ ซึ่งภาสินีให้คำศัพท์ภาษาอังกฤษเฉพาะไว้ว่า Anaphoric relative clause สอดคล้องกับงานวิจัยของ นววรรณ พันธุเมธา (Navavan Banhumedha. 1976) เช่น

(34) ผู้ชายคนนั้น*ที่/ซึ่ง* (เขา) ช่วยฉัน…

(35) เด็ก*ที่/ซึ่ง*ฉันให้เงิน (แก) ไป…

2. อนุประโยคที่ตามหลังคำนามหลักและขึ้นต้นด้วยคำเชื่อม ที่ ซึ่ง อัน คำใดคำหนึ่ง คุณานุประโยคประเภทนี้จะไม่มีสรรพนามที่อาจละได้เอาไว้ เพื่อใช้ตีความให้สอดคล้องกับคำนามที่มาข้างหน้าเหมือนประเภทแรก แต่จะมีความสัมพันธ์แบบ หัวเรื่อง-เนื้อเรื่อง คือ จะทำหน้าที่แสดงข้อความที่เกี่ยวเนื่องกับส่วนที่มาข้างหน้าเท่านั้น ภาสินีให้คำศัพท์ภาษาอังกฤษเฉพาะไว้ว่า Non-anaphoric relative clauses เช่น

(36) น้องชายฉัน*ที่/ซึ่ง*พ่อรักเราสี่คนพี่น้องมากพึ่งเข้ามหาวิทยาลัย

(37) เจ้าฟ้าชาย*ที่/ซึ่ง/อัน*เจ้าฟ้าทุกพระองค์ทรงสนิทกันมากเสด็จที่นี่เมื่อวาน

3. อนุประโยคที่ขึ้นต้นประโยคด้วย “ซึ่ง และ อัน” คุณานุประโยคประเภทนี้คือ ส่วนที่มาข้างหน้าเป็นกริยาวลีหรือประโยค โดยทำหน้าที่บอกรายละเอียดเพิ่มเติมให้กับข้อความที่มาข้างหน้าเท่านั้น ภาสินีให้คำศัพท์ภาษาอังกฤษเฉพาะไว้ว่า Non-nominal relative clauses เช่น

(38) เขาเต้นรำเก่ง*ซึ่ง*__ เป็นความสามารถพิเศษ

(39) เขามาสาย*ซึ่ง*มันทำให้ทุกคนโกรธ

ประโยค (38) และ (39) มีคำกริยาวลี **เต้นรำเก่ง** และ **มาสาย** แล้วมีคำเชื่อม ซึ่งมาขยาย

จะเห็นได้ว่าจากการจัดประเภทของคุณานุประโยคข้างต้นนั้น มีคุณานุประโยคบางประเภทที่มีลักษณะเหมือนกัน แต่เรียกชื่อต่างกันคือ

คุณานุประโยคซึ่งมีส่วนที่มาข้างหน้าเป็นประโยคและมี ซึ่งกับอัน เป็นคำเชื่อมคุณานุประโยค เช่น เขามาสายซึ่งทำให้ทุกคนโกรธ คุณานุประโยคประเภทนี้ เพียรศิริ เรียกว่า Sentential relative clauses ส่วน ภาสินี เรียกว่า Non-nominal clauses

คุณานุประโยคซึ่งมีคำสรรพนามในคุณานุประโยคสอดคล้องกับคำนามหลัก เช่น นันท์พบผู้หญิงคนที่เขาเคยรัก (เธอ) ซึ่งสรรพนามนี้อาจละได้ คุณานุประโยคประเภทนี้

นววรรณ เรียกว่า Restrictive relative clauses ประเภทที่ 1 ส่วน ภาสินี เรียกว่า Anaphoric relative clauses

การศึกษาที่สอดคล้องกับผลการศึกษาข้างต้น คืองานวิจัยคุณานุประโยคภาษาไทย ของ นฤมล วรรณไพบูลย์ (2001) ศึกษาเรื่อง “Thai Relative Clauses : evidence for (non) movement analysis” โดยศึกษาโครงสร้างคุณานุประโยคแบบเจาะจง (restrictive relatives) ซึ่งแสดงการเกิดรูปแบบที่สัมพันธ์กับปัจจัยที่เป็นตัวกำหนด การเกิด (รูปแบบ) คุณานุประโยคในโครงสร้างภาษาไทย งานวิจัยของนฤมล วิเคราะห์ไว้ว่า คุณานุประโยคในภาษาไทยมีลักษณะเดียวเท่านั้น คือ คุณานุประโยคแบบเจาะจง

(40) ฉันชอบหนังสือเล่ม<u>ที่จอห์นอ่าน</u>

ประโยค (40) หนังสือ เป็นคำนามหลัก “ที่” เป็นคำประพันธสรรพนาม นำหน้าคุณานุประโยค ทำหน้าที่เชื่อมประโยค

สังเกตในประโยค ปรากฏ (เล่ม) เป็นคำลักษณะนาม ของ หนังสือ ที่เป็น คำนามหลัก นฤมลให้ความสำคัญกับโครงสร้างคุณานุประโยคที่มีคำสรรพนาม (ที่สัมพันธ์กับคำนาม) ปรากฏอยู่หน้าคำ “ที่” ซึ่งกลวิธีช่องว่างนี้ นฤมล ได้วิเคราะห์ว่าสามารถอ้างอิงกลับไปถึงคำนามหลักได้ ดังตัวอย่าง

(41) ก. ฉันซื้อเสื้อตัวที่**มัน**มีตำหนิ

ข. ผู้หญิงคนที่ฉันเห็น**เขา**ใส่เสื้อขาด

คำอธิบายตัวอย่าง คำสรรพนามที่ปรากฏในประโยคข้างต้น คือ มัน เป็นคำสรรพนามเรียกแทน เสื้อ และ เขา เป็นคำสรรพนามเรียกแทน ผู้หญิง

ในการอ้างถึงคำนามหลักในประโยคหลัก ซึ่งอยู่ในช่องว่าง ดังจะเห็นได้ในตัวอย่างที่ (38) ว่า คำสรรพนามซึ่ง สามารถละได้โดยไม่ทำให้ความหมายเปลี่ยนไป นฤมลให้คำภาษาอังกฤษไว้ว่า (null resumptive pronoun)

(42) ก. ฉันซื้อเสื้อตัวที่ <u>Ø มี</u>ตำหนิ

ข. ผู้หญิงคนที่ฉันเห็น<u>Ø</u>ใส่เสื้อขาด

คำอธิบายตัวอย่าง เมื่อคำสรรพนามของคำนามหลักถูกละ ความหมายของประโยคมิได้เปลี่ยนแปลงไปจากเดิม

ลักษณะโครงสร้างกลวิธีช่องว่าง Null resumptive pronoun ที่จะปรากฏคำสรรพนามที่สัมพันธ์กับคำนามหลักหรือไม่ก็ได้นั้นสอดคล้องกับ Anaphoric relative clause ของ ภาสินี ศรหิรัญ ที่ว่า อนุประโยคที่เป็นส่วนประกอบของนามวลีโดยตามหลังคำนามหลัก มีคำเชื่อม ที่ ซึ่ง อัน คำใดคำหนึ่งนำหน้า และอาจละหรือไม่ละสรรพนามที่สอดคล้องกับนามที่มาข้างหน้าได้ เช่น ตัวอย่างที่ (35) ขอนำมาใช้อีกครั้ง

(35) ก. เด็ก*ที่/ซึ่ง*ฉันให้เงิน (แก) ไป

ข. เด็ก*ที่/ซึ่ง*ฉันให้เงิน ___ไป

จากงานวิจัยของ สุกัญญา เรืองจรูญ (Sugunya Ruangjaroon, 2007) แบ่งประเภท คำแสดงคำถามออกเป็น 2 ประเภท ดังต่อไปนี้

1. คำแสดงคำถาม (bare wh-expressions) ที่มีโครงสร้างลึกมาจาก characteristic clefts
2. คำแสดงคำถาม (D-linked wh-expressions) ที่มีโครงสร้างลึกมาจาก Identificational clefts

Identificational clefts เป็นการใช้ประโยคเพื่อเป็นการเน้น คำนามวลี ที่ปรากฏอยู่หน้า copula “คือ” ยกตัวอย่างเช่น

(43) แนนคือคนที่เก่งแอบชอบ

(44) คนที่เก่งแอบชอบคือแนน

Identificational clefts มีลักษณะเฉพาะคือ คำนามวลีที่อยู่ข้างหน้า copula “คือ” และ (entities) คุณานุประโยคที่มาข้างหลัง copula “คือ” อ้างถึงสิ่งๆ เดียวกัน

ในทางวากยสัมพันธ์ Identificational clefts มีลักษณะดังต่อไปนี้

1. Clefts คือ ส่วนที่เน้นย้ำอยู่ในตำแหน่งประธาน ต้องปรากฏอยู่หน้า “คือ” เสมอ
2. คำนามหลักใน Clefts clause สามารถละได้
3. ลักษณะนามสามารถเป็นประพันธสรรพนามหรือที่เข้าใจกันในภาษาอังกฤษว่า (Relative Operator)
4. หน่วยคำ “ที่” ทำหน้าที่เป็นตัวนำส่วนเติมเต็ม หรือ complementizer ในคุณานุประโยค

โครงสร้างที่เกี่ยวข้องกับงานวิจัยชิ้นนี้โดยตรงคือ โครงสร้างของคุณานุประโยคที่ สุกัญญา เรืองจรูญ (Sugunya Ruangjaroon, 2007) ได้วิเคราะห์ลักษณะโครงสร้างไว้ดังนี้

1. สามารถละคำนามหลักของคุณานุประโยคในภาษาไทยได้ ซึ่งสุกัญญา วิเคราะห์โดยใช้หลักเชิงตรรกวิทยา ดังนี้

1.1 ถ้ามีคำนามหลักก็สามารถมีคำลักษณะนามเกิดร่วมกัน เช่น

(45) ก. <u>แนนคน</u>ที่เก่งแอบชอบ

ข. ผู้หญิงคนนั้นใส่เสื้อ<u>ตัว</u>ที่มีตำหนิ

คน เป็นคำลักษณะนาม เรียกแทน คน ในประโยค ก. คือ แนน ซึ่งเกิดร่วมกันในประโยค เช่นเดียวกับ ข. ตัว เป็นคำลักษณะนามของ เสื้อ

1.2 ถ้ามีคำนามหลัก สามารถละลักษณะนามได้

(46) ก. แนน<u>คน</u>ที่เก่งแอบชอบ

ก1. แนนที่เก่งแอบชอบ

ข. ผู้หญิงคนนั้นใส่เสื้อ<u>ตัว</u>ที่มีตำหนิ

ข1. ผู้หญิงใส่เสื้อที่มีตำหนิ

ประโยค ก. แนน คือ คำนามหลัก และเมื่อละคำลักษณะนามของ แนน ประโยค ก1. ความหมายยังคงเดิม เช่นเดียวกับประโยค ข1. ที่ละคำลักษณะนาม ตัว ของ เสื้อ

1.3 เราสามารถละคำนามหลักได้ แต่ต้องมีลักษณะนาม

(47) ก. <u>แนน</u>คนที่เก่งแอบชอบ

ก1 . __คนที่เก่งแอบชอบ

ข. ผู้หญิงคนนั้นใส่<u>เสื้อ</u>ตัวที่มีตำหนิ

ข1 . ผู้หญิงคนนั้นใส่__ ตัวที่มีตำหนิ

ประโยค ก1. และ ข1 ถูกละคำนามหลัก แต่ยังให้ความหมายที่เข้าใจ ในข้อนี้ผู้วิจัยพิจารณาว่าการใช้ประโยค ก1. และ ข1 น่าจะเป็นการกล่าวซ้ำจากการกล่าวถึงคำนามหลัก

1.4 เราไม่สามารถละคำนามหลักและลักษณะนามพร้อมกันได้ในคุณานุประโยค

(48) ก. <u>แนนคน</u>ที่เก่งแอบชอบ

ก1.*__ __ที่เก่งแอบชอบ

ข. ผู้หญิงคนนั้นใส่<u>เสื้อตัว</u>ที่มีตำหนิ

ข1 .*ผู้หญิงคนนั้นใส่__ __ที่มีตำหนิ

เมื่อละคำนามหลักและคำลักษณะนามในประโยค ก1. และ ข1 ทำให้ประโยคนั้นผิดไวยากรณ์

ขณะที่ หน่วยคำ “ที่” ทำหน้าที่เป็นคำเชื่อมระหว่างคำนามหลักและคุณานุประโยคที่ขยายคำนามหลัก คำเชื่อม “ที่” ในภาษาไทย ต้องปรากฏอยู่เสมอ ซึ่งต่างจาก “ที่” / “that” ในคุณานุประโยคของภาษาอังกฤษ

พิจารณาประโยคตัวอย่างต่อไปนี้ สุกัญญ เรืองจรูญ (Sugunya Ruangjaroon, 2005)

คุณานุประโยคภาษาอังกฤษ

(49) a. *[The man [**who** **that** I like]]

b. [The man [who ∅ I like]]

c. [The man [∅ **that** I like]]

d. [The man [∅ ∅ I like]]

ประโยค (49a.) เป็นประโยคที่ไม่ถูกต้องเพราะ คำนามหลัก ประพันธสรรพนาม คำเชื่อมปรากฏพร้อมกัน ในขณะที่ ตัวอย่าง (49b.) และ (49c.) เป็น ประโยคภาษาอังกฤษที่สมบูรณ์ นั่นก็หมายความว่าเราสามารถละประพันธสรรนาม หรือ คำเชื่อมได้ ประโยค (49d.) แสดงให้เห็นว่า ทั้งประพันธสรรพนามและคำเชื่อมสามารถละพร้อมกันได้

สุกัญญา ให้คุณานุประโยคในภาษาไทยเพื่อเปรียบเทียบกับคุณานุประโยคในภาษาอังกฤษ ดังนี้

(50) ก. ผู้ชายคนที่แนนชอบ

The man that Nan like…

ข. * ผู้ชาย คน ∅ แนน ชอบ

The man Nan like…

ค. ผู้ชาย ∅ ที่แนนชอบ

The man that Nan like…

ง. * ผู้ชาย ∅ ∅ แนนชอบ

The man that Nan like…

สรุปผลการศึกษาของ สุกัญญา เรืองจรูญ ได้ดังนี้

1. ลักษณะของ Identifications clefts ที่เน้นการเกิดของคำนามหลักในคุณานุประโยคว่าปรากฏอยู่หน้า copula “คือ” อ้างถึงสิ่ง ๆ เดียวกันในประโยค เกิดความเท่าเทียมกันในประโยค

2. การวิเคราะห์ในเชิงตรรกวิทยาที่ชัดเจนของการเกิดคำนามหลักร่วมกับคำลักษณะนาม ด้วยเงื่อนไขการปรากฏดังนี้

2.1 เมื่อเกิดคำนามหลักจะละลักษณะนามได้

2.2 ละคำนามหลักได้แต่ต้องมีลักษณะนาม

2.3 ไม่สามารถละได้ทั้งคำนามหลักและลักษณะนาม

3. คุณานุประโยคภาษาไทย หน่วยคำ “ที่” ทำหน้าที่เป็นคำเชื่อมระหว่างคำนามหลักและคุณานุประโยคที่ขยายคำนามหลัก ต้องปรากฏอยู่เสมอ แตกต่างจากคำ “ที่” / “that” ในภาษาอังกฤษ ที่ทำหน้าที่เป็นประพันธสรรพนามในคุณานุประโยค ในบางกรณีสามารถละได้ โดยไม่ทำให้ความหมายขาดความสมบูรณ์ ดังตัวอย่างข้างต้น

4.2.2 อนุประโยคไม่มีกาล

พระยาอุปกิตศิลปสาร (อภินันท์ เชื้อไทย. 2529 : 14 ; อ้างอิงจากพระยาอุปกิตศิลปสาร) ให้ความหมายของอนุประโยคว่าเป็นประโยคน้อย หมายถึงประโยคย่อยที่ทำหน้าที่แต่งมุขยประโยคให้ได้ใจความชัดเจนกล่าวคือ มุขยประโยคคือประโยคหลักที่มีใจความสำคัญ อนุประโยคในประโยคภาษาไทยจึงมีหน้าที่เพื่อเพิ่มเติมให้ใจความหลักของประโยคมีความชัดเจนชัดขึ้น ซึ่งมีผู้ศึกษาส่วนเติมเต็มในภาษาไทยไว้ดังนี้

ไกรมา (Grima 1978) ได้แบ่งส่วนเติมเต็มในภาษาไทยเป็น 2 ประเภท คือ ส่วนเติมเต็มสมบูรณ์ และส่วนเติมเต็มไม่สมบูรณ์ (attenuated complement)

ส่วนเติมเต็มสมบูรณ์ คือ โครงสร้างประโยคที่ประกอบด้วยนามวลีและกริยาวลี เช่น

(51) ยากที่พวกนั้นจะสอบได้

ประโยค "ที่พวกนั้นจะสอบได้" เป็นส่วนเติมเต็มสมบูรณ์ซึ่งประกอบด้วยนามวลี พวกนั้น และกริยาวลี จะสอบได้

ส่วนเติมเต็มไม่สมบูรณ์ คือ โครงสร้างประโยคที่ประกอบด้วยกริยาวลี แต่นามวลีจะอยู่ในลักษณะอรูป (zero nominal) หรือเรียกว่า นามวลีอรูป เช่น

(52) สมหมายไม่กล้าจะไป

ประโยค "จะไป" เป็นส่วนเติมเต็มไม่สมบูรณ์ซึ่งมีกริยาวลี "จะไป" ปรากฏตามลำพังในประโยค โดยไม่มีนามวลีปรากฏหน้าคำกริยาดังกล่าว

ไกรมา (Grima. 1978 : 40) ได้เสนอว่า ส่วนเติมเต็มไม่สมบูรณ์ในภาษาไทยนี้จะปรากฏในโครงสร้าง 2 ประเภทคือ

1. ส่วนเติมเต็มที่ปรากฏหลังคำกริยา ต้องการ อยาก ควร พยายาม เริ่ม สามารถ และ กล้า ส่วนเติมเต็มประเภทนี้ประกอบด้วยคำว่า "จะ" ซึ่งเป็นคำที่ไม่แสดงการยืนยันความเป็นจริงของเหตุการณ์ (irrealis) และกริยาวลี เช่น

(53) สมหมายอยาก Ø จะพบน้ำเพชร

คำกริยา อยาก ในประโยคข้างต้น ปรากฏหน้าส่วนเติมเต็ม จะพบน้ำเพชร ซึ่งประกอบด้วยนามวลีอรูปและกริยาวลี พบน้ำเพชร ซึ่งมีคำว่า "จะ" นำหน้าคำกริยาในส่วนเติมเต็ม

2. ส่วนเติมเต็มที่ปรากฏหลังคำกริยา พยายาม สามารถ ต้องการ และคำกริยาอื่น ๆ ส่วนเติมเต็มประเภทนี้ประกอบด้วยกริยาวลีซึ่งมีคำว่า "ที่" หน้าคำกริยา เช่น

(54) สมหมายไม่สามารถที่ Ø จะไปเมืองนอก

คำกริยา สามารถ ในประโยคข้างต้น ปรากฏหน้าส่วนเติมเต็ม ที่จะไปเมืองนอก ซึ่งประกอบด้วยนามวลีอรูปและกริยาวลี ไปเมืองนอก มีคำว่า "ที่" และ "จะ" หน้าคำกริยาในส่วนเต็มเต็ม

โครงสร้างส่วนเติมเต็มที่ปรากฏหลังคำกริยาในกลุ่มนี้ นอกจากจะมีคำว่า "ที่" และ "จะ" ในส่วนเติมเต็ม ดังตัวอย่างที่ (54) แล้ว ส่วนเติมเต็มอาจจะมีเฉพาะคำว่า "จะ" หรือไม่มีทั้งคำว่า "ที่" และ "จะ" ปรากฏหน้ากริยาวลีในส่วนเติมเต็มก็ได้ ดังตัวอย่าง

(55) สมหมายไม่สามารถจะไปเมืองนอก

(56) สมหมายไม่สามารถไปเมืองนอก

ส่วนเติมเต็มที่ปรากฏหลังคำกริยา สามารถ ในตัวอย่างที่ (55) และ (56) ต่างกัน

คือ ส่วนเติมเต็มในตัวอย่างที่ (55) คำว่า “จะ” ปรากฏหน้ากริยาวลี ไปเมืองนอก ในขณะที่ส่วนเติมเต็มในตัวอย่างที่ (56) คำว่า “ที่” และ “จะ” ไม่ปรากฏหน้ากริยาวลีดังกล่าว

คุณสมบัติของส่วนเติมเต็มไม่สมบูรณ์ คือ เป็นหน่วยประโยคที่ประกอบด้วยนามวลีอรูปและกริยาวลี นามวลีอรูปที่ปรากฏในตำแหน่งประธานของส่วนเติมเต็มไม่สมบูรณ์นี้ ไม่ยอมให้นามวลีที่ไม่ได้อ้างถึงนามวลีใดในประโยคปรากฏในตำแหน่งดังกล่าวได้ เช่น

(57) *สมหมายอยากน้ำเพชร(จะ)ไป

นามวลี น้ำเพชร ในส่วนเติมเต็มข้างต้นไม่ได้อ้างถึงนามวลีใด ๆ ในประโยค จึงไม่สามารถปรากฏในตำแหน่งประธานของส่วนเติมเต็มได้ นอกจากนี้แล้ว นามวลีอรูปที่ปรากฏในตำแหน่งประธานของส่วนเติมเต็มก็ไม่อนุญาตให้นามวลีหรือสรรพนามปรากฏด้วยเช่นกัน แม้ว่านามวลีหรือสรรพนามนั้นจะอ้างถึงนามวลีในประโยค เช่น

(58) *สมหมายพยายาม(ที่)เขา(จะ)ไป

ประโยคข้างต้นไม่ถูกต้อง เนื่องจากว่าส่วนเติมเต็มไม่ยอมให้สรรพนาม เขา ซึ่งอ้างถึงนามวลี สมหมาย ในมุขยประโยคปรากฏในตำแหน่งประธานของส่วนเติมเต็มได้

จากการศึกษางานของไกรมา (Grima. 1978) พบว่า คุณสมบัติของส่วนเติมเต็มในภาษาไทย คือ หน่วยประโยคที่ประกอบด้วยหน่วยประธานและภาคแสดง ซึ่งหน่วยประธานนี้อาจจะเป็นนามวลีนอรูปก็ได้ แม้งานวิจัยดังก่าวจะได้ศึกษาคุณสมบัติทางวากยสัมพันธ์ของส่วนเติมเต็มที่มีตัวนำส่วนเติมเต็ม “ที่” มาบ้างแล้ว แต่การศึกษาคุณสมบัติทางวากยสัมพันธ์อื่น ๆ เช่น คุณสมบัติความเป็นหน่วยของมุขยประโยคและส่วนเติมเต็ม และความสัมพันธ์ของหน่วยประโยคทั้งสองยังไม่มีการศึกษาวิจัย ซึ่งผู้วิจัยคิดว่าการศึกษาประเด็นดังกล่าวจะช่วยอธิบายคุณสมบัติและลักษณะทางวากยสัมพันธ์ของส่วนเติมเต็มในภาษาไทยได้ชัดเจนขึ้น

พิมพรรณ สุวรรณมาลิก (Suwanamalik. 1974) ได้ศึกษาส่วนเติมเต็มที่เป็นประโยค (sentential complement) ในภาษาไทย และได้แบ่งส่วนเติมเต็มที่เป็นประโยคเป็น 3 ชนิด ตามประเภทของตัวนำส่วนเติมเต็ม ได้แก่ ส่วนเติมเต็ม “ที่” ส่วนเติมเต็ม “ว่า” และส่วนเติมเต็ม “ให้” ดังตัวอย่างข้างล่างตามลำดับ

(59) เขาไม่ชอบ<u>ที่</u>เธอพูดปด

(60) เขาบอก<u>ว่า</u>เธอพูดปด

(61) เขาบอก<u>ให้</u>เธอพูดปด

ส่วนเติมเต็ม “ที่” ส่วนใหญ่แล้วทำหน้าที่เป็นหน่วยกรรมของคำกริยาหลัก ในมุขยประโยค เช่นตัวอย่างที่ (59) ที่เธอพูดปด ปรากฏหลังคำกริยา ชอบ ทำหน้าที่เป็นหน่วยกรรมของคำกริยา ชอบ ในมุขยประโยค นอกจากนี้ ส่วนเติมเต็ม “ที่” ยังทำหน้าที่เป็นหน่วยประธานของประโยคได้ด้วย

(61) ที่เขาตายนะไม่เป็นความจริง

ตัวอย่างที่ (62) ส่วนเติมเต็ม ที่เขาตายน่ะ ปรากฏในตำแหน่งต้นประโยคโดยทำหน้าที่เป็นประธานของคำกริยาหลักในมุขยประโยค กล่าวโดยสรุป คือ ส่วนเติมเต็ม “ที่” ในภาษาทำหน้าที่เป็นได้ทั้งหน่วยประธานและหน่วยกรรม

นอกจากนี้ พิมพรรณ สุวรรณามาลิก (Suwanamalik. 1971) ยังได้กล่าวเพิ่มเติมอีกว่า ส่วนเติมเต็มที่มีตัวนำส่วนเติมเต็ม “ที่” อาจจะทำหน้าที่อีกอย่างหนึ่งในประโยคคือ เป็นส่วนเติมเต็มของคำกริยา (verbal complement) ส่วนเติมเต็มประเภทนี้มีคุณสมบัติต่างจากส่วนเติมเต็มที่ทำหน้าที่เป็นหน่วยประธานและหน่วยกรรมของคำกริยาในมุขยประโยค คือ ไม่สามารถย้ายส่วนเติมเต็มในตำแหน่งต้นประโยค (topicalized) ได้ เช่น

(63) ฉันขอโทษที่ฉันมาสาย

(64) *ที่ฉันมาสายฉันขอโทษ

ส่วนเติมเต็ม ที่ฉันมาสาย ในตัวอย่างที่ (63) ไม่ได้เป็นหน่วยกรรมของคำกริยาขอโทษ ดังนั้นส่วนเติมเต็มชนิดนี้จึงไม่สามารถย้ายไปปรากฏในตำแหน่งต้นประโยคได้ เช่นตัวอย่างที่ (64) คุณสมบัติของส่วนเติมเต็มที่ทำหน้าที่เป็นส่วนเติมเต็มของคำกริยานี้ต่างจากคุณสมบัติของส่วนเติมเต็มที่ทำหน้าที่เป็นหน่วยกรรมของประโยค เช่นตัวอย่างที่ (59) ส่วนเติมเต็ม “ที่เธอพูดปด” สามารถย้ายไปปรากฏในตำแหน่งต้นประโยคได้

จากการศึกษางานของพิมพรรณ สุวรรณมาลิก (Suwanamalik. 1974) พบว่า ส่วนเติมเต็ม “ที่” ในงานวิจัยฉบับดังกล่าวนี้ มีคุณสมบัติคือ เป็นหน่วยประโยคที่ประกอบด้วยนามวลีและกริยาวลี ส่วนเติมเต็ม “ที่” นี้ อาจเป็นได้ทั้งหน่วยประธานหน่วยกรรม หรือส่วนเติมเต็มของคำกริยาในมุขยประโยค ส่วนเติมเต็มที่มีนามวลีและกริยาวลีนี้ มีคุณสมบัติคล้ายประโยค ซึ่งพิมพรรณคิดว่าส่วนเติมเต็มที่เป็นประโยคนี้อาจจะเรียกอีกอย่างหนึ่งว่า อนุประโยคเติมเต็ม

กิ่งกาญจน์ เทพกาญจนา (Thepkanjana. 1986 : 87) ได้กล่าวถึงส่วนเติมเต็มว่าเป็นหน่วยที่ปรากฏหลังคำกริยาแสดงทัศนะภาวะ (modality verbs) ซึ่งสามารถแบ่งประเภทย่อยได้ 3 ประเภทตามลักษณะการเกิดขึ้นจริงของเหตุการณ์ คือ

1. กริยาที่แสดงนัยความหมายว่าเหตุการณ์ กระบวนการ หรือสภาพที่แสดงโดยกริยาวลีในส่วนเติมเต็มนั้นเกิดขึ้นจริง เรียกกริยาชนิดนี้ว่า Implicative modality Verbs ได้แก่ คำกริยา เริ่ม อุตส่าห์ บังคับ จำ ทำ จัดการ เป็นต้น เช่น

(65) สุรีย์เริ่มที่จะตื่นเช้า

คำกริยา เริ่ม ในมุขยประโยคเป็นคำกริยาแสดงทัศนะภาวะ แสดงนัยความหมายว่าคำกริยา ตื่นเช้า ในส่วนเติมเต็มเป็นเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นจริง

2. กริยาที่ไม่แสดงนัยความหมายในทางใดทางหนึ่งว่าเหตุการณ์กระบวนการ

หรือสภาพที่แสดงโดยกริยาวลีในส่วนเติมเต็มนั้นเกิดขึ้นจริงหรือไม่เกิดขึ้นจริง เรียกกริยาชนิดนี้ว่า Non-Implicative modality verbs ได้แก่คำกริยา ต้องการ พยายาม ตกลง ตัดสินใจ อนุญาต ขอร้อง ห้าม เป็นต้น เช่น

(66) สุรีย์อยากที่จะไปดูหนังคืนนี้

คำกริยา อยาก ในมุขยประโยคเป็นคำกริยาแสดงทัศนะภาวะ ไม่แสดงนัยความหมายในทางใดทางหนึ่งว่า เหตุการณ์การดูหนังซึ่งแสดงโดยคำกริยาในส่วนเติมเต็มเป็นเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นจริงหรือไม่เกิดขึ้นจริง

3. กริยาที่แสดงนัยความหมายว่าเหตุการณ์ กระบวนการ หรือสภาพที่แสดงโดยกริยาวลีในส่วนเติมเต็มนั้นไม่เกิดขึ้นจริง เรียกกริยาชนิดนี้ว่า Neg-Implicative modality Verbs ได้แก่คำกริยา หยุด ลืม หลีกเลี่ยง ป้องกัน เป็นต้น เช่น

(67) สุรีย์หยุดที่จะทำการบ้าน

คำกริยา หยุด ในมุขยประโยคเป็นคำกริยาแสดงทัศนะภาวะ แสดงนัย ความหมายว่า คำกริยา ทำการบ้าน ในส่วนเติมเต็มเป็นเหตุการณ์ที่ไม่เกิดขึ้นจริง

กิ่งกาญจน์ เทพกาญจนา (Thepkanjana. 1986 : 85-86) ได้จำแนกประเภทของส่วนเติมเต็มของคำกริยา (verb complements) ได้ 2 ประเภทตามลักษณะทางวากยสัมพันธ์ ดังนี้

1. ส่วนเติมเต็มที่มีตัวนำส่วนเติมเต็ม “ที่” และคำแสดงอนาคตกาล “จะ” ในวลีคำว่า “ที่จะ” ปรากฏระหว่างคำกริยาในมุขยประโยคและคำกริยาในส่วนเติมเต็ม เช่น

(68) สุรีย์สัญญาที่จะให้ยืมเงิน

(69) สุรีย์กระตือรือร้นที่จะไปเมืองนอก

ส่วนเติมเต็มที่ปรากฏหลังคำกริยา สัญญา และ กระตือรือร้น ในประโยคข้างต้นประกอบด้วยตัวนำส่วนเติมเต็ม “ที่” และคำแสดงคนาคตกาล “จะ” ซึ่งปรากฏหน้ากริยาวลีในส่วนเติมเต็ม

2. ส่วนเติมเต็มที่ไม่มีตัวนำส่วนเติมเต็ม “ที่” และคำแสดงอนาคตกาล “จะ” ปรากฏระหว่างคำกริยาในมุขยประโยคและคำกริยาในส่วนเติมเต็ม เช่น

(70) สุรีย์อุตสาห์ที่จะมาเยี่ยมฉัน

(71) สุรีย์หยุดที่จะทำการบ้าน

ส่วนเติมเต็มที่ปรากฏหลังคำกริยา อุตส่าห์ และ หยุด ในประโยคข้างต้นไม่สามารถมีตัวนำส่วนเติมเต็ม “ที่” แสดงอนาคตกาล “จะ” ปรากฏหน้ากริยาวลีในส่วนเติมเต็มได้

กิ่งกาญจน์ เทพกาญจนา (Thepkanjana. 1986 : 89) ยังได้กล่าวถึง คำว่า “ที่” ว่า เป็นตัวนำส่วนเติมเต็มของส่วนเติมเต็มที่เป็นประโยค (sentential complement) การปรากฏ

ของตัวนำส่วน เติมเต็ม “ที่” ในส่วนเติมเต็มนั้น พบ 1 ลักษณะ คือ ตัวนำส่วนเติมเต็มที่ปรากฏตามลำพังในส่วนเติมเต็มและตัวนำส่วนเติมเต็มที่ปรากฏกับคำแสดงอนาคตกาล เช่น

(72) สุรีย์โกรธที่สุดาไม่ส่งข่าว

(73) สุรีย์เต็มใจที่จะให้สุดายืมรถ

ตัวนำส่วนเติมเต็ม “ที่” ในประโยค (72) ปรากฏหลังคำกริยาแสดงความรู้สึกโกรธ คำว่า “ที่” จึงปรากฏตามลำพังในส่วนเติมเต็ม ส่วนประโยค (73) ตัวนำส่วนเติมเต็ม “ที่” ปรากฏหลังคำกริยา เต็มใจ ซึ่งไม่แสดงนัยความหมายในทางใดทางหนึ่งว่าเหตุการณ์ที่แสดงโดยกริยาวลีในส่วนเติมเต็มนั้นเกิดขึ้นจริงหรือไม่เกิดขึ้นจริง คำว่า “ที่” จึงสามารถปรากฏกับคำแสดงอนาคตกาล “จะ” ได้ กล่าวสรุปได้ว่า ตัวนำส่วนเติมเต็ม “ที่” และคำแสดงอนาคตกาล “จะ” ในส่วนเติมเต็มจะปรากฏด้วยกันหรือไม่นั้น ขึ้นอยู่กับประเภทของคำกริยาในมุขยประโยค

จากการศึกษางานของ กิ่งกาญจน์ เทพกาญจนา (Thepkanjana. 1986) พบว่า ประเภทของคำกริยาในมุขยประโยคเป็นเกณฑ์ในการกำหนดคุณสมบัติทางวากยสัมพันธ์ของส่วนเติมเต็ม เช่น คำกริยาแสดงความรู้สึกจะปรากฏกับส่วนเติมเต็มที่มีตัวนำส่วนเติมเต็ม “ที่” ส่วนคำกริยาที่ไม่แสดงนัยความหมายว่าเหตุการณ์ กระบวนการ หรือสภาพที่แสดงโดยกริยาวลีในส่วนเติมเต็มว่าเกิดขึ้นจริงหรือไม่เกิดขึ้นจริง จะปรากฏกับส่วนเติมเต็มที่มีตัวนำส่วนเติมเต็ม “ที่” และคำแสดงอนาคตกาล “จะ” อย่างไรก็ตาม พบว่า ในงานวิจัยนี้มุ่งศึกษาประเภทของคำกริยาในมุขยประโยคที่ปรากฏร่วมกับส่วนเติมเต็ม แต่การศึกษาคุณสมบัติทางวากยสัมพันธ์ และความสัมพันธ์ของส่วนเติมเต็มและคำกริยาในมุขยประโยคยังไม่ได้กล่าวถึง

4.2.3 อนุประโยควิเศษณ์

อนุประโยควิเศษณ์ หมายถึง อนุประโยคที่ทำหน้าที่เป็นบทขยายกริยา ดุษฎีพร ชำนิโรคสานต์ (อภินันท์ เชื้อไทย. 2529 : 15 ; อ้างอิงจาก ดุษฎีพร ชำนิโรคสานต์. 2512) เรียกอนุประโยคลักษณะนี้ว่า อนุพากย์วิเศษณ์ทำหน้าที่เป็นหน่วยขยายหน่วยแก่นในกริยาวลี

(74) เขาออกไป<u>ตอนที่คุณกำลังแต่งตัว</u>

(75) แดงต้องไปโรงพยาบาล<u>เพราะเขาไม่สบาย</u>

(76) คุณพ่อให้หนังสือเล่มนี้<u>ตั้งแต่ฉันอายุ 7 ขวบ</u>

ประโยค (74-76) ประกอบด้วยประโยคหลักและอนุประโยควิเศษณ์ <u>ตอนที่คุณกำลังแต่งตัว</u> ทำหน้าที่เป็นหน่วยขยายหน่วยกริยา “ออกไป” <u>เพราะเขาไม่สบาย</u> ทำหน้าที่เป็นหน่วยขยายหน่วยกริยา “ต้องไป” และ <u>ตั้งแต่ฉันอายุ 7 ขวบ</u> ทำหน้าที่เป็นหน่วยขยายหน่วยกริยา “ให้”

5. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

5.1 งานวิจัยเกี่ยวกับความสามารถทางภาษาของเด็ก

จินตนา เนียมเปีย. (2521). ศึกษาพัฒนาการทางภาษาในด้านจำนวนถ้อยคำและความซับซ้อนของประโยค ของเด็กก่อนวัยเรียน โดยใช้รูปภาพขนาดใหญ่ จำนวน 5 ภาพ ทดสอบกับเด็ก อายุ 3-6 ปี จำนวน 120 คน พบว่า เด็กที่มีอายุสูง มีพัฒนาการทางภาษาทั้ง 2 ด้าน ดีกว่าเด็กอายุน้อยกว่า

จันทิภา ลิมปิเจริญ (2521 : บทคัดย่อ) ศึกษาความสามารถในการรู้จักคำและเข้าใจคำของนักเรียนอนุบาลในจังหวัดภูเก็ต ที่มีอายุ 3 ปีครึ่ง ถึง 6 ปีครึ่ง แบ่งกลุ่มตัวอย่างเป็น 3 กลุ่ม <u>กลุ่มแรก</u> อายุ 3 ปี 6 เดือน ถึง 4 ปี 5 เดือน <u>กลุ่มที่สอง</u> อายุ 4 ปี 6 เดือน ถึง 5 ปี 5 เดือน และ <u>กลุ่มที่สาม</u> อายุ 5 ปี 6 เดือน ถึง 6 ปี 5 เดือน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นภาพวาด แทนคำนามรูปธรรม จำนวน 50 ภาพ ๆ ละ 1 คำนาม นำภาพให้เด็กดู แล้วถามว่า “นี่อะไร” และ “เอาไว้ทำอะไร” เพื่อวัดความสามารถในการรู้จักคำ และเข้าใจคำตามคำสั่ง

ผลการวิจัย พบว่า ความสามารถในการรู้จักคำและเข้าใจคำ “เพิ่มขึ้นตามอายุโดยนักเรียนกลุ่มอายุ 5 ปี 6 เดือน ถึง 6 ปี 5 เดือน มีความสามารถในการเข้าใจคำสูงกว่านักเรียนกลุ่มอายุน้อยกว่าอย่างเห็นได้ชัด ส่วนนักเรียนในช่วงอายุ 3 ปี 6 เดือน ถึง 5 ปี 5 เดือนไม่แตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ความสามารถในการรู้จักคำของนักเรียนสัมพันธ์กับความสามารถในการเข้าใจคำ ที่ระดับความมีนัยสำคัญ .01 ยกเว้นนักเรียนกลุ่มอายุ 4 ปี 6 เดือน ถึง 5 ปี 5 เดือน ที่ไม่พบความสัมพันธ์

แน่งน้อย คุ้มทรัพย์ (2527 : 6, 46-47) ศึกษาการรับรู้ประโยคความซ้อนของเด็กอายุ 3 ปี 6 เดือน ถึง 5 ปี 6 เดือน ผลการวิจัยพบว่า 1) เด็กรับรู้ประโยคความซ้อนที่มีประโยคขยายหน่วยนามแทรกในประโยคหลักได้ถูกต้อง มากกว่ารับรู้ประโยคความซ้อนที่มีประโยคขยายหน่วยนาม อยู่ท้ายประโยคหลัก 2) เด็กรับรู้ประโยคความซ้อนที่ประโยคขยายมีโครงสร้าง ”กรรม-ประธาน-กริยา” ได้ถูกต้องมากกว่าโครงสร้าง “ประธาน-กริยา-กรรม” 3) เด็กรับรู้ประโยคความซ้อนที่มีประโยคขยายหน่วยนามประธาน โดยที่ประโยคขยายมีโครงสร้าง “กรรม-ประธาน-กริยา” มากที่สุด รองลงไปได้แก่โครงสร้าง “ประธาน-กริยา-กรรม” 4) โครงสร้างประโยคที่เด็กรับรู้น้อยที่สุดได้แก่ประโยคความซ้อน
ที่มีประโยคขยายหน่วยนามกรรม ซึ่งมีโครงสร้าง “ประธาน-กริยา-กรรม” 5) เด็กกลุ่มอายุ 3 ปี 6 เดือน ถึง 4 ปี 11 เดือน มีการรับรู้ประโยคความซ้อน ไม่แตกต่างกัน แต่รับรู้ประโยคความซ้อนได้น้อยกว่าเด็กกลุ่มอายุ 5 ปี ถึง 5 ปี 6 เดือน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ .05

วีนา พรรุ่งสุริยะพันธ์ (2533 : บทคัดย่อ) ได้วิเคราะห์โครงสร้างประโยค ของหนังสือสำหรับเด็กวัย 3 -5 ปี ฉบับชนะการประกวด ปี พ.ศ. 2526-2530 จำนวน 10 เรื่อง พบว่า ชนิดของประโยคที่ปรากฏในหนังสือเด็ก มี 4 ชนิด ได้แก่ 1) ประโยคสามัญ 2) ประโยคซับซ้อน 3) ประโยคผสม 4) ประโยคผสมซับซ้อน ชนิดประโยคที่มีในหนังสือทุกเล่ม ได้แก่ประโยคสามัญ และประโยคซับซ้อน โดยประโยคสามัญมีความถี่ในการใช้สูงสุด

ชนิดประโยคที่ปรากฏในภาษาพูดของเด็กมี 4 ชนิดเช่นเดียวกับในหนังสือเด็ก ประโยคทั้ง 4 ชนิด ปรากฏการใช้ในเด็กทั้ง 3 วัย โดยเด็กใช้ประโยคสามัญมากที่สุด

โครงสร้างประโยคสามัญที่มีในหนังสือทุกเล่ม มี 2 แบบ ได้แก่ 1) ประธาน-กริยาอกรรม 2) ประธาน-กริยาสกรรม-กรรมตรง ซึ่งเป็นโครงสร้างที่มีความถี่ในการใช้สูงสุด

โครงสร้างประโยคสามัญที่ปรากฏในภาษาพูดของเด็กมี 13 แบบ ส่วนโครงสร้างที่เด็กทุกกลุ่มอายุ ใช้พูดมี 10 แบบ ได้แก่ 1) กริยาอกรรม 2) ประธาน-กริยาอกรรม 3) กริยาอกรรม-ประธาน 4) กริยาสกรรม-กรรมตรง 5) กรรมตรง-ประธาน-กริยาสกรรม 6) นามเดี่ยว 7) นามเดี่ยว-นามเดี่ยว 8) กริยาสกรรม 9) ประธาน-กริยาสกรรม 10) ประธาน-กริยาสกรรม-กรรมตรง โดยโครงสร้างที่ 10 มีความถี่ในการใช้สูงสุด

โครงสร้างของประโยคซับซ้อนที่ปรากฏในหนังสือเด็กมี 9 แบบ ๆ ที่มีใช้ในหนังสือทุกเล่ม และมีความถี่ในการใช้สูงสุด ได้แก่ โครงสร้างแบบ ประธาน-กริยาสกรรม-กรรมตรง

ในภาษาพูดของเด็กใช้ประโยคซับซ้อน 9 แบบ ๆ ที่ปรากฏในเด็กทั้ง 3 วัย มี 5 แบบ ได้แก่ 1) อกรรม 2) ประธาน-กริยาอกรรม 3) กริยาสกรรม-กรรมตรง 4) กริยาสกรรม 5) ประธาน-กริยาสกรรม-กรรมตรง โดยแบบที่ 5 นี้มีความถี่ในการใช้สูงสุด

สรุปว่า เด็กแต่ละช่วงอายุ มีพัฒนาการทางภาษาในระดับประโยคแตกต่างกันและพบความสอดคล้องระหว่างชนิดและโครงสร้างแบบต่าง ๆ ของประโยค ที่ปรากฏในหนังสือเด็กสอดคล้องกับชนิดและโครงสร้างของประโยคที่ใช้โดยเด็กวัย 5 ปี มากที่สุดรองลงมาได้แก่ เด็กวัย 4 ปี และ 3 ปี ตามลำดับ

5.2 งานวิจัยที่เกี่ยวกับหน่วยคำ “ที่”

เพียรศิริ เอกนิยม (Ekniom. 1982) ได้ศึกษาโครงสร้างข้อความ (Informational structuring) โดยการทดสอบรูปและหน้าที่ของอนุประโยค เติมเต็มโดยใช้กรอบทฤษฎีไวยากรณ์ปริวรรตเพิ่มพูน (Generative Transformational Grammar) ได้กล่าวถึงอนุประโยคเติมเต็ม (Complement clause) ในภาษาไทยว่า ประเภทของอนุประโยคเติมเต็มในภาษาไทยที่แตกต่างกันนั้น ถูกกำหนดด้วยประเภทของตัวนำส่วนเติมเต็มและประเภทของคำกริยาในมุขยประโยค

ประเภทของคำกริยาในมุขยประโยคที่ปรากฏร่วมกับอนุประโยคเติมเต็มที่มีตัวนำ

ส่วนเติมเต็ม “ที่” ในภาษาไทย แบ่งเป็น 2 ประเภท (Ekniyom. 1982 : 75-76) คือ

1. คำกริยาที่แสดงปฏิกริยาทางด้านอารมณ์หรือจิต (Verbs of emotional or psychological reactions) ได้แก่ เบื่อ เชื่อ ชอบ ฉงน ดีใจ เป็นต้น เช่น

(77) ยายคนนั้นเชื่อที่สามีไม่เคยนอกใจแกเลย

2. คำกริยาที่แสดงจิตใจ (Mental verbs) ได้แก่ คิด ปฏิเสธ เปลี่ยนใจ สัญญา ยอมรับ เป็นต้น เช่น

(78) เขาสัญญาที่จะเป็นนักการเมืองแบบใหม่

คุณสมบัติของอนุประโยคเติมเต็มที่มีตัวนำส่วนเติมเต็ม “ที่” ที่ปรากฏร่วมกับคำกริยาแสดงปฏิกิริยาทางด้านอารมณ์หรือจิต ต่างจากคุณสมบัติของอนุประโยคเติมเต็มที่มีตัวนำส่วนเติมเต็ม “ที่” ที่ปรากฏร่วมกับคำกริยาแสดงจิตใจ กล่าวคือ ประการแรกอนุประโยคเติมเต็มที่ปรากฏหลังคำกริยาประเภทแรกจะต้องไม่ละประธานในอนุประโยคเติมเต็ม ในขณะที่อนุประโยคเติมเต็มที่ปรากฏหลังคำกริยาประเภทที่สอง จำเป็นต้องมีการละประธานในอนุประโยคเติมเต็ม เช่นตัวอย่างที่ (77) นามวลี สามี ซึ่งเป็นหน่วยประธานของอนุประโยคเติมเต็ม “ที่” สามารถปรากฏในอนุประโยคได้ ในขณะที่ประโยค (78) ไม่มีนามวลีปรากฏในตำแหน่งประธานของอนุประโยคเติมเต็ม “ที่” ได้

ประการที่สอง อนุประโยคเติมเต็มที่มีตัวนำส่วนเติมเต็ม “ที่” ประเภทแรกเกิดกับกาลใด ๆ ก็ได้ ในขณะที่อนุประโยคเติมเต็มที่มีตัวนำส่วนเติมเต็ม “ที่” ประเภทที่สองต้องเกิดกับอนาคตกาลได้เท่านั้น เช่น

(79) ยายคนนั้นเชื่อที่สมัยไม่เคยนอกใจแกเลย

(80) เขาสัญญาที่จะเป็นนักการเมืองแบบใหม่

ตัวอย่างที่ (79) มีคำแสดงอดีตกาล “เคย” ปรากฏหน้าคำกริยาในอนุประโยคเติมเต็ม “ที่” ส่วนตัวอย่างที่ (80) คำแสดงอนาคตกาล “จะ” เท่านั้นที่จะปรากฏหน้าคำกริยาในอนุประโยคเติมเต็ม “ที่” ได้เท่านั้น

จากการศึกษางานวิจัยของ เพียรศิริ เอกนิยม (Ekniyom. 1982) พบว่า หน่วยสร้างอนุประโยคเติมเต็ม “ที่” แบ่งได้ 2 ประเภทคือ อนุประโยคเติมเต็มที่ปรากฏหลังคำกริยาแสดงปฏิกิริยาทางด้านอารมณ์หรือจิต และอนุประโยคเติมเต็ม “ที่” ที่ปรากฏหลังคำกริยาแสดงจิตใจ หน่วยสร้างทั้งสองประเภทมีลักษณะทางวากยสัมพันธ์ของอนุประโยคเติมเต็มที่ต่างกัน แม้งานวิจัยดังกล่าว จะได้บรรยายความแตกต่างลักษณะทางวากยสัมพันธ์ของหน่วยสร้างอนุประโยคเติมเต็ม “ที่” ที่ปรากฏกับคำกริยาแต่ละประเภทแต่งานวิจัยของเพียรศิริ เอกนิยม (Ekniyom. 1982) ยังไม่ได้แสดงคุณสมบัติความเป็นหน่วยของอนุประโยคเติมเต็มที่มี

ความสัมพันธ์กับมุขยประโยค ซึ่งในงานของเพียรศิริเองก็พบว่า คุณสมบัติของอนุประโยคเติมเต็ม “ที่” ที่ปรากฏหลังคำกริยาแต่ละประเภทนั้นแตกต่างกัน

พรทิพย์ กิจสมบัติ (2523: บทคัดย่อ, 131) ศึกษาการใช้คำ ที่ ซึ่ง อัน ในเอกสารสมัยสุโขทัย ถึง สมัยรัตนโกสินทร์ พบว่า คำ “อัน” นิยมใช้ในสมัยสุโขทัย คำว่า “อัน” และ “ซึ่ง” นิยมใช้ในสมัยอยุธยา ส่วนสมัยรัตนโกสินทร์ นิยมใช้คำว่า “ที่” นอกจากนี้ยังพบว่า คำว่า “ที่” เป็นคำที่อยู่ในหมวดคำได้หลายชนิด และทำหน้าที่ดังนี้
1) เป็นคำหน้าประโยคลดฐานะ 2) เป็นคำนำหน้ากริยาวลีหลังคำกริยา “เป็น” 3) ปรากฏร่วมกับคำว่า “จะ” เป็นส่วนประกอบของกริยาวลี 4) เป็นคำนาม 5) เป็นคำบุพบท 6) ปรากฏในคำซ้อน และ 7) นำหน้าหัวข้อของประโยค

อรวรรณ วังสมบัติ. (2546 : บทคัดย่อ) ศึกษาหน่วยสร้างกริยาสภาวะจิต ซึ่งมีคำว่า “ที่” เป็นตัวนำส่วนเติมเต็ม โดยศึกษาใน 3 ประเด็นคือ 1) คุณสมบัติทางวากยสัมพันธ์ของหน่วยสร้างกริยาสภาวะจิต 2) โครงสร้างเชื่อมต่อ และ 3) ความสัมพันธ์ระหว่างมุขยประโยคและส่วนเติมเต็มที่เชื่อมด้วย “ที่” ผลการศึกษาพบว่า หน่วยสร้างกริยาสภาวะจิต ประกอบด้วยประธาน ตามด้วยคำกริยาสภาวะจิต “ที่” และส่วนเติมเต็มสามารถแบ่งประเภทคำกริยาสภาวะจิตซึ่งปรากฏในมุขยประโยคได้เป็น 2 ประเภท คือ คำกริยาแสดงความรู้สึกและคำกริยาแสดงการกระทำทางจิตคุณสมบัติทางวากยสัมพันธ์ของส่วนเติมเต็มที่ปรากฏหลังคำกริยาแสดงความรู้สึกกับคำกริยาแสดงการกระทำทางจิตมีลักษณะต่างกัน กล่าวคือ ส่วนเติมเต็มที่ปรากฏหลังคำกริยาแสดงความรู้สึก จะประกอบด้วยส่วนของประโยคซึ่งมีหน่วยประธานและภาคแสดงโดยมีตัวนำส่วนเติมเต็ม “ที่” เป็นตัวเชื่อมระหว่างคำกริยาแสดงความรู้สึกกับส่วนเต็มเต็ม สำหรับส่วนเติมเต็มที่ปรากฏหลังคำกริยาแสดงการกระทำทางจิตนั้น จะประกอบด้วยส่วนของประโยคซึ่งมีช่องว่างและภาคแสดง และมีตัวนำส่วนเติมเต็ม “ที่” เป็นตัวเชื่อมระหว่างคำกริยาแสดงการกระทำทางจิตกับส่วนเติมเต็มและพบว่า โครงสร้างเชื่อมต่อของหน่วยสร้างกริยาสภาวะจิตทั้ง 2 ประเภทเป็นการเชื่อมต่อระดับอนุประโยค (Clausal juncture) เหมือนกัน แต่แต่ในหน่วยสร้างกริยาสภาวะจิตแสดงความรู้สึกเป็นการเชื่อมอนุประโยคกับอนุประโยค (Clause) ส่วนในหน่วยสร้างกริยาสภาวะจิตแสดงการกระทำทางจิตเป็นการเชื่อมอนุประโยคกับอนุประโยค (Core) ในด้านความสัมพันธ์ระหว่างมุขยประโยคกับส่วนเติมเต็ม พบว่า เป็นความสัมพันธ์แบบเสริม (Subordination) เหมือนกันในหน่วยสร้างกริยาสภาวะจิตทั้ง 2 ประเภท

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาหน่วยคำ “ที่” ในประโยคความเดียวและประโยคความซ้อนที่ปรากฏในหนังสือวรรณกรรมสำหรับเด็ก จำนวน 18 เล่มที่เป็นงานเขียนประเภทร้อยแก้ว เนื่องจากหนังสือดังกล่าวมี ลักษณะการเขียนแบบพรรณนา พร้อมทั้งมีภาพประกอบการบรรยายเพื่อให้เด็กเข้าใจเรื่องราวได้ง่าย ภาษาที่ใช้มีลักษณะใกล้เคียงกับภาษาพูด โดยดำเนินการตามขั้นตอนดังนี้

1. ขั้นตอนในการดำเนินการวิจัย
2. วิธีการเก็บข้อมูล
3. การจัดกระทำและการวิเคราะห์ข้อมูล

1. ขั้นตอนในการดำเนินการวิจัย

1.1 ศึกษาเอกสาร ตำรา บทความทางวิชาการ วารสาร และผลงานการที่เกี่ยวข้องกับงานวิจัย

1.2 ศึกษาโครงสร้างประโยคที่ปรากฏหน่วยคำ “ที่” ในประโยคความเดียวและประโยคความซ้อน

1.3 วิเคราะห์หน้าที่ของหน่วยคำ “ที่” ที่ปรากฏในโครงสร้างประโยคความเดียวและประโยคความซ้อน

1.4 วิเคราะห์ความถี่ของประโยคความเดียวและประโยคความซ้อนที่มีหน่วยคำ “ที่” โดยแจกแจงหาปริมาณความถี่และคำนวณค่าร้อยละ

1.5 สรุปผลการวิจัยและอภิปรายผล

2. วิธีการเก็บข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอนของการเก็บข้อมูลดังต่อไปนี้

2.1 คัดเลือกหนังสือวรรณกรรมสำหรับเด็กอายุ 3-5 ปี ที่ได้รับรางวัลในงานสัปดาห์หนังสือแห่งชาติปี พ.ศ. 2538-2548 ประเภทร้อยแก้ว

2.2 เลือกศึกษาและวิเคราะห์ประโยคความเดียวที่มีหน่วยคำ “ที่” ดังนี้

2..2.1 หน่วยคำ “ที่” ทำหน้าที่เป็นส่วนประกอบของวลี เช่น บุพบทวลี นามวลี

วิเศษณ์วลี

(81) ก. เค้าโมงหลบมุมอยู่*ที่*กิ่งไม้ใหญ่ บุพบทวลี

ข. เค้าโมงจึงบินไปหลบมุมอยู่*ที่*อื่น นามวลี

ค. พระราชาตัดสินใจในที่สุด วิเศษณ์วลี

2.2.2 หน่วยคำ “ที่” ทำหน้าที่เป็น ตัวบ่งชี้เน้นย้ำ

(82) ของ*ที่*ฉันนำมาฝากนายอย่างไรเล่า

2.3 เลือกศึกษาและวิเคราะห์ประโยคความซ้อนที่มีหน่วยคำ “ที่” ดังนี้

2.3.1 หน่วยคำ “ที่” ทำหน้าที่เป็นตัวบ่งชี้คุณานุประโยคที่มีส่วนขยายหน่วยนามในตำแหน่งประธาน

(83) อากาศ*ที่*ร้อนอบอ้าวขึ้น ทำให้เจ้าลูกช้างเอางวงจุ่มลงไปในน้ำ

2.3.2 หน่วยคำ “ที่” ทำหน้าที่เป็นตัวบ่งชี้คุณานุประโยคที่มีส่วนขยายหน่วยนามในตำแหน่งกรรม

(84) ฉันเคยตกในป่า*ที่*เสื่อมโทรม

2.3.4 หน่วยคำ “ที่” ทำหน้าที่เป็นตัวบ่งชี้อนุประโยคไม่มีกาล (Infinitival marker)

(85) เค้าโมงเสียใจ*ที่*ทำให้เกิดเรื่องวุ่นวาย

2.3.5 หน่วยคำ “ที่” เป็นส่วนประกอบของอนุประโยควิเศษณ์

(86) ขณะ*ที่*ยายเช้านั่งอยู่นอกชานแล้วอ้าปากหาว ตั๊กแตนตัวหนึ่งบินเข้าไปในปากของยายเช้า

2.4 นับจำนวนข้อมูลแต่ละกลุ่มเพื่อทำการวิเคราะห์หาปริมาณค่าร้อยละ

3. การจัดกระทำและการวิเคราะห์ข้อมูล

3.1 เกณฑ์ที่ใช้ในการนับประโยค

ผู้วิจัยนับประโยคทั้งหมดเพื่อใช้ในการหาความถี่ของการปรากฏหน่วยคำ “ที่” ในประโยคความเดียวและประโยคความซ้อน โดยใช้การนับประโยคทั้งหมดคือ ประโยคความเดียวและอนุประโยคในประโยคความซ้อน ซึ่งแบ่งเป็นคุณานุประโยคและอนุประโยคไม่มีกาล ซึ่งผู้วิจัยใช้เกณฑ์ในการนับดังนี้

3.1.1 หน่วยคำ “ที่” ในประโยคความเดียวที่ประกอบด้วยกริยาหรือกริยาหลักเพียงความหมายเดียวจะนับเป็นหนึ่งประโยค เช่น “ข้าวโพดคิดถึงคุณครูและเพื่อน ๆ ที่โรงเรียนเหลือเกิน” นับเป็นหนึ่งจำนวนความถี่ เป็นต้น

3.1.2 หน่วยคำ “ที่” ในประโยคความซ้อนที่ประกอบด้วยประโยคหลัก

และเป็นอนุประโยคขยายหน่วยนามหรือนามวลี นับตามจำนวนประโยคหลักและอนุประโยคที่ซ้อนกันอยู่ จะนับเป็นหนึ่งคุณานุประโยค เช่น “พ่อหมาพา**ร่าง**<u>ที่บาดเจ็บเข้าบ้านมา</u>” เป็นต้น

3.1.3 หน่วยคำ “ที่” ในประโยคความซ้อนที่ประกอบด้วยประโยคหลักและเป็นอนุประโยคขยายคำกริยาสภาวะจิต (อรวรรณ วังสมบัติ. 2546) นับตามจำนวนประโยคหลักและอนุประโยคที่ซ้อนกันอยู่ จะนับเป็นหนึ่งอนุประโยคไม่มีกาล เช่น “แม่สิงโต**ดีใจ**<u>ที่</u>ได้พบลูก” เป็นต้น

3.2 ขั้นตอนการวิเคราะห์ข้อมูล

หลังจากที่ผู้วิจัยได้วิเคราะห์ข้อมูลหาหน่วยคำ “ที่” จากหนังสือวรรณกรรมสำหรับเด็กตามเกณฑ์ที่ได้ตั้งไว้ข้างต้นโดยผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอนต่อไป ดังนี้

3.2.1 นับจำนวนประโยคที่ปรากฏหน่วยคำ “ที่” ทั้งหมดแล้วบันทึกจำนวน

3.2.2 วิเคราะห์หน้าที่และจำแนกกลุ่มของหน่วยคำ “ที่” ในประโยคความเดียวและประโยคความซ้อน

3.2.3 นำจำนวนประโยคที่ปรากฏหน่วยคำ “ที่” ทั้งหมดที่พบในข้อมูลดิบมาคำนวณหาจำนวนและค่าร้อยละของจำนวนประโยคทั้งหมด

3.2.4 นำผลที่ได้มาเปรียบเทียบความถี่ระหว่างประโยคความเดียวและประโยคความซ้อนที่พบในหนังสือวรรณกรรมสำหรับเด็ก

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้ศึกษาวิเคราะห์โครงสร้างทางวากยสัมพันธ์ของหน่วยคำ “ที่” ในประโยคความเดียวและประโยคความซ้อนที่ปรากฏในหนังสือวรรณกรรมสำหรับเด็กอายุ 3-5 ปี ที่ได้รับรางวัลในงานสัปดาห์หนังสือแห่งชาติในปี พ.ศ. 2538-2548 การวิเคราะห์โครงสร้างลึกของหน่วยคำในส่วนประกอบของประโยค พบว่าหน่วยคำ “ที่” ในภาษาไทยเป็นหน่วยคำที่มีความหมายตามหน้าที่ทางไวยากรณ์ เนื่องจากการสร้างคำในภาษาไทยเกิดจากการประสมคำ ดังนั้นหน่วยคำ “ที่” ที่ปรากฏแทรกอยู่ในคำ วลี หรือประโยค เหล่านี้จึงเป็นตัวกำหนดหน้าที่ของหน่วยคำด้วยความหมายทางไวยากรณ์ ดังนี้

1. ในโครงสร้างประโยคความเดียวพบหน่วยคำ “ที่” เป็น บุพวลี ประกอบกับคำอื่นทำหน้าที่นามวลีและวิเศษณ์วลี และตัวบ่งชี้เน้นย้ำ (สุกัญญา เรืองจรูญ. 2551)
2. ในโครงสร้างประโยคความซ้อนพบหน่วยคำ “ที่” ทำหน้าที่เป็นตัวบ่งชี้คุณานุประโยค ตัวบ่งชี้อนุประโยคไม่มีกาล (สุกัญญา เรืองจรูญ. 2551) และอนุประโยควิเศษณ์

ในการวิเคราะห์ข้อมูลข้างต้นผู้วิจัยใช้ทฤษฎีเอ็กซ์บาร์ของชอมสกี้ (Chomsky. 1970) เพื่อแสดงโครงสร้างประโยควิเคราะห์ข้อมูลภาษาโดยให้ชื่อประเภทของวลีเป็นภาษาไทยดังต่อไปนี้ Tense Phrase (TP) คือ กาลวลี มีคำหลักเป็น กาล (T) Noun Phrase (NP) คือ นามวลี มีคำหลักเป็นคำนาม (N) Verb Phrase (VP) คือ กริยาวลี มีคำหลักเป็นคำกริยา (V) Preposition Phrase (PP) คือ บุพบทวลี มีคำหลักเป็นคำบุพบท (P) Adjective Phrase (AP) คือ คุณศัพท์วลี มีคำหลักเป็น คำคุณศัพท์ (Adj) Complementizer Phrase (CP) คือ ตัวนำส่วนเติมเต็มวลี มีคำหลักเป็น ตัวนำส่วนเติมเต็ม (C) ในบทนี้ผู้วิจัยจะนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลตามลักษณะโครงสร้างประโยคคือ

4.1 หน่วยคำ “ที่” ในประโยคความเดียว

4.2 หน่วยคำ “ที่” ในประโยคความซ้อน

4.1 หน่วยคำ “ที่” ในประโยคความเดียว

ผู้วิจัยพบหน่วยคำ “ที่” เป็น บุพบทวลี เมื่อประกอบกับคำอื่นทำหน้าที่นามวลี และวิเศษณ์วลี และตัวบ่งชี้เน้นย้ำ ซึ่งแสดงโครงสร้างหน้าที่หน่วยคำด้วยแผนภูมิต้นไม้ (สุกัญญา เรืองจรูญ. 2551) ได้ดังนี้

แผนภูมิต้นไม้วิเคราะห์หน่วยคำ “ที่” บุพบทวลี

(87) ขนฟูเดินไป<u>ที่กระจกบานใหญ่</u>

(ชุดใหม่ของขนฟู. ทิพย์วรรณ แสวงศรี: 2543)

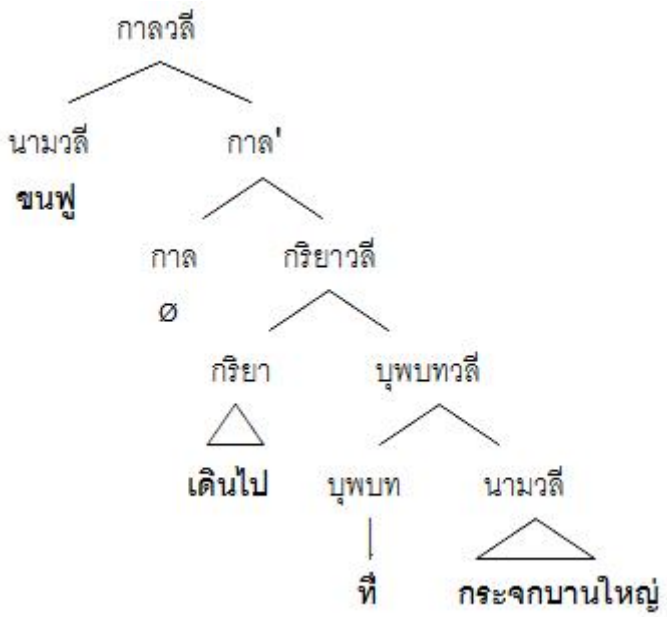

ประโยค (87) ประกอบด้วยหน่วยนาม “ขนฟู” อยู่ในตำแหน่งภาคประธาน และกริยาวลี “เดินไปที่กระจกบานใหญ่” อยู่ในตำแหน่งภาคแสดง ประกอบด้วยหน่วยกริยา “เดินไป” และ บุพบทวลี “ที่กระจกบานใหญ่” ซึ่งประกอบด้วยคำบุพบท “ที่” และ นามวลี “กระจกบานใหญ่” หน่วยคำ “ที่” ทำหน้าที่เป็นคำบุพบท บอกสถานที่ ให้กับกริยาวลี “เดินไป” โดยมีกรรมมารองรับ คือ นามวลี “กระจกบานใหญ่”

หน่วยคำ “ที่” ในบุพบทวลีที่พบในหนังสือวรรณกรรมสำหรับเด็ก

(88) “เค้าโมงหลบมุมอยู่*ที่*กิ่งไม้ใหญ่”

(เค้าโมงหลบมุม. ภาพพิมพ์: 2540)

(89) “ขนฟูเดินไป*ที่*กระจกบานใหญ่”

(ชุดใหม่ของขนฟู. ทิพย์วรรณ แสวงศรี: 2543)

(90) “ถ้าเราจับมันแล้วเอาไปเลี้ยง*ที่*บ้าน”

(ก้ามแก้ว. ระวี นิมมานะเกียรติ: 2545)

(91) “ข้าวโพดคิดถึงคุณครู*ที่*โรงเรียนเหลือเกิน”

(บันทึกวันหยุด. ภัทรวลี นิ่มนวล: 2545)

(92) “คนขายนกจึงเดินถือถุงปลาไป*ที่*ริมน้ำ”

(ตกใจ! หมดเลย. ระวี นิมมานะเกียรติ: 2548)

(93) “แม่จึงชี้ไป*ที่*ขบวนพาเหรด”

(คุณแม่ขาอุ้มหน่อย. เกวลิน กายทอง: 2548)

แผนภูมิต้นไม้วิเคราะห์หน่วยคำ “ที่” เมื่อประกอบกับคำอื่นทำหน้าที่เป็นนามวลี

(94) “เค้าโมงบินไปหลบมุมอยู่ที่อื่น”

(เค้าโมงหลบมุม. ภาพพิมพ์: 2540)

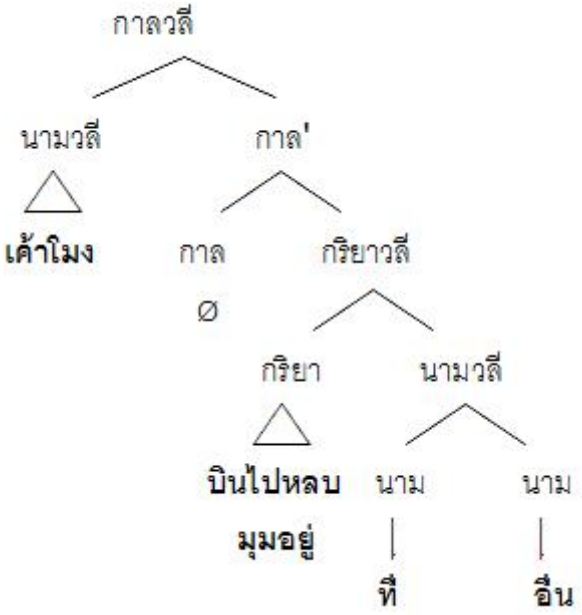

ประโยค (94) ประกอบด้วยหน่วยนาม “เค้าโมง” คือภาคประธาน และหน่วยกริยาวลี “บินไปหลบมุมอยู่ที่อื่น” คือภาคแสดง ประกอบด้วยหน่วยกริยา “บินไปหลบมุมอยู่” และ นามวลี “ที่อื่น”ประกอบด้วยหน่วยคำ “ที่” ประกอบกับคำนาม “อื่น” อยู่ในตำแหน่งกรรมของกริยา “บินไปหลบมุมอยู่”

หน่วยคำ “ที่” เมื่อประกอบกับคำอื่นทำหน้าที่เป็นนามวลี ที่พบในหนังสือวรรณกรรมสำหรับเด็ก

(95) เค้าโมงจึงบินหลบมุมไปอยู่ที่อื่น

(เค้าโมงหลบมุม. ภาพพิมพ์: 2540)

(96) เราคงอยู่ที่นี่ไม่ได้แล้วพี่

(เจ้าป่าตัวน้อย. ระวี นิมมานะเกียรติ: 2543)

(97) ลูกหมูจะนอนที่ไหน

(ขอหนูหลับหน่อย. รินนา คลานุวัฒน์: 2545)

(98) ดาวขมุกขมัวเป็นที่อยู่ของมนุษย์ต่างดาว

(คุณเทา-เทา จากดาวขมุกขมัว. สุริยัน สุดศรีวงศ์: 2547)

(99) ลุงท้วมบอกว่าต้องมีที่อุดมสมบูรณ์เท่านั้นจึงจะทำได้

(คุณเทา-เทาจากดาว. สุริยัน สุดศรีวงศ์: 2547)

(100) ขวัญดีเป็นที่รักของพ่อแม่เสมอ

(ตกใจ! หมดเลย. ระวี นิมมานะเกียรติ: 2548)

แผนภูมิต้นไม้วิเคราะห์หน่วยคำ “ที่” เมื่อประกอบกับคำอื่นทำหน้าที่เป็นวิเศษณ์วลี

(101) พระราชาตัดสินใจ<u>ในที่สุด</u>

(แม่ไก่สามตัว. วิริยะ สิริสิงห: 2542)

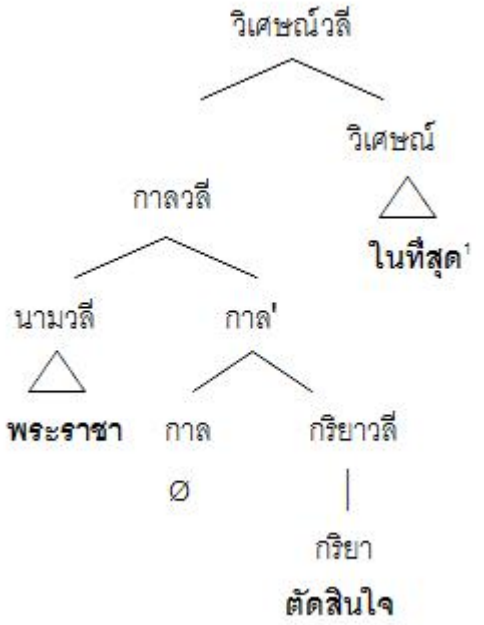

ประโยค (101) ประกอบด้วยหน่วยนาม “พระราชา” คือภาคประธาน และกริยาวลี “ตัดสินใจในที่สุด” คือภาคแสดง ประกอบด้วยหน่วยกริยา “ตัดสินใจ”และ วิเศษณ์วลี “ในที่สุด” ซึ่งประกอบด้วยหน่วยคำ “ที่” ประกอบกับคำ “ใน” และ “สุด” ทำหน้าที่เสริมหน่วยกริยาวลี “จึงตัดสินใจ”

หน่วยคำ “ที่” เมื่อประกอบกับคำอื่นทำหน้าที่เป็นวิเศษณ์วลี ที่พบในหนังสือวรรณกรรมสำหรับเด็ก

(102) “พระราชาตัดสินใจ<u>ในที่สุด</u>”

(แม่ไก่สามตัว. วิริยะ สิริสิงห: 2542)

(103) “ เด็ก ๆ นอนหลับกับแม่<u>ดีที่สุด</u>”

(ขอหนูหลับหน่อย. รินนา คลานุวัฒน์: 2545)

หน่วยคำ “ที่” เป็นตัวบ่งชี้เน้นย้ำ (สุกัญญา เรืองจรูญ. 2551)

จากงานวิจัยของ ยุพาพรรณ หุ่นจำลอง (1999), สายสุนี วิสงยางกูน (2000), นฤมล วรรณไพบูลย์ (2001) ได้วิเคราะห์หน่วยคำ “ที่” ไว้ว่า เป็นคำที่มีหน้าที่ทางไวยากรณ์ในประโยคความซ้อน เช่น ทำหน้าที่เป็นตัวนำส่วนเติมเต็มในคุณานุประโยค เช่นเดียวกันกับ สุกัญญา เรืองจรูญ (2007) อธิบายหน่วยคำ “ที่” ไว้ในงานวิจัยเรื่อง Contrastive and Identificational Wh-clefts in Thai ว่าเป็นตัวนำส่วนเติมเต็ม ที่ปรากฏใน อนุประโยคไม่มีกาล (Infinitive Clauses) และ ในอนุประโยคมีกาล (Finite Clauses) ยังพบอีกว่า หน่วยคำ “ที่” ที่ปรากฏในประโยค คาแร็คเตอร์ไรเซชั่นนอลเคล็ฟต์ (Characterizational Cleft) ว่าทำหน้าที่เป็นตัวบ่งชี้ชี้เฉพาะ เกิดขึ้นเฉพาะประโยคที่มีกริยาเชื่อม “เป็น” ซึ่งมีส่วนเติมเต็มเป็นประโยคที่มีกริยาแปลงเป็นนาม สุกัญญา เรืองจรูญ. (2550) ยังได้กล่าวไว้ในงานวิจัยว่ามีความเป็นไปได้ที่หน่วยคำ “ที่” จะทำหน้าที่เป็นตัวบ่งชี้เน้นย้ำ แต่ไม่เลือกการวิเคราะห์ดังกล่าวเนื่องจากไม่สามารถให้คำอธิบายข้อมูลภาษาในหลายๆโครงสร้าง

แผนภูมิต้นไม้วิเคราะห์หน่วยคำ “ที่” เป็นตัวบ่งชี้เน้นย้ำ

(104) “ของที่ฉันนำมาฝากนาย”

(ความลับในกระสอบ. วิริยะ สิริสิงห์: 2538)

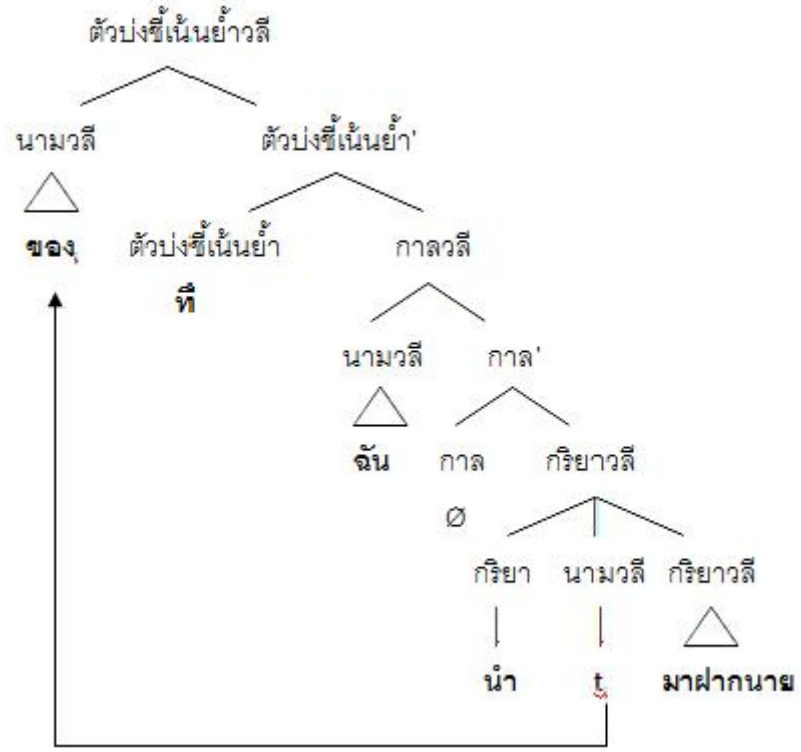

ประโยค (104) ประกอบด้วยหน่วยนาม คือ “ฉัน” (สรรพนาม) และกริยาวลี คือ “นำของมาฝากนาย” ประกอบด้วยหน่วยกริยา คือ “นำ” หน่วยนาม คือ “ของ” และ กริยาวลี “มาฝากนาย” สังเกตว่าหน่วยนาม “ของ” ที่อยู่ในตำแหน่งกรรมของกริยา “นำ” ถูกย้ายเพราะปรากฏ t_i (trace) ร่องรอยการย้าย และ “ที่” ทำหน้าที่เป็นตัวบ่งชี้เน้นย้ำหน่วยนาม “ของ” พิจารณาประโยค

(105) ก. “ฉันนำ<u>ของ</u>มาฝากนาย”

ข. “ของที่ฉันนำมาฝากนาย”

หน่วยคำ “ที่” เป็นตัวบ่งชี้เน้นย้ำที่พบในหนังสือวรรณกรรมสำหรับเด็ก

(106) “ของ*ที่*ฉันนำมาฝากนาย”

(ความลับในกระสอบ. วิริยะ สิริสิงห์: 2538)

(107) “เช้าวันอาทิตย์*ที่*อากาศแจ่มใส”

(รองเท้าของลูกหมี. อำนาจ เย็นสบาย: 2540)

4.2 หน่วยคำ “ที่” ในประโยคความซ้อน ผู้วิจัยพบหน่วยคำ “ที่” เป็นตัวบ่งชี้คุณานุประโยค ตัวบ่งชี้อนุประโยคไม่มีกาล และอนุประโยควิเศษณ์ แสดงโครงสร้างหน้าที่หน่วยคำด้วยแผนภูมิต้นไม้ (สุกัญญา เรืองจรูญ. 2551) ดังนี้

แผนภูมิต้นไม้วิเคราะห์หน่วยคำ “ที่” เป็นตัวบ่งชี้คุณานุประโยคขยายนามวลีตำแหน่งประธาน

(108) อากาศ<u>*ที่ร้อนอบอ้าวขึ้น*</u> ทำให้เจ้าลูกช้างเอางวงจุ่มลงไปในน้ำ

(ช้างน้อยหาเพื่อน. บุษบง โควินท์: 2538)

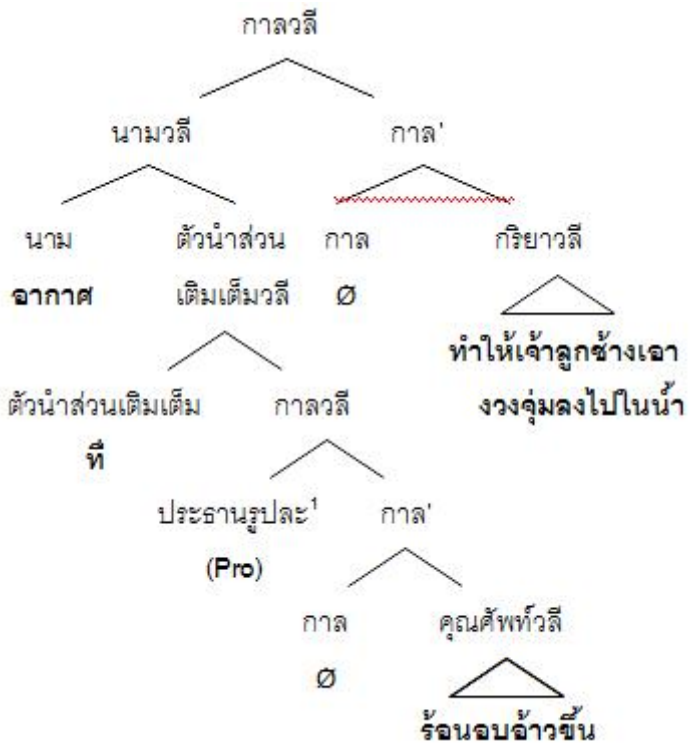

[1] ประธานรูปละ หมายถึง การละประธานของประโยค

ประโยค (108) ประกอบด้วยประโยคหลัก “อากาศร้อน” และอนุประโยคขยายหน่วยนาม “*ที่ร้อนอบอ้าวขึ้น ทำให้เจ้าลูกช้างเอางวงจุ่มลงไปในน้ำ*” คุณานุประโยค *ที่ร้อนอบอ้าวขึ้น* ประกอบด้วยหน่วยคำ “ที่” เป็นตัวนำส่วนเติมเต็ม และคุณศัพท์วลี ร้อนอบอ้าวขึ้น ทำหน้าที่ขยายหน่วยนามที่ปรากฏอยู่ข้างหน้า คือ “อากาศ” ซึ่งปรากฏอยู่ในตำแหน่งประธานของประโยคหลัก มีส่วนขยายกริยาวลี คือ “ทำให้เจ้าลูกช้างเอางวงจุ่มลงไปในน้ำ”

หน่วยคำ “ที่” เป็นตัวบ่งชี้คุณานุประโยคขยายนามวลีประธานที่พบในหนังสือวรรณกรรมสำหรับเด็ก

(109) “ฉันขอเป็นเม็ดฝน*ที่ตกลงบนป่าที่อุดมสมบูรณ์*”

(ฉันคือสายฝน. อำนาจ เย็นสบาย: 2541)

(110) “บริเวณป่า*ที่อุดมสมบูรณ์แห่งนี้*”

(ฉันคือสายฝน. อำนาจ เย็นสบาย: 2541)

(111) “เขาเป็นลูกกระต่าย*ที่มีขนสีขาวฟู*”

(ชุดใหม่ของขนฟู. ทิพย์วรรณ แสวงศรี: 2543)

(112) “วันหยุดเป็นวัน*ที่เข้าโพดเล่นกับเจ้าปุยได้นาน ๆ*”

(บันทึกวันหยุด. ภัทรวลี นิ่มนวล: 2545)

(113) “ทำตัวใหม่เป็นพ่อหมา*ที่มีน้ำดีต่อเพื่อนบ้าน*”

(เพื่อนบ้าน. ระวี นิมมานะเกียรติ: 2546)

แผนภูมิต้นไม้วิเคราะห์หน่วยคำ “ที่” เป็นตัวบ่งชี้คุณานุประโยคขยายนามวลีตำแหน่งกรรม

(114) มันเดินไปเรื่อยๆจนพบลำธาร<u>ที่มีน้ำใสไหลเย็นผ่านเข้าไปในดงไม้</u>

(ช้างน้อยหาเพื่อน. บุษบง โควินท์: 2538)

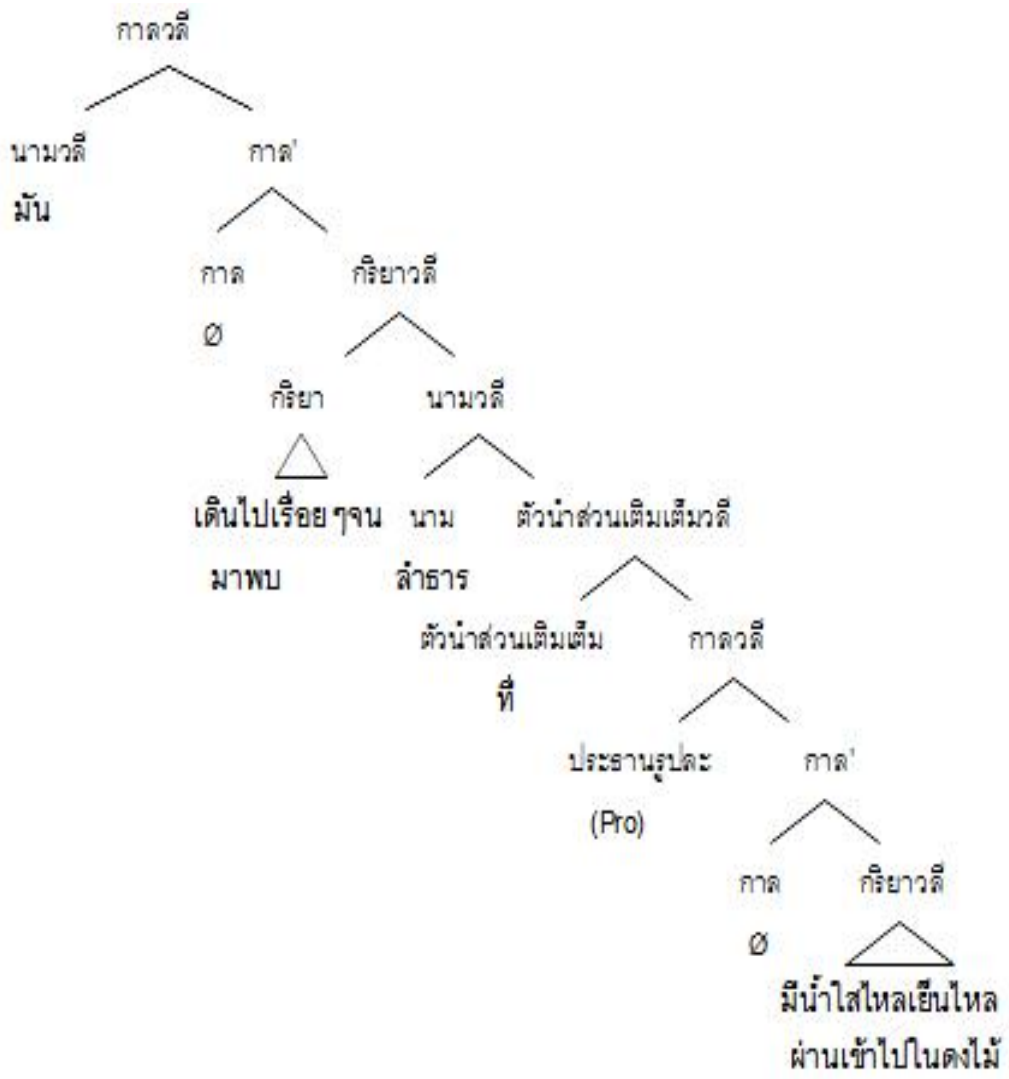

ประโยค (114) ประกอบด้วยประโยคหลัก “มันเดินไปเรื่อยๆจนพบลำธาร” และอนุประโยค “<u>ที่มีน้ำใสไหลเย็นผ่านเข้าไปในดงไม้</u>” ประกอบด้วย หน่วยคำ “ที่” เป็นตัวนำส่วนเติมเต็ม และ กริยาวลี “<u>มีน้ำใสไหลเย็นผ่านเข้าไปในดงไม้</u>” เป็นคุณานุประโยค ทำหน้าที่ขยายหน่วยนามที่ปรากฏอยู่ข้างหน้า คือ “ลำธาร” อยู่ในตำแหน่งกรรมของกริยา “พบ” ในประโยคหลัก

หน่วยคำ “ที่” เป็นตัวบ่งชี้คุณานุประโยคขยายนามวลีกรรมที่พบในหนังสือวรรณกรรมสำหรับเด็ก

(115) “ฉันเคยตกในป่าที่เสื่อมโทรม”

(ฉันคือสายฝน. อำนาจ เย็นสบาย: 2541)

(116) “บ้านของเค้าโมงอยู่ในโพรงไม้ที่อบอุ่น”

(เค้าโมงหลบมุม. ภาพพิมพ์: 2540)

(117) “จากนั้นเขาก็สวมกางเกงเอี๊ยมสีแดงสดสวยที่มีสายพาดมาด้านหน้า”

(ชุดใหม่ของขนฟู. ทิพย์วรรณ แสวงศรี: 2543)

(118) “คุณพ่อเห็นผลงานที่ข้าวโพดจะนำไปฝากคุณครูและเพื่อนๆมีตั้งหลายชิ้น”

(บันทึกวันหยุด. ภัทรวลี นิ่มนวล: 2545)

(119) “พ่อหมาได้ฟังเรื่องทั้งหมดที่เกิดขึ้นจึงรู้สึกสำนึกผิด”

(เพื่อนบ้าน. ระวี นิมมานะเกียรติ: 2546)

แผนภูมิต้นไม้วิเคราะห์หน่วยคำ “ที่” เป็นตัวบ่งชี้อนุประโยคไม่มีกาล

(120) เค้าโมงเสียใจ<u>ที่ทำให้เกิดเรื่องวุ่นวาย</u>

(เค้าโมงหลบมุม. ภาพพิมพ์: 2540)

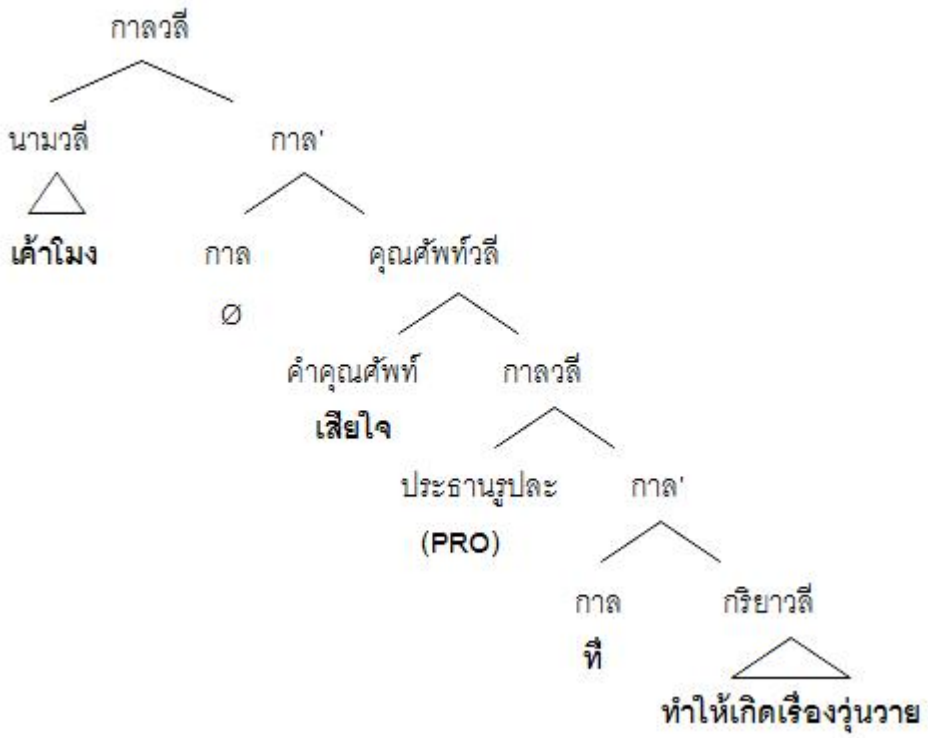

ประโยค (120) ประกอบด้วย ประโยคหลัก “เค้าโมงเสียใจ” และ อนุประโยคไม่มีกาล “<u>ทำให้เกิดเรื่องวุ่นวาย</u>” วิเคราะห์หน้าที่อนุประโยคไม่มีกาล พบตำแหน่งของหน่วยคำ “ที่” ปรากฏอยู่ในตำแหน่งกาล หรือ ในภาษาอังกฤษ เรียกว่า Infinitival marker คือ to หรือ ตัวบ่งชี้อนุประโยคไม่มีกาล เนื่องจาก รูปกริยาไม่เกิดการผันเมื่อปรากฏ to ที่เชื่อมประโยคหลักและอนุประโยคเข้าด้วยกัน ดังนั้นเมื่อ คำกริยา “เสียใจ” ปรากฏหน้าอนุประโยคไม่มีกาล <u>ที่ทำให้เกิดเรื่องวุ่นวาย</u> จึงเป็นส่วนขยายคำกริยาแสดงความรู้สึก ของผู้รับประสบการณ์

หน่วยคำ “ที่” เป็นตัวบ่งชี้อนุประโยคไม่มีกาลที่พบในหนังสือวรรณกรรมสำหรับเด็ก

(121) “…น้องข้าวหัวเราะชอบใจที่เดินเร็วกว่าคุณแม่”

(คุณแม่ขาอุ้มหน่อย. เกวลิน กายทอง: 2540)

(122) “ทุกคนในครอบครัวของลูกหมีต่างดีใจที่จะได้เที่ยวทะเล”

(รองเท้าของลูกหมี. อำนาจ เย็นสบาย: 2540)

(123) “เด็ก ๆ รู้สึกตื่นเต้นที่จะได้เสื้อผ้าชุดใหม่”

(ชุดใหม่ของขนฟู. ทิพย์วรรณ แสวงศรี: 2543)

วิเคราะห์หน่วยคำ “ที่” เป็นส่วนประกอบของอนุประโยควิเศษณ์[2]

เนื่องจากข้อมูลภาษาพบคำประสม “ขณะที่” อยู่ในโครงสร้างประโยคความซ้อน เป็นคำเชื่อมประโยคหลักและอนุประโยค อนุประโยคลักษณะนี้บ่งบอกความหมายที่สัมพันธ์กับเวลา

(124) “ขณะที่ยายเช้านั่งอยู่นอกชานแล้วอ้าปากหาว ตั๊กแตนตัวหนึ่งบินเข้าไปในปากของยายเช้า”

(กระดุ๊กกระดิ๊ก กระด๊อกกระแด๊ก. เกริก ยุ้นพันธ์ : 2540)

ประโยค (124) ประกอบด้วยประโยคหลัก “ยายเช้านั่งอยู่นอกชานแล้วอ้าปากหาว” และอนุประโยค “ตั๊กแตนตัวหนึ่งบินเข้าไปในปากของยายเช้า” ขยายหน่วยกริยา “แล้วอ้าปากหาว” คำวิเศษณ์ “ขณะที่” เป็นคำเชื่อมในประโยคหลัก และทำหน้าที่ขยายหน่วยกริยา “นั่งอยู่” “แล้วอ้าปากหาว”

---

[2] ผู้วิจัยวิเคราะห์หน่วยคำ “ที่” ในคำว่า “ขณะที่” ทำหน้าที่เป็นตัวเชื่อม (Connector) ประโยคหลัก “ยายเช้านั่งอยู่นอกชาน” อนุประโยค “แล้วอ้าปากหาว”

หน่วยคำ “ที่” เป็นส่วนประกอบของอนุประโยควิเศษณ์พบในหนังสือวรรณกรรมสำหรับเด็ก

(125) “ขณะที่เขากำลังส่องกระจกอยู่นั้นแมวเหมียวหางขอดกับกระรอกฟันคมก็มาชวนขนฟูไปเล่นด้วยกัน”

(ชุดใหม่ของขนฟู. ทิพย์วรรณ แสวงศรี: 2543)

(126) “ขณะที่ขวัญอ่อนกำลังปรับปรุงตัวเองแต่ขวัญดีเริ่มหลงตัวเองคิดว่าตัวเองเก่ง”

(ตกใจหมดเลย. ระวี นิมมานะเกียรติ : 2548)

จากการวิเคราะห์หน่วยคำ “ที่” ในประโยคความเดียวและประโยคความซ้อนจากหนังสือวรรณกรรมสำหรับเด็ก พบหน่วยคำ “ที่” ในประโยคความเดียวเป็นหน่วยคำที่เมื่อไปประกอบกับคำอื่น ทำหน้าที่เป็นบุพบทวลี นามวลี วิเศษณ์วลี และตัวบ่งชี้เน้นย้ำ หรือคำประสมเป็นคุณศัพท์วลี และในประโยคความซ้อนทำหน้าที่เป็นตัวบ่งชี้คุณานุประโยค ตัวบ่งชี้อนุประโยคไม่มีกาล และอนุประโยควิเศษณ์ ดังรายละเอียดในตารางค่าร้อยละความถี่ ดังนี้

4.3 ค่าร้อยละความถี่ของหน่วยคำ “ที่” ในประโยคความเดียวและประโยคความซ้อนที่ปรากฏในหนังสือวรรณกรรมเด็ก

การศึกษาค่าร้อยละความถี่ของหน่วยคำ “ที่” ในประโยคความเดียวและประโยคความซ้อนที่ปรากฏในหนังสือวรรณกรรมสำหรับเด็กที่พบในหนังสือวรรณกรรมสำหรับเด็กจำนวน 18 เล่ม โดยการศึกษาวิเคราะห์จำนวนและค่าร้อยละความถี่ ซึ่งปรากฏหน้าที่ต่างๆ ในโครงสร้างประโยคความเดียวและประโยคความซ้อน ดังนี้

4.3.1 จำนวนและค่าร้อยละของหน่วยคำ “ที่” ในประโยคความเดียวและประโยคความซ้อน

4.3.2 จำนวนและค่าร้อยละของหน่วยคำ “ที่” ในประโยคความเดียวจำแนกประเภทหน้าที่ตามลักษณะทางวากยสัมพันธ์

4.3.3 จำนวนและค่าร้อยละของหน่วยคำ “ที่” ในประโยคความซ้อนจำแนกประเภทหน้าที่ตามลักษณะทางวากยสัมพันธ์

ตาราง 1 จำนวนและค่าร้อยละของหน่วยคำ “ที่” ในประโยคความเดียวและประโยคความซ้อนทั้งหมดที่ปรากฏในหนังสือวรรณกรรมเด็ก

ชนิดของประโยค	จำนวน	ร้อยละ
ประโยคความเดียว	56	41.30
ประโยคความซ้อน	80	58.70
รวม	136	100

จากตาราง 1 แสดงจำนวนและค่าร้อยละความถี่หน่วยคำ “ที่” ในประโยคความเดียวและประโยคความซ้อนที่ปรากฏในหนังสือวรรณกรรมสำหรับเด็ก พบว่า มีจำนวนในประโยคความซ้อน 81 ประโยค และจำนวนประโยคความเดียว 57 ประโยค รวมจำนวนหน่วยคำ “ที่” ทั้งหมด 138 ประโยคคำนวณค่าร้อยละของประโยคความซ้อนเท่ากับ 58.70 และค่าร้อยละของประโยคความเดียวเท่ากับ 41.30

จากการศึกษาหน่วยคำ “ที่” ในประโยคความเดียว พบว่า หน่วยคำ “ที่” เป็นหน่วยคำที่มีความหมายทางไวยากรณ์ การประสมกับหน่วยคำอื่นเป็นคำที่มีหน้าที่ทางไวยากรณ์ เมื่อวิเคราะห์ลักษณะทางวากยสัมพันธ์ พบหน้าที่ของหน่วยคำ “ที่” เป็นบุพบทวลี นามวลี วิเศษณ์วลี และตัวบ่งชี้เน้นย้ำ ตามลำดับดังนี้

ตาราง 2 จำนวนและค่าร้อยละลักษณะทางวากยสัมพันธ์ของหน่วยคำ “ที่” ในประโยคความเดียว

ลักษณะทางวากยสัมพันธ์ของหน่วยคำ “ที่”	จำนวน	ร้อยละ
ทำหน้าที่เป็นบุพบทในบุพบทวลี	27	48.21
ทำหน้าที่เป็นนามในนามวลี	17	30.36
ทำหน้าที่เป็นส่วนประกอบของคำวิเศษณ์ในวิเศษณ์วลี	9	16.07
ทำหน้าที่เป็นตัวบ่งชี้เน้นย้ำ	3	5.36
รวม	56	100

จากตาราง 2 แสดงจำนวนและค่าร้อยละความถี่ของหน่วยคำ “ที่” ในประโยคความเดียวทั้งหมดจากหนังสือวรรณกรรมสำหรับเด็ก พบการใช้หน่วยคำ “ที่” เป็นบุพบทในบุพบทวลีมากที่สุด จำนวน 27 ประโยคคิดเป็นร้อยละ 48.21 รองลงมาคือคำนามในนามวลี จำนวน 17 ประโยค คิดเป็นร้อยละ 30.36 รองลงมาคือเป็นส่วนประกอบของคำวิเศษณ์ในวิเศษณ์วลี จำนวน 9 ประโยค คิดเป็นร้อยละ 16.07 และ สุดท้ายคือตัวบ่งชี้เน้นย้ำ จำนวน 3 ประโยค คิดเป็นร้อยละ 5.36

จากการศึกษาหน่วยคำ “ที่” ในประโยคความซ้อน เมื่อวิเคราะห์ลักษณะทางวากยสัมพันธ์ พบว่า หน่วยคำ “ที่” เป็นหน่วยคำที่เป็นตัวบ่งชี้คุณานุประโยคขยายนามวลีในตำแหน่งประธาน ตัวบ่งชี้คุณานุประโยคขยายนามวลีในตำแหน่งกรรม ตัวบ่งชี้อนุประโยคไม่มีกาล อนุประโยควิเศษณ์ ตามลำดับดังนี้

ตาราง 3 จำนวนและค่าร้อยละลักษณะทางวากยสัมพันธ์ของหน่วยคำ “ที่” ในประโยคความซ้อน

ลักษณะทางวากยสัมพันธ์ของหน่วยคำ “ที่”	จำนวน	ร้อยละ
ตัวบ่งชี้คุณานุประโยค	60	75.00
- คุณานุประโยคขยายหน่วยนามประธาน	16	20.00
- คุณานุประโยคขยายหน่วยนามกรรม	44	55.00
ตัวบ่งชี้อนุประโยคไม่มีกาล	11	13.75
อนุประโยควิเศษณ์	9	11.25
รวม	80	100

จากตาราง 3 แสดงจำนวนและค่าร้อยละความถี่ของหน่วยคำ “ที่” ในประโยคความซ้อนทั้งหมดจากหนังสือวรรณกรรมสำหรับเด็ก พิจารณาจากจำนวนและค่าร้อยละความถี่ พบหน่วยคำ “ที่” เป็นตัวบ่งชี้คุณานุประโยคมากที่สุด จำนวน 60 ประโยค คิดเป็นร้อยละ 75 ซึ่งประกอบด้วยคุณานุประโยคขยายหน่วยนามกรรมมากที่สุดจำนวน 44 ประโยค คิดเป็นร้อยละ 55 และคุณานุประโยคขยายหน่วยนามประธานจำนวน 16 ประโยค คิดเป็นร้อยละ 20 รองลงมาคือตัวบ่งชี้อนุประโยคไม่มีกาล จำนวน 11 ประโยค คิดเป็นร้อยละ 13.75 และ อนุประโยควิเศษณ์ จำนวน 9 ประโยค คิดเป็นร้อยละ 11.25

บทที่ 5

สรุป อภิปราย และข้อเสนอแนะ

การศึกษาหน่วยคำ “ที่” ที่ปรากฏในหนังสือวรรณกรรมสำหรับเด็กอายุ 3-5 ปี ที่ได้รับรางวัลในงานสัปดาห์หนังสือแห่งชาติ ปีพ.ศ. 2538-2548 สรุปสาระสำคัญและผลการวิจัยได้ดังนี้

5.1 มุ่งหมายของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาหน่วยคำ “ที่” ในประโยคความเดียวและประโยคความซ้อน ที่ปรากฏในหนังสือวรรณกรรมสำหรับเด็กอายุ 3-5 ปี ที่ได้รับรางวัลในงานสัปดาห์หนังสือแห่งชาติ ปี พ.ศ. 2538-2548

2. เพื่อวิเคราะห์หน้าที่หน่วยคำ “ที่” ในประโยคความเดียวและประโยคความซ้อน ในหนังสือวรรณกรรมสำหรับเด็กอายุ 3-5 ปี ที่ได้รับรางวัลในงานสัปดาห์หนังสือแห่งชาติปี พ.ศ. 2538-2548

3. เพื่อเปรียบเทียบความถี่ของหน่วยคำ “ที่” ในประโยคความเดียวและประโยคความซ้อน ในหนังสือวรรณกรรมสำหรับเด็กอายุ 3-5 ปี ที่ได้รับรางวัลในงานสัปดาห์หนังสือแห่งชาติ ปี พ.ศ. 2538-2548

5.2 วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาหน่วยคำ “ที่” ในประโยคความเดียวและประโยคความซ้อนที่ปรากฏในหนังสือวรรณกรรมสำหรับเด็ก จำนวน 18 เล่มที่เป็นงานเขียนประเภทร้อยแก้วการเขียนประเภทร้อยแก้ว เนื่องจากหนังสือดังกล่าวมี ลักษณะการเขียนแบบพรรณนา พร้อมทั้งมีภาพประกอบการบรรยายเพื่อให้เด็กเข้าใจเรื่องราวได้ง่าย ภาษาที่ใช้มีลักษณะใกล้เคียงกับภาษาพูด ต่างจากการเขียนประเภทร้อยกรอง ซึ่งใช้ภาษาที่มีโครงสร้างเฉพาะและถูกบังคับด้วยกฎเกณฑ์ โดยดำเนินการตามขั้นตอนดังนี้

1. ขั้นตอนในการดำเนินการวิจัย
2. วิธีการเก็บข้อมูล
3. การจัดกระทำและการวิเคราะห์ข้อมูล

5.2.1 ขั้นตอนในการดำเนินการวิจัย

1. ศึกษาเอกสาร ตำรา บทความทางวิชาการ วารสาร และผลงานการที่เกี่ยวข้องกับการวิจัย

2. ศึกษาโครงสร้างประโยคที่ปรากฏหน่วยคำ “ที่” ในประโยคความเดียวและประโยคความซ้อน

3. วิเคราะห์หน้าที่ของหน่วยคำ “ที่” ที่ปรากฏในโครงสร้างประโยคความเดียวและประโยคความซ้อน

4. วิเคราะห์ความถี่ของประโยคความเดียวและประโยคความซ้อนที่มีหน่วยคำ “ที่” โดยแจกแจงหาปริมาณความถี่และคำนวณค่าร้อยละ

5. สรุปผลการวิจัยและเสนอแนะ

5.2.2 วิธีการเก็บข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอนของการเก็บข้อมูลดังต่อไปนี้

1. คัดเลือกหนังสือที่ต้องการศึกษาคือหนังสือวรรณกรรมสำหรับเด็กอายุ 3-5 ปี ที่ได้รับรางวัลในงานสัปดาห์หนังสือแห่งชาติปี พ.ศ. 2538-2548

2. เลือกประโยคความเดียวและความซ้อนที่มีหน่วยคำ “ที่”

3. นับจำนวนข้อมูลแต่ละกลุ่มเพื่อทำการวิเคราะห์หาปริมาณค่าร้อยละ

5.2.3. การจัดกระทำและการวิเคราะห์ข้อมูล

1. เกณฑ์ที่ใช้ในการนับประโยค

ผู้วิจัยนับประโยคทั้งหมดเพื่อใช้ในการหาความถี่ของการปรากฏหน่วยคำ “ที่” ในประโยคความเดียวและประโยคความซ้อน โดยใช้การนับประโยคทั้งหมดคือ ประโยคความเดียวและอนุประโยคในประโยคความซ้อน ซึ่งแบ่งเป็นคุณานุประโยคและอนุประโยคไม่มีกาล ซึ่งผู้วิจัยใช้เกณฑ์ในการนับดังนี้

1.1 หน่วยคำ “ที่” ในประโยคความเดียวที่ประกอบด้วยกริยาหรือกริยาหลักเพียงความหมายเดียวจะนับเป็นหนึ่งประโยค เช่น “ข้าวโพดคิดถึงคุณครูและเพื่อน ๆ <u>ที่โรงเรียน</u>เหลือเกิน” นับเป็นหนึ่งจำนวนความถี่ เป็นต้น

1.2 หน่วยคำ “ที่” ในประโยคความซ้อนที่ประกอบด้วยประโยคหลักและเป็นอนุประโยคขยายหน่วยนามหรือนามวลี นับตามจำนวนประโยคหลักและอนุประโยคที่ซ้อนกันอยู่ จะนับเป็นหนึ่งคุณานุประโยค เช่น “พ่อหมาพา**ร่าง**<u>ที่บาดเจ็บเข้าบ้านมา</u>” เป็นต้น

1.3 หน่วยคำ “ที่” ในประโยคความซ้อนที่ประกอบด้วยประโยคหลัก

และเป็นอนุประโยคขยายคำกริยาสภาวะจิต (อรวรรณ วังสมบัติ. 2546) นับตามจำนวนประโยคหลักและอนุประโยคที่ซ้อนกันอยู่ จะนับเป็นหนึ่งอนุประโยคไม่มีกาล เช่น “แม่สิงโต**ดีใจ**ที่ได้พบลูก” เป็นต้น

2. ขั้นตอนการวิเคราะห์ข้อมูล

หลังจากที่ผู้วิจัยได้วิเคราะห์ข้อมูลหาหน่วยคำ “ที่” จากหนังสือวรรณกรรมสำหรับเด็กตามเกณฑ์ที่ได้ตั้งไว้ข้างต้นโดยผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอนต่อไป ดังนี้

2.1 นับจำนวนประโยคที่ปรากฏหน่วยคำ “ที่” ทั้งหมดแล้วบันทึกจำนวน

2.2 วิเคราะห์หน้าที่และจำแนกกลุ่มของหน่วยคำ “ที่” ในประโยคความเดียวและประโยคความซ้อน

2.3 นำจำนวนประโยคที่ปรากฏหน่วยคำ “ที่” ทั้งหมดที่พบในข้อมูลดิบมาคำนวณหาจำนวนและค่าร้อยละของจำนวนประโยคทั้งหมด

2.4 นำผลที่ได้มาเปรียบเทียบความถี่ระหว่างประโยคความเดียวและประโยคความซ้อนที่พบในหนังสือวรรณกรรมสำหรับเด็ก

5.3 สรุปและอภิปรายผลการวิจัย

การสรุปและอภิปรายผลการวิเคราะห์หน่วยคำ “ที่” ในประโยคความเดียวและประโยคความซ้อน แบ่งออกเป็น 3 ประเด็น ได้แก่ 1) หน้าที่ของหน่วยคำ “ที่” ในประโยคความเดียว 2) หน้าที่ของหน่วยคำ “ที่” ในประโยคความซ้อน 3) ความถี่ของหน่วยคำที่พบในประโยคความเดียวและประโยคความซ้อน โดยมีรายละเอียดดังต่อไปนี้ ผู้วิจัยยกตัวอย่างด้วยข้อมูลภาษาที่ได้นำเสนอไปแล้วในบทที่ 4 มาใช้อีกครั้ง

1. หน้าที่ของหน่วยคำ “ที่” ในประโยคความเดียว

ประเภทที่ 1 หน่วยคำ “ที่” ทำหน้าที่เป็นบุพบทในบุพบทวลี ทำหน้าที่เป็นนามในนามวลี และทำหน้าที่เป็นส่วนประกอบของคำวิเศษณ์ในวิเศษณ์วลี

(87)	ขนฟูเดินไป<u>ที่กระจกบานใหญ่</u>	บุพบทวลี
(94)	เค้าโมงบินไปหลบมุมอยู่<u>ที่อื่น</u>	นามวลี
(101)	พระราชาตัดสินใจ<u>ในที่สุด</u>	วิเศษณ์วลี

ประเภทที่ 2 หน่วยคำ “ที่” ทำหน้าที่เป็น ตัวบ่งชี้เน้นย้ำ ในตัวบ่งชี้เน้นย้ำวลี

(104) “ของ*ที่*ฉันนำมาฝากนาย”

2. หน้าที่ของหน่วยคำ “ที่” ในประโยคความซ้อน

ประเภทที่ 1 หน่วยคำ “ที่” ทำหน้าที่เป็นตัวบ่งชี้คุณานุประโยคที่มีส่วนขยายหน่วยนามตำแหน่งประธาน และหน่วยนามตำแหน่งกรรม

(108) ก. อากาศ*ที่*ร้อนอบอ้าวขึ้น ทำให้เจ้าลูกช้างเอางวงจุ่มลงไปในน้ำ

(115) ข. ฉันเคยตกในป่า*ที่*เสื่อมโทรม

ประเภทที่ 2 หน่วยคำ “ที่” ทำหน้าที่เป็นตัวบ่งชี้อนุประโยคไม่มีกาล

(120) เค้าโมงเสียใจ*ที่*ทำให้เกิดเรื่องวุ่นวาย

ประเภทที่ 3 หน่วยคำ “ที่” เป็นส่วนประกอบของอนุประโยควิเศษณ์ ตัวอย่างเช่น

(124) ขณะ*ที่*ยายเช้านั่งอยู่นอกชานแล้วอ้าปากหาว ตั๊กแตนตัวหนึ่งบินเข้าไปในปากของยายเช้า

3. ความถี่ของหน่วยคำที่พบในประโยคความเดียวและประโยคความซ้อนที่พบในวรรณกรรมสำหรับเด็ก

ผลการวิจัยพบว่าการใช้หน่วยคำ “ที่” ในประโยคความซ้อนมากกว่าประโยคความเดียวในหนังสือวรรณกรรมสำหรับเด็ก หน่วยคำ “ที่” ในประโยคความซ้อนประกอบด้วยโครงสร้าง 3 ลักษณะ คือ 1) คุณานุประโยค 2) อนุประโยคไม่มีกาล 3) อนุประโยควิเศษณ์ มีความถี่ของคุณานุประโยคคิดเป็นร้อยละ 75 เป็นคุณานุประโยคขยายนามตำแหน่งประธาน คิดเป็นร้อยละ 20 และคุณานุประโยคขยายนามตำแหน่งกรรม คิดเป็นร้อยละ 55 อนุประโยคไม่มีกาล คิดเป็นร้อยละ 13.75 และอนุประโยควิเศษณ์ คิดเป็นร้อยละ 11.25

การวิจัยในครั้งนี้พบว่าจำนวนประโยคความซ้อนมีมากกว่าประโยคความเดียว และอนุประโยคในประโยคความซ้อนที่พบประกอบด้วย 3 โครงสร้าง คือ คุณานุประโยค อนุประโยคไม่มีกาล และอนุประโยควิเศษณ์ ผลการวิจัยดังกล่าวไม่สอดคล้องกับคำกล่าวที่ว่าภาษาในวรรณกรรมสำหรับเด็กเป็นภาษาที่ง่าย (สมศักดิ์ ศรีมาโนชน์. 2523, กล่อมจิตต์ พลายเวช. 2524, อรสา กุมารี ปุกหุต. 2524, หทัย ตันหยง. 2527) แต่อย่างไรก็ตามผู้วิจัยตั้งข้อสังเกตไว้สองประการ คือ ประการแรกเด็กในวัย 3-6 ปี เป็นวัยที่พูดประโยคความซ้อนได้ เมนยูก (เบญจวรรณ วรรณรัตน์. 2530 ; อ้างอิงจาก Manyuk. 1971 : 6), (แน่งน้อย คุ้มทรัพย์. 2527) ประการที่สองเด็กก่อนวันเรียนไม่ได้เป็นผู้อ่านหนังสือแต่เป็นผู้ฟัง ดูภาพประกอบ หรือบางครั้งมีปฏิสัมพันธ์กับผู้เล่าเรื่องด้วยการตอบคำถาม

จึงส่งผลให้เด็กมีโอกาสพัฒนาการเรียนรู้โครงสร้างประโยคซับซ้อน ทำให้การใช้ภาษาในหนังสือวรรณกรรมสำหรับเด็กในช่วงวัย 3-5 ปี มีประโยคความซ้อนจำนวนมาก

5.4 ข้อเสนอแนะในการนำผลงานวิจัยไปใช้

เนื่องจากกว่าผู้วิจัยไม่ได้ทำการทดลองการรับรู้หน่วยคำ “ที่” ในประโยคความเดียวและประโยคความซ้อนจึงไม่สามารถสรุปได้ว่าเด็กเข้าใจโครงสร้างในประโยคความซ้อนทั้ง 3 ประเภทว่ามีความแตกต่างกันอย่างไร ดังนั้นผู้วิจัยเสนอวิจัยลักษณะวิธีศึกษาระยะยาว (Longitudinal study) เป็นรายบุคคล

ศึกษาตัวนำส่วนเติมเต็ม ในคุณานุประโยคในหนังสือวรรณกรรมสำหรับเด็กในภาษาอื่นเพื่อศึกษาสัดส่วนของตัวนำส่วนเติมเต็มในประโยคความซ้อนว่าจะมีสัดส่วนมากกว่าตัวนำส่วนเติมเต็มที่ปรากฏในประโยคความเดียวเหมือนหรือแตกต่างจากภาษาไทยอย่างไร

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

กรรณิการ์ นาคอยู่. (2523). *การวิเคราะห์หนังสือสำหรับเด็กวัย 6-9 ปี ที่พิมพ์ในประเทศไทย ตั้งแต่ ปี พ.ศ. 2520-2522.* ปริญญานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต. (สาขาบรรณารักษศาสตร์). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร. อัดสำเนา.

กรวิภา สรรพกิจจำนง. (2548). *การพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนแบบฮาร์ทสที่มีต่อความสามารถทางภาษาของเด็กปฐมวัย.* ปริญญานิพนธ์การศึกษาดุษฎีบัณฑิต. (การศึกษาปฐมวัย). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร. ถ่ายเอกสาร.

กฤษณา ผลชีวิน. (2524). *การวิเคราะห์เนื้อหาหนังสือสำหรับเด็กอายุตั้งแต่ 6 ถึง 12 ปี ที่พิมพ์ในประเทศไทยตั้งแต่ ปี พ.ศ. 2515 ถึง 2519.* วิทยานิพนธ์อักษรศาสตรมหาบัณฑิต. (สาขาบรรณารักษศาสตร์). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

กล่อมจิตต์ พลายเวช. (2524). *หนังสืออ่านสำหรับเด็ก.* กรุงเทพฯ: ชมรมนิสิตวิชาบรรณารักษศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

กาญจนา ไพศาลภาณุมาศ. (2528). *การเปรียบเทียบพัฒนาการทางภาษาด้านชนิดของถ้อยคำและชนิดของประโยคของเด็กอายุ 4 ถึง 7 ปี ในโรงเรียนชุมชนแออัด และโรงเรียนชุมชนไม่แออัด : การศึกษาเฉพาะกรณี.* วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต (สาขาวิชาจิตวิทยา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

กุลยา ตันติผลาชีวะ. (2542). *การศึกษาสำหรับผู้ปกครองเด็กปฐมวัย.* กรุงเทพฯ: คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. (ถ่ายเอกสาร).

จรรจา สุวรรณทัต; และคนอื่น ๆ. (2529). *อิทธิพลของสังคมต่อพัฒนาการเด็ก.* กรุงเทพฯ: สถาบันระหว่างชาติสำหรับการค้นคว้าเรื่องเด็ก มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.

จันทิภา ลิมปิเจริญ. (2524). *ความสามารถในการรู้จักคำและเข้าใจคำของนักเรียนอนุบาลในจังหวัดภูเก็ต.* วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต. (สาขาวิชาประถมศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. อัดสำเนา.

จินตนา เนียมเปีย. (2521). *พัฒนาการทางภาษาด้านจำนวนถ้อยคำและความซับซ้อนของประโยคของเด็กก่อนวัยเรียน.* ปริญญานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต. (สาขาวิชาจิตวิทยาพัฒนาการ). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

บรรณานุกรม (ต่อ)

ประสานมิตร. อัดสำเนา.

จินตนา สุทธจินดา. (2522). *พัฒนาการทางภาษาด้านชนิดและสัดส่วนของคำของเด็กก่อนวัยเรียน.* ปริญญานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต. (สาขาวิชาการศึกษาปฐมวัย). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร. อัดสำเนา.

ฉวีวรรณ กินาวงศ์. (2526). *การศึกษาเด็ก.* พิษณุโลก: โครงการตำรา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ พิษณุโลก.

โฉมศรี อิศรางกูร ณ อยุธยา. (2520). *การรับรู้คำกริยาไทยของนักเรียนอนุบาลในกรุงเทพมหานคร.* วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต. (สาขาวิชาประถมศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. อัดสำเนา.

เชาวน์ประภา ทิพย์สุนทรพงษ์. (2520). *ความสัมพันธ์ระหว่างความพร้อมในการเรียนอ่านและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ในกรุงเทพมหานคร.* ปริญญานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต. กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร. อัดสำเนา.

ฐานิต อิศรเสนา ณ อยุธยา. (2525). *กุมารเวชศาสตร์ก้าวหน้า : กลยุทธ์ในการรักษา.* กรุงเทพฯ: คณะแพทยศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

ดวงเดือน ศาสตรภัทร. (2526). *การเปรียบเทียบทฤษฎีพัฒนาการเด็ก.* กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.

ทิศนา แขมมณี และคนอื่น ๆ. (2535). *หลักการและรูปแบบการพัฒนาเด็กปฐมวัยตามวิถีชีวิตไทย.* กรุงเทพฯ: หน่วยปฏิบัติการศึกษาวิจัยการศึกษาปฐมวัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

นววรรณ พันธุเมธา. (2531). *ไวยากรณ์ปริวรรตและไวยากรณ์การก : ประโยคความซ้อนและประโยคความรวม หน่วยที่ 12. ใน ภาษาไทย 3 เล่ม 2.* กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.

_____ . (2549). *ไวยากรณ์ไทย.* กรุงเทพฯ: โครงการเผยแพร่ผลงานวิชาการ คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. (หนังสือชุด บรมราชกุมารี อักษรานุรักษ์ ลำดับที่ 5)

นันทวัน ผลฉาย; และคนอื่น ๆ. (2530). *ความสามารถในการใช้ภาษาไทยของเด็กอายุ 3-5 ขวบ.*

บรรณานุกรม (ต่อ)

(รายงานประกอบการศึกษาวิชา ภ 636). กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

นิตยา ประพฤติกิจ. (2539). *การศึกษาเด็กปฐมวัย.* กรุงเทพฯ: โอเดียนสโตร์.

เนื้อน้อง สนับบุญ. (2541). *ความสามารถทางภาษาของเด็กปฐมวัย ที่ได้รับการจัดประสบการณ์เล่านิทาน.* ปริญญานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต. (สาขาการศึกษาปฐมวัย). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร. ถ่ายเอกสาร.

แน่งน้อย คุ้มทรัพย์. (2527). *การรับรู้ประโยคความซ้อนของเด็กอายุ 3 ปี 6 เดือน ถึง 5 ปี 6 เดือน.* ปริญญานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต. (สาขาวิชาภาษาศาสตร์การศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒประสานมิตร. อัดสำเนา.

บันลือ พฤกษะวัน. (2536). *วรรณกรรมสำหรับเด็ก.* กรุงเทพฯ: ไทยวัฒนาพานิช.

บุษบง ตันติวงศ์. (2535). *นวัตกรรมการสอนภาษากับธรรมชาติในการอ่านเขียนของเด็กปฐมวัย. ใน เทคนิคและวิธีการสอนในระดับประถมศึกษา. แรมสมร อยู่สถาพร (บรรณาธิการ).* กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

เบญจมาศ พระธานี. (2540). *การสอนพูดเด็กหูหนวก หูตึง.* ขอนแก่น: ภาควิชาโสต นาสิก ลาริงกซ์วิทยา คณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น.

ปราณี กุลละวณิชย์. (2549). อนุประโยคขยายนาม : คุณานุประโยคและอนุประโยคเติมเต็มนาม. *ใน หน่วยสร้างที่มีข้อขัดแย้งในไวยากรณ์ไทย.* อมรา ประสิทธิ์รัฐสินธุ์ (บรรณาธิการ). กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ.

ปราณี เชียงทอง. (2526). *วรรณกรรมสำหรับเด็ก.* กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.

ปรียา เกตุทัต. (2526). การอบรมเลี้ยงดูเด็กก่อนวัยเรียน. ใน *พัฒนาการเด็กและการเลี้ยงดู หน่วยที่ 4.* หน้า 243. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.

พรทิพย์ กิจสมบัติ. (2523). *การใช้คำ ที่ ซึ่ง อัน.* วิทยานิพนธ์อักษรศาสตรมหาบัณฑิต. (สาขาวิชาภาษาไทย). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. อัดสำเนา.

พรทิพา ทองสว่าง. (2527). *พัฒนาการทางภาษาของเด็กไทยในระดับคำ. กรุงเทพฯ:* คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

พิณทิพย์ ทวยเจริญ. (2522). *พัฒนาการทางภาษาของเด็ก.* กรุงเทพฯ: คุรุปริทัศน์ ฉบับความรู้ เกี่ยวกับเด็ก.

บรรณานุกรม (ต่อ)

พิณทิพย์ ทวยเจริญ. (2547). *ภาพรวมของการศึกษาสัทศาสตร์และภาษาศาสตร์.* กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

เพ็ญจันทร์ สุนทราจารย์. (2525). *ความสามารถในการพูดของเด็กวัยก่อนเรียน.* วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต. (สาขาวิชาประถมศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. อัดสำเนา.

ภาวิณี แสนทวีสุข. (2545, กุมภาพันธ์). เรียนรู้สู่โลกกว้างด้วยการเล่น. *วิชาการ.* 5(2) : 25-26

ภาสิณี ศรหิรัญ. (2524, มกราคม). ที่ ซึ่ง อัน ในคุณานุประโยค. *วารสารอักษรศาสตร์.* 13(1) : 50-59.

มาณวิกา ผลวิรุฬ. (2533). *ความสามารถในการเล่าเหตุการณ์ของเด็กปฐมวัย ที่ได้รับการสอนโดยใช้ทักษะละครสร้างสรรค์ กับการสอนตามแผนการจัดประสบการณ์ ของสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ.* ปริญญานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต (การศึกษาปฐมวัย). กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร

เมธาวี ยุทธพงษ์ธาดา. (2544). *การศึกษาคุณานุประโยคในวรรณกรรมประเภทสารคดีสมัยรัตนโกสินทร์.* วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต. (สาขาวิชาภาษาศาสตร์). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

ยุพาพรรณ หุ่นจำลอง; สรัญญา เศวตมาลย์; และ อมรา ประสิทธิ์รัฐสินธุ์. (2546). *ทฤษฎีไวยากรณ์.* พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ: แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

เยาวพา เดชะคุปต์. (2542). *การศึกษาปฐมวัย.* กรุงเทพฯ: แม็ค.

รัชนี แพรนิมิต. (2523). *การวิเคราะห์หนังสือสำหรับเด็กวัย 11-14 ปี ที่พิมพ์ในประเทศไทยตั้งแต่ปี พ.ศ. 2520-2522.* ปริญญานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต. (สาขาวิชาบรรณารักษศาสตร์). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร. อัดสำเนา.

รัญจวน อินทรกำแหง. (2517). *วรรณกรรมสำหรับเด็กและวัยรุ่น.* กรุงเทพฯ: ดวงกมล.

ลำเพย กองทิพย์. (2546). *การศึกษาการรับรู้ภาษาของเด็กที่มีความบกพร่องทางการได้ยินอายุ 2-3 ปี จากการฝึกโดยวิธีฟังเสียงของภาษา (The Auditory-Verbal Approach).* ปริญญานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต (การศึกษาพิเศษ). กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

ลินดา ปั้นทอง. (2530). *การฟังเข้าใจภาษาของเด็กไทยที่มีอายุระหว่าง 3 ปีถึง 4 ปี 11 เดือน*

บรรณานุกรม (ต่อ)

ในเขตกรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต. (สาขาความผิดปกติของการสื่อความหมาย). บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหิดล. อัดสำเนา.

วรรณี ศิริสุนทร. (2526). *การวิเคราะห์หนังสือภาษาไทยสำหรับเด็กฉบับชนะการประกวด ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2520-2523.* วิทยานิพนธ์อักษรศาสตรมหาบัณฑิต. (สาขาวิชาบรรณารักษศาสตร์). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. อัดสำเนา.

วัชรินทร์ บรรณเกียรติ. (2529). *การศึกษามโนทัศน์ทางจริยธรรมในหนังสืออ่านสำหรับเด็กที่ชนะการประกวดในงานสัปดาห์หนังสือแห่งชาติ พุทธศักราช 2515-2527.* วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต. (สาขาวิชาประถมศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. อัดสำเนา.

วิไลวรรณ ขนิษฐานันท์. (2524). *ภาษาและภาษาศาสตร์.* กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

วีนา พรรุ่งสุริยะพันธ์. (2533). *การวิเคราะห์โครงสร้างประโยคของหนังสือสำหรับเด็กไทยวัย 3-5 ปี ฉบับชนะการประกวด ปี พ.ศ. 2526-2530 : การศึกษาเชิงเปรียบเทียบ.* วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต. (สาขาวิชาภาษาศาสตร์). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์. อัดสำเนา.

ศรียา นิยมธรรม; และ ประภัสสร นิยมธรรม. (2541). *พัฒนาการทางภาษา.* กรุงเทพฯ: ภาควิชาการศึกษาพิเศษ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.

สมทรัพย์ สุขอนันต์. (2520). *พัฒนาการแห่งสังกัปทางถ้อยคำของเด็กขั้นคิดด้วยรูปธรรม.* ปริญญานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต. กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร. อัดสำเนา.

สมศักดิ์ ศรีมาโนชน์. (2523). *การเขียนหนังสือสำหรับเด็ก.* กรุงเทพฯ: โอเดียนสโตร์.

สมาคมห้องสมุดแห่งประเทศไทย. (2509, กรกฎาคม-สิงหาคม). *แนะแนวหนังสือสำหรับเด็กเล็ก. วารสารห้องสมุด.* 4(10) : 232-233.

สุกัญญา เรืองจรูญ. (2549). *เอกสารประกอบการเรียนวิชาวากยสัมพันธ์.* กรุงเทพฯ: ภาควิชาภาษาศาสตร์ คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

สุปาณี สนธิรัตน์. (2522, พฤษภาคม-มิถุนายน). พัฒนาการทางด้านภาษาและบทบาทของพ่อแม่ที่มีต่อพัฒนาการทางภาษาของเยาวชน. *วารสารสังคมศาสตร์และมนุษย์ศาสตร์.* 9(5) : 53.

บรรณานุกรม (ต่อ)

สุพร วงศ์สุนทรเลิศ. (2528). *การเลือกซื้อหนังสือสำหรับเด็กของผู้ปกครองนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 และประถมศึกษาปีที่ 3 ในโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยและวิทยาลัยครูในเขตกรุงเทพมหานคร.* วิทยานิพนธ์อักษรศาสตรมหาบัณฑิต (สาขาวิชาบรรณารักษศาสตร์). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. อัดสำเนา.

สุภัทรา ฉัตรเงิน. (2526). *วรรณกรรมสำหรับเด็กและวัยรุ่น.* กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยรามคำแหง.

สุมิตรา อังวัฒนกุล; และภาสินี ศรหิรัญ. (2526). *ความสามารถในการใช้ภาษาไทยของเด็กอายุ 2-3 ขวบ.* กรุงเทพฯ: คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

สุรัตนา สิทธาจารย์. (2523). *กำหนดการประชุมปฏิบัติการเขียนหนังสือสำหรับเด็ก 18-23 พฤษภาคม 2523.* กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร. ถ่ายเอกสาร.

แสงโสม กชกรกมุท. (2545). *พัฒนาการโปรแกรมการสอนภาษาโดยใช้วรรณกรรมเด็กเพื่อส่งเสริมการใช้เสียงตัวอักษรของเด็กวัยอนุบาล.* วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต. (สาขาวิชาการศึกษาปฐมวัย). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. ถ่ายเอกสาร.

หทัย ตันหยง. (2525). *การผลิตหนังสือสำหรับเด็ก.* ภาควิชาหลักสูตรและการสอน. พิษณุโลก : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ พิษณุโลก.

หรรษา นิลวิเชียร. (2535). *ปฐมวัยศึกษาหลักสูตรและแนวปฏิบัติ.* กรุงเทพฯ: โอเดียนสโตร์.

อภิญญา กังสนารักษ์. (2530). *การศึกษาพัฒนาการทางภาษาด้านจำนวนถ้อยคำและการใช้ประโยคในการสื่อสารของเด็กก่อนวัยเรียนที่อยู่ในสถานสงเคราะห์ของกรมประชาสงเคราะห์ และในครอบครัวปกติ.* ปริญญานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต. (สาขาวิชาปฐมวัย). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร. อัดสำเนา.

อภินันท์ เชื้อไทย. (2529). *อนุประโยคบอกความใหม่ที่อยู่ต้นประโยคในภาษาไทย.* วิทยานิพนธ์อักษรศาสตรมหาบัณฑิต. (สาขาวิชาภาษาศาสตร์). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. อัดสำเนา.

บรรณานุกรม (ต่อ)

อมรา ประสิทธิ์รัฐสินธุ์. (2549). *หน่วยสร้างที่มีข้อขัดแย้งในไวยากรณ์ไทย.* กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

อรวรรณ วังสมบัติ. (2546). *หน่วยสร้างกริยาสภาวะจิตซึ่งมี "ที่" เป็นตัวนำส่วนเติมเต็มในภาษาไทย.* วิทยานิพนธ์อักษรศาสตรมหาบัณฑิต. (สาขาวิชาภาษาศาสตร์). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

อรสา กุมารี ปุกหุต. (2524). *หนังสือสำหรับเด็ก หน่วยที่ 14.* ใน เอกสารการสอนชุดวิชาการพัฒนาพฤติกรรมเด็ก. นนทบุรีฯ: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.

อุดม วโรตม์สิกขดิตถ์. (2513). *ภาษาศาสตร์เบื้องต้น.* กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์คุรุสภา.

อุปกิตศิลปสาร, พระยา. (2507). *หลักภาษาไทย.* พระนคร: ไทยวัฒนาพานิช.

Akmajian, Adrian; Demers, Richard A.; & Harnish, Robert M. (1985). *Linguistics An Introduction to Language and Communication.* 2nd ed. Massachusetts : MIT Press.

Bowerman, M. (1979). The Acquisition of Complex Sentences. in *Language Acquisition, Studies in First Language Development.* pp. 285-305. Edited by Paul Fletcher and Michale Garman. Cambridge : Cambridge University Press.

Carmichael, L. (1954). *Manual of Child Psychology.* 2nd. Ed. New York : John Wiley & Sons.

Carroll, John B. (1971). Language Development. in *Child Language : A Book of Reading.* pp. 200-212. Edited by Bar-Adon, Aaron. Englewood Cliffs. New Jersey : Prentice Hall.

Chomsky, N. (1969). *Topics in the Theory of Generative Grammar.* Paris : Mouton.

_____. (1970). *Current Issues in Linguistic Theory.* Paris : Mouton.

_____. (1978). *Syntactic Structures.* Hague : Mouton.

Crystal, D. (1976). *Child Language : Learning and Linguistics.* London : Edward Arnold Publisher.

บรรณานุกรม (ต่อ)

Dale, Philips. (1976). *Language Development : Structure and Function*. 2nd ed. New York: Holt Rinehart & Winston.

Fromkin, Victoria.; Rodman, Robert; & Hyams, Nina. (2003). *An Introduction to Language.* pp. 341-374. 7th Ed. Massachusetts : Logy Acg. Wadsworth.

Lee, Dorris Mary Potter; & Rubin, Joseph B. (1979). *Children and Language : Reading and Writing Talking and Listening.* Belmont California : Wadsworth.

McCarthy, Dorothea. (1954). Language Development in Children. in *Manual of Child Psychology.* pp. 492-630. 2nd ed. New York: John Wiley & Son.

McCarthy, D. (1960). Language Development in Children. in *Manual of Child Psychology*. pp. 550-562. Edited by Leonard Carmichael. New York : John Wiley & Sons.

_____. (1971). Language Development. in *Child Language a Book of Reading*. pp. 104-133. Edited by Aaron Bar-Adon and Werner F. Leopold. New Jersey : Prentice-Hall.

McNeill, C. (1971). The Creation of Language by Children. *in Child Language. a Book of Readings*. Edited by Aron Bar-Adon and Werner F. Leopold. New Jersey : Prentice-Hall.

Navavan Bandhumedha. (1976). *Noun Phrase Deletion in Thai.* Dissertation. Washington: The University of Washington.

Pasinee Sornhiran. (1978). *A Transformational Study of Relative Clauses in Thai.* Dissertation. Austin: The University of Texas at Austin.

Peansiri Ekniyom. (1981). *A Study of Informational Structuring in Thai Sentences*. Dissertation. Hawii: The University of Hawaii.

Piaget, J. (1985). *The Language and Thought of the Child.* London, Routledge & Kegen Paul.

Piaget, J.; & Inhelder, Barbel. (1969). *The Psychology of the child*. New York : Basic Books.

Pongsri Lekhavatana. (1970). *Verb Phrases in Thai : A Study in Deep Case*

บรรณานุกรม (ต่อ)

Relationships. Dissertation. Michigan: University of Michigan.

Leopold. New Jersey : Prentice-Hall.

Vygotsky, L.S. (1962). *Thought and Speech Psychiatry*. 2 *: 29-54.*

Ruangjaroon, Sugunya. (2007). *Thai Wh- expression at the Left Edge of the Clause : Contrastive and Identificational Wh-Clefts Concentric Studies in Linguistic. in Concentric Studies in Linguistics.* 2(33) : 121-156.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก
ตัวอย่างข้อมูลในหนังสือวรรณกรรมสำหรับเด็ก

ตัวอย่างข้อมูล หน่วยคำ “ที่” ในประโยคความเดียวและประโยคความซ้อนที่ปรากฏในหนังสือวรรณกรรมสำหรับเด็ก อายุ 3-5 ปีที่ได้รับรางวัลในงานสัปดาห์หนังสือแห่งชาติ ปี พ.ศ. 2538-2548

เค้าโมงค่อยๆ บินไปหลบมุมอยู่ที่อื่นด้วยความเสียใจ...

(เค้าโมงหลบมุม. ภาพพิมพ์: 2540)

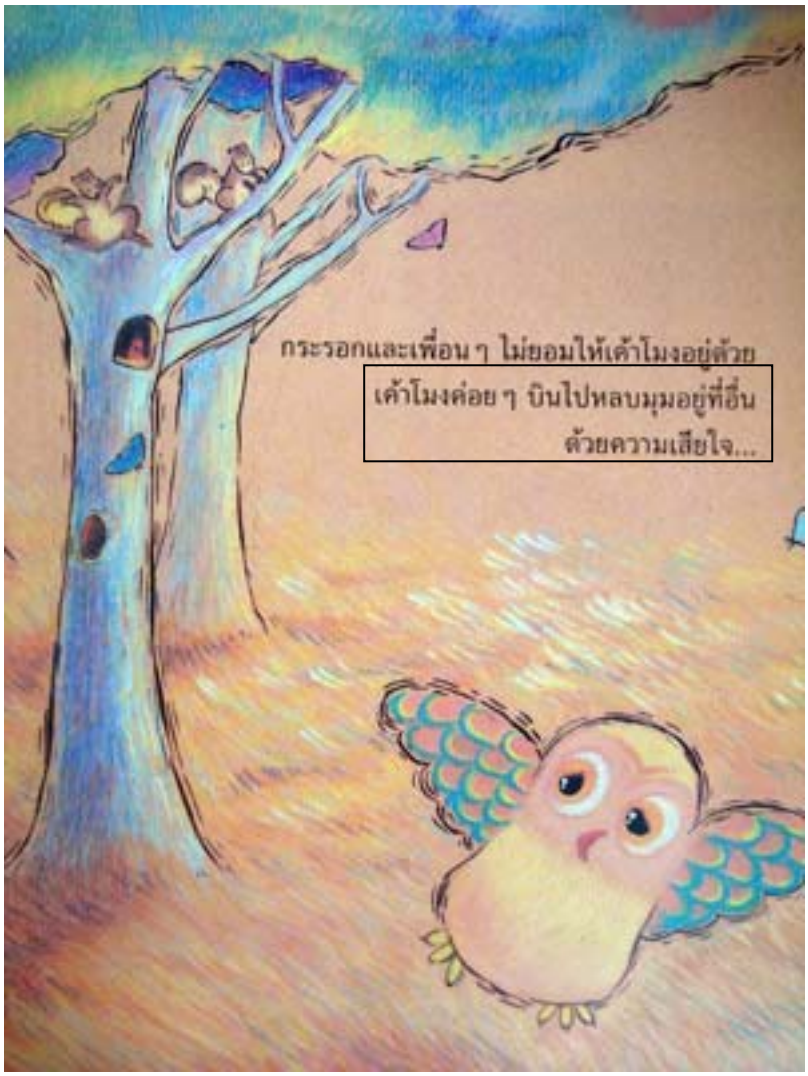

เค้าโมงค่อยหลบมุมอยู่ที่กิ่งไม้

(เค้าโมงหลบมุม. ภาพพิมพ์: 2540)

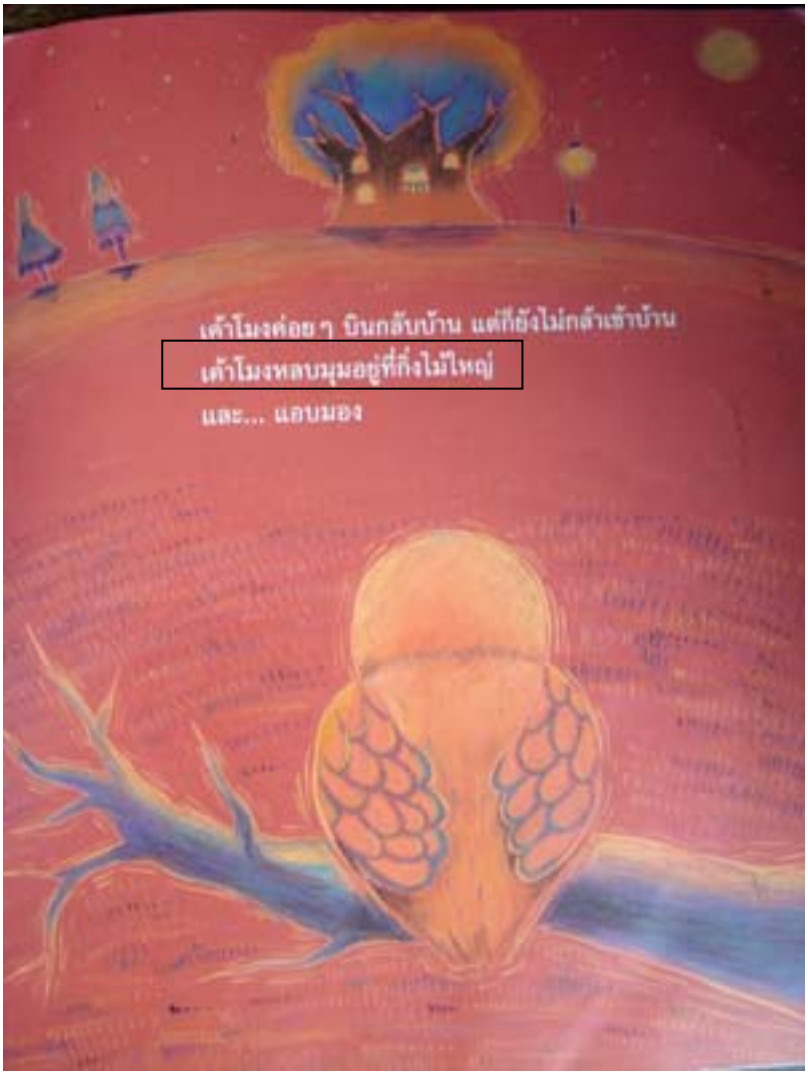

<u>ขณะที่</u>ยายเช้านั่งอยู่นอกชานแล้วอ้าปากหาว ตั๊กแตนตัวหนึ่งบินเข้าไปในปากของยายเช้า

(กระดุ๊กกระดิ๊ก กระด๊อกกระแด๊ก. เกริก ยุ้นพันธ์ : 2540)

เขาสวมกางเกงเอี๊ยมสีแดงสดสวยที่มีสายพาดมาด้านหน้า...

ขนฟูเดินไปที่กระจกบานใหญ่...

(ชุดใหม่ของขนฟู. ทิพย์วรรณ แสวงศรี: 2543)

เมื่อครู่นี้เราใส่ยังไงนะ ขนฟูคิดทบทวนดู แล้วจึงถอดเสื้อออกและลองสวมใหม่อีกครั้ง ใช่แล้ว! ต้องสวมแบบนี้ล่ะ ขนฟูดีใจกระโดดโลดเต้นไปรอบ ๆ ห้อง จากนั้นเขาก็สวมกางเกงเอี๊ยมสีแดงสดสวยที่มีสายพาดมาด้านหน้า สวมถุงเท้ากับรองเท้าสีดำใหม่เอี่ยม ขนฟูเดินไปที่กระจกบานใหญ่และมองภาพตัวเองในกระจกอย่างพอใจ

แม่สิงโตดีใจมากที่พบลูก

(เจ้าป่าตัวน้อย. ระวี นิมมานะเกียรติ: 2543)

แม่สิงโตดีใจมากที่พบลูก

"ขอบใจมาก" นางสิงโตพูด "เธอก็แก่แล้ว ไปอยู่ด้วยกันไหม ฉันกับลูกจะหาเลี้ยงเธอ"

"ขอบใจ" นางสุนัขเฒ่าน้ำตาคลอ "ฉันจะอยู่ที่นี่แหละ ถ้าพวกเธอสงสารก็แบ่งปันเศษอาหารให้ฉันบ้างก็แล้วกัน"

ตั้งแต่นั้นมา สุนัขเฒ่ากับครอบครัวสิงโตก็อยู่กันอย่างมีความสุข

ภาคผนวก ข
ข้อมูลหน่วยคำ “ที่” ในประโยคความเดียวและประโยคความซ้อนที่ปรากฏในหนังสือวรรณกรรมสำหรับเด็ก

หน่วยคำ "ที่" ในประโยคความเดียว

ลำดับที่	ประโยคความเดียว หน่วยคำ "ที่" ทำหน้าที่เป็นบุพบทในบุพบทวลี
1	เจ้าปุ้มเดินตัวเปียกมาจนถึงที่ต้นไม้ใหญ่ต้นหนึ่งที่กลางป่า
2	ยายเช้าจึงเดินไปที่ต้นไม้จับนกมาหนึ่งตัว
3	ยายเช้าจึงเดินไปที่ใต้ถุนบ้าน
4	เค้าโมงพึมพำ แล้วหนีไปหลบมุมที่กิ่งไม้ใหญ่
5	เค้าโมงหลบมุมอยู่ที่กิ่งไม้ใหญ่และ...แอบมอง
6	“นี่เธอดูลายที่หางของฉันซี่”
7	ที่ถ้ำแห่งนี้สุนัขจิ้งจอกพ่อ แม่ ลูกสองตัวและยายอีกหนึ่งตัวกำลังกินอาหารอย่างอร่อย
8	ขนฟูเดินไปที่กระจกบานใหญ่
9	“ถ้าเราพบลูกปู เราจับไปเลี้ยงที่บ้านกันไหม” อ้อยพูดชักชวน
10	ถ้าเราจับมันมาแล้วเอาไปเลี้ยงที่บ้าน
11	จากนั้นแม่ลูกทั้งสามจึงจูงมือกันเดินไปที่ชายหาด
12	ข้าวโพดคิดถึงคุณครูและเพื่อนๆ ที่โรงเรียนเหลือเกิน
13	ข้าวโพดวาดท้องฟ้าสวยๆที่บ้านเก็บไปฝากทุกคนที่โรงเรียน
14	ขณะเดียวกันในบ้านมีงูใหญ่ตัวหนึ่งเลื้อยเข้ามา ตรงมาที่ลูกหมา
15	คุณเทา-เทาผิดหวังถึงกับร้องไห้โฮเพราะที่ดาวขมุกขมัวมีแต่ทะเลทรายแห้งแล้ง
16	ที่สวนสนุกน้องข้าวเดินเล่นได้ไม่นาน ก็หันมาบอกคุณแม่ว่า “คุณแม่ขา...อุ้มหน่อย”
17	คุณแม่จึงชี้ไปที่ขบวนพาเหรดแล้วพูดว่า
18	พ่อแม่ทั้งคู่ตกลงใจพาเด็กทั้งสองไปทำบุญที่วัดข้างบ้าน…
19	คนขายนกเดินถือถุงปลาไปที่ริมน้ำ
20	ที่บ้านขวัญดี พ่อแม่เด็กทั้งคู่จัดงานเลี้ยงวันเกิดขวัญดีและขวัญอ่อน
21	ที่โต๊ะวางเค้กวันเกิดจุดเทียนสวยงาม
22	ขวัญอ่อนยังไปพบเณรน้อยที่วัด ต่างคนต่างให้กำลังใจแก่กัน
23	พ่อแม่ขวัญดีเริ่มแปลกใจ เพื่อนขวัญดีหน้าตาแปลกๆมาที่บ้านเสมอ
25	...ตัดสินกันที่ฟองไข่จะง่ายกว่านะ
26	“นึกออกแล้วหล่ะ...เราใช้กิ่งไม้ทำเป็นสะพานข้ามไปที่ผลไม้เลยดีกว่า”

ลำดับที่	ประโยคความเดียว หน่วยคำ "ที่" ทำหน้าที่เป็นนามในนามวลี
1	เค้าโมงค่อยๆบินไปหลบมุมอยู่ที่อื่นด้วยความเสียใจ…
2	เค้าโมงจึงบินไปหลบมุมอยู่ที่อื่น
3	“หนูมาหลบมุมอยู่ที่นี่เองหรือจ๊ะ”
4	ส่วนที่เหลืออีกมหาศาล ไหลจากที่สูงจากทั่วสารทิศอย่างรวดเร็ว
5	“เราคงอยู่ที่นี่ไม่ได้แล้วพี่”
6	“นั่นนะซี เราต้องพาลูกๆ หาที่อยู่ใหม่แล้ว”
7	สุนัขจิ้งจอกพาลูกๆหาที่อยู่ใหม่
8	ทิ้งสุนัขจิ้งจอกเฒ่าไว้บ้านเก่าโดดเดี่ยวไร้ที่พึ่งพา
9	“ฉันจะอยู่ที่นี่แหละ…"
10	ที่สำคัญลูกควรจะใช้สิ่งของให้ตรงตามหน้าที่ของมัน”
11	ลูกหมูจะนอนที่ไหน
12	ดาวขมุกขมัวเป็นที่อยู่ของมนุษย์ต่างดาวเผ่าพันธุ์หนึ่ง
13	“โอ๊ย...ของพวกนี้ไม่ต้องไปหาซื้อที่ไหนหรอกลุงปลูกเองได้หมดแหละ”
14	ลุงท้วมบอกว่าต้องมีที่อุดมสมบูรณ์เท่านั้นจึงจะทำได้
15	ขวัญดีเป็นที่รักของพ่อแม่เสมอ

ลำดับที่	ประโยคความเดียว หน่วยคำ "ที่" ทำหน้าที่เป็นส่วนประกอบของคำวิเศษณ์ในวิเศษณ์วลี
1	พระราชาตัดสินใจในที่สุด
2	ในที่สุด พ่อ แม่ และลูกกระรอกจึงตัดสินใจเข้าช่วยแม่หมา
3	อันที่จริง ลูกปูแม่ลูกต้องอาศัยอยู่ในน้ำ
4	เจ้าพ่อหมาของฉันก็ชอบไปรังแกแมวเหมือนที่เคยทำกระรอก
5	ยายเช้าจึงดื่มน้ำ แก้วที่หนึ่ง …
6	ฉันสวยที่สุดในโลก
7	“ฉันซี สวยที่สุดในโลก”
8	“ไข่ของแม่ไก่หงอนงามนี่ประหลาดที่สุดในโลก”
9	เด็กๆนอนหลับกับแม่ดีที่สุด

ลำดับที่	ประโยคความเดียว หน่วยคำ "ที่" ทำหน้าที่เป็นตัวบ่งชี้เน้นย้ำ
1	“ของที่ฉันนำมาฝากนายอย่างไรเล่า” หมีปุ๊กตอบ
2	เช้าวันอาทิตย์ที่ท้องฟ้าแจ่มใส...
3	ทุกคืนที่นาฬิกาประจำหมู่บ้านตีสิบสองครั้ง

ลำดับที่	ประโยคความซ้อน หน่วยคำ "ที่" เป็นตัวบ่งชี้คุณานุประโยคขยายนามตำแหน่งประธาน
1	อากาศที่เริ่มร้อนอบอ้าวขึ้น ทำให้เจ้าลูกช้างเอางวงจุ่มลงไปในน้ำ
2	น้ำที่มีพลังรุนแรงโถมทำลายทุกสรรพสิ่งที่ขวางหน้า
3	สายน้ำก็ไหลรวมกันเป็นลำธารที่ไม่เคยเหือดแห้ง
4	บริเวณป่าที่อุดมสมบูรณ์แห่งนี้ จึงเป็นที่อยู่อาศัยของสัตว์ป่าหลายชนิด
5	ฉันขอเป็นเม็ดฝนที่ตกลงบนป่าที่อุดมสมบูรณ์
6	ฉันและเพื่อนๆจะได้กลายเป็นสายน้ำที่ชุ่มเย็น
7	ฉันเป็นแม่ไก่ที่สวยที่สุดในทุ่งแห่งนี้
8	เขาคงเป็นอะไรซักอย่างที่มีขนฟูนุ่มนิ่ม
9	เขาเป็นลูกกระต่ายที่มีขนสีขาวฟู
10	วันนี้เป็นวันที่ปูน้อยก้ามแก้วมีความสุขมาก
11	ก้ามแก้วเป็นลูกปูเสฉวนที่น่ารักตัวหนึ่ง อวดก้ามอันสวยงาม
12	ลวดลายเปลือกหอยที่อาศัยและก้ามของเธอสวยงามมากนะก้ามแก้ว
13	วันหยุดเป็นวันที่ข้าวโพดเล่นกับเจ้าปุยได้นานๆ
14	นกที่อยู่บนต้นไม้อีกกิ่งหนึ่งได้ยินว่าครอบครัวกระรอกเดือดร้อนจึงช่วยเหลือหาอาหารให้บ้าง
15	...และกลับตัวกลับใจทำตัวใหม่เป็นพ่อหมาที่มีน้ำใจดีต่อเพื่อนบ้าน
16	เป็นเพราะเณรน้อยแท้ๆ ที่สอนไม่ให้ผมตกใจง่ายๆให้มั่นใจในตัวเอง เราก็มีดีเช่นคนอื่น”

ลำดับที่	ประโยคความซ้อน หน่วยคำ "ที่" เป็นตัวบ่งชี้คุณานุประโยคขยายนามตำแหน่งกรรม
1	มันเดินไปเรื่อยๆจนมาพบลำธารที่มีน้ำใสไหลเย็นผ่านเข้าไปในดงไม้
2	ขณะที่เจ้าปุ้มเดินผ่านต้นพลับต้นหนึ่งมันก็เห็นเจ้ากวางตัวหนึ่งกำลังเดินชะเง้อมองดู
	ลูกพลับสีส้มสดที่สุกอยู่บนต้น
3	บ้านของเค้าโมงอยู่ในโพรงไม้ที่อบอุ่น
4	ลูกหมีจึงยอมสวมรองเท้าสีแดงคู่เดิมของตนที่ไม่เล็ก ไม่ใหญ่และไม่หนักเกินไป
5	เมื่อไปถึงทะเลลูกหมีก็วิ่งเล่นได้อย่างมีความสุขสนุกสนานด้วยรองเท้าที่เหมาะสมกับเท้าของตัวเอง
6	ฉันคือสายฝนที่กลั่นตัวจากก้อนเมฆ แล้วตกลงสู่ทะเลทรายแห่งนี้
7	ฉันคือเม็ดฝนที่กลั่นตัวจากก้อนเมฆ แล้วตกสู่บริเวณป่ากว้าง
8	สายน้ำที่เกิดจากเม็ดฝนอย่างพวกฉัน ส่วนหนึ่งซึมลงสู่ใต้ผิวดิน
9	น้ำที่มีพลังรุนแรงโถมทำลายทุกสรรพสิ่งที่ขวางหน้า
10	สัตว์เล็กสัตว์น้อยและสัตว์ป่าที่ยังหลงเหลืออยู่
	ถูกความรุนแรงของสายน้ำพัดจนกระจัดกระจายหายไป
11	ส่วนบ้านเรือนของผู้คนที่อยู่เบื้องล่างของภูเขา
	ก็ถูกน้ำพัดพาดินโคลนมาทับถมจนมิดหลังคาเรือน
12	ฉันคือเม็ดฝนที่กลั่นตัวจากก้อนเมฆตกลงมาสู่ป่าเขาที่อุดมสมบูรณ์
13	ป่าที่ทุกคนช่วยกันดูแลรักษาไม่ให้ใครมาทำลาย
14	แม่น้ำสายเล็ก ไหลผ่านป่าที่ชุ่มเย็น
15	...ก่อนที่จะไหลออกออกไปสู่ทะเลที่กว้างใหญ่ไพศาล
16	ฉันเคยตกในป่าที่เสื่อมโทรม
17	ฉันขอเป็นเม็ดฝนที่ตกลงบนป่าที่อุดมสมบูรณ์
18	จิ้งหรีดหนุ่มนักเต้นรำจะออกมาเต้นรำและร้องเพลงที่แต่งขึ้นเองอย่างเพลิดเพลิน
19	จิ้งหรีดได้ฟังนึกเห็นใจ อาสาพาไปเที่ยว มันช่วยคลายเกลียวที่ขันไว้และต่อขาให้สองสหาย
20	เข็มยาวเข็มสั้นสนุกกันใหญ่ ได้พบสิ่งแปลกใหม่ที่ไม่เคยเห็นมาก่อน
21	แม่ไก่ตัวสองมีคอและขาที่ยาวกว่าใครๆ
22	แม่ไก่ตัวสามมีหงอนที่โตใหญ่กว่าแม่ไก่ตัวอื่น

ลำดับที่	ประโยคความซ้อน หน่วยคำ "ที่" เป็นตัวบ่งชี้คุณานุประโยคขยายนามตำแหน่งกรรม
23	ฉันมีคอและขาที่งาม
24	ในที่สุดก็ได้เสื้อที่พอดีตัว
25	จากนั้นเขาก็สวมกางเกงเอี๊ยมสีแดงสดสวยที่มีสายพาดมาด้านหน้า
26	ชุดนักเรียนที่ลูกใส่อยู่นี้ก็ควรจะเก็บไว้ใส่เวลาไปเรียนหนังสือ
27	แต่เมื่อแม่ได้ฟังเรื่องราวที่เกิดขึ้นและเหตุผลของลูกทั้งสอง
28	แต่หนูก็มีเหตุผลที่ดีนะ ที่หนูสงสารและปล่อยมันไปเพราะกลัวว่ามันจะตาย
29	ดูซิ มันชอบไล่งับดอกหางนกยูงที่ร่วงจากต้นมาก
30	คุณพ่อเห็นผลงานที่ข้าวโพดจะนำไปฝากคุณครูและเพื่อนๆมีตั้งหลายชิ้น
31	พ่อหมาจอมเกเรชอบรังแกครอบครัวกระรอกที่อาศัยอยู่บนต้นไม้เสมอ
32	แม่กระรอกอ้อนวอนขอให้คิดถึงลูกหมาที่ไม่รู้เรื่องพ่อหมา
33	พ่อหมาพาร่างที่บาดเจ็บเข้าบ้านมา
34	พ่อหมาได้ฟังเรื่องทั้งหมดที่เกิดขึ้นจึงรู้สึกสำนึกผิด...
35	ลุงท้วมบอกว่าต้องมีที่อุดมสมบูรณ์เท่านั้นจึงจะทำได้
36	คุณเทา-เทา ไม่เคยกินอาหารที่ปรุงใหม่ทั้งสดทั้งสะอาดแบบนี้มาก่อนก็ติดใจ
37	ลุงท้วมจึงพาคุณเทา-เทาไปดูสวนผักที่แกปลูกไว้หลังบ้าน
38	ถัดจากสวนผักก็เป็นบ่อเลี้ยงปลาที่มีปลาชุกชุม
39	ไม่แน่นะว่า จานบินลึกลับที่เคยมีคนเห็นกันบ่อยๆนั้น
40	อาจเป็นยานของคุณเทา-เทา ที่ขับมาหาลุงท้วมก็ได้ใครจะไปรู้
41	ส่วนขวัญอ่อนขี้ตกใจ...สมชื่อที่พ่อแม่ตั้งไว้
42	ขวัญอ่อนคิดถึงเรื่องที่เกิดขึ้น น้ำตาไหลด้วยความน้อยใจ
43	เณรน้อยเดินเข้ามาหาบอกว่า “เมื่อวานเห็นเรื่องที่เกิดขึ้นทั้งหมด”

ลำดับที่	ประโยคความซ้อน หน่วยคำ "ที่" เป็นตัวบ่งชี้อนุประโยคไม่มีกาล
1	เค้าโมงเสียใจที่ทำให้เกิดเรื่องวุ่นวาย
2	ทุกคนในครอบครัวของลูกหมีต่างดีใจที่จะได้เที่ยวทะเล
3	แม่สิงโตดีใจมากที่พบลูก
4	ขนฟูโตพอที่จะเข้าโรงเรียนได้แล้ว
5	เด็กๆรู้สึกตื่นเต้นที่จะได้ซื้อเสื้อผ้าชุดใหม่
6	“แม่จ๋า... ก้ามแก้วขอโทษ ก้ามแก้วผิดเองที่ไม่เชื่อฟังแม่แต่แรก”
7	“อ้อยหนูทำไม่ถูกนะลูกที่ไม่ขออนุญาตจากพี่เขาก่อน
8	แม่หมาจึงต่อว่าทันทีที่ไม่อยู่ดูแลลูก
9	คุณแม่ก็แกล้งเดินช้าๆทำให้น้องข้าวหัวเราะชอบใจที่เดินเร็วกว่าคุณแม่
10	พ่อแม่ขวัญอ่อนจึงต้องจ่ายเงินให้กับคนขายนกพร้อมขอโทษที่ลูกชายทำผิด
11	ตั๊กแตนสามตัวติ๊ก ต๊อก แต๊ก ดีใจมากที่สามารถเก็บผลไม้นี้
	ไปทำอาหารพิเศษสำหรับวันเกิดของลุงตั๊กแตนตำข้าว

ลำดับที่	อนุประโยควิเศษณ์
1	เช้าวันหนึ่งขณะที่อากาศแจ่มใส เจ้าปุ้มลูกช้างตัวอ้วนกลมเดินต้วมเตี๊ยมไปตามละเมาะไม้
2	ขณะที่เจ้าปุ้มเดินผ่านต้นพลับต้นหนึ่งมันก็เห็นเจ้ากวางตัวหนึ่งกำลังเดินชะเง้อมองดู
	ลูกพลับสีส้มสดที่สุกอยู่บนต้น
3	ขณะที่ยายเช้านั่งอยู่นอกชานแล้วอ้าปากหาว ตั๊กแตนตัวหนึ่งบินเข้าไปในปากของยายเช้า
4	ขณะที่ขวัญอ่อนกำลังปรับปรุงตัวเองแต่ขวัญดีเริ่มหลงตัวเองคิดว่าตัวเองเก่ง
5	ขณะที่เขากำลังส่องกระจกอยู่นั้นแมวเหมียวหางขอดกับกระรอกฟันคมก็มาชวนขนฟูไปเล่นด้วยกัน
6	ฉันเป็นแม่ไก่ที่สวยที่สุดในทุ่งแห่งนี้
7	ในที่สุดก็ได้เสื้อที่พอดีตัว
8	...ก่อนที่จะไหลออกออกไปสู่ทะเลที่กว้างใหญ่ไพศาล
9	หลังจากที่พวกฉันเคยตกลงมาหลายครั้งแล้ว พวกฉันนับหมื่น...

ประวัติย่อผู้วิจัย

ประวัติผู้วิจัย

ชื่อ ชื่อสกุล	นางสาววรรณธิภา อุนารัตน์
วันเดือนปีเกิด	14 มกราคม 2524
สถานที่เกิด	อำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม
สถานที่อยู่ปัจจุบัน	2/1 ถ.ศรีสวัสดิ์ดำเนิน ซอย 27/1
	ตำบลตลาด อำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม 44000
ตำแหน่งหน้าที่การงานปัจจุบัน	Data Entry Coordinator
สถานที่ทำงานปัจจุบัน	บริษัท วีโลซิตี้ รีซอสกรุ๊ป จำกัด อาคาร บีบีบิลดิ้ง
	ถ. สุขุมวิท 21 คลองเตยเหนือ วัฒนา
	กรุงเทพฯ 10110
ประวัติการศึกษา	
พ.ศ.2546	ศิลปศาสตรบัณฑิต (ภาษาอังกฤษ)
	จาก มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
พ.ศ. 2551	การศึกษามหาบัณฑิต (ภาษาศาสตร์การศึกษา)
	จาก มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ